JAARVERSLAG 2013

COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

JAARVERSLAG 2013
COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Inhoud

1. 2013 in hoofdlijnen
2. Registratie en vergunningen
3. Toezicht
4. Handhaving
5. Internationale afstemming
6. Advisering
7. Mediamonitor
8. Vaste boekenprijs
9. Financiële verantwoording 2013

Colofon

Jaarverslag 2013 is een uitgave van het Commissariaat voor de Media.

Vormgeving FC Klap, Hilversum | **Fotografie** Wim Kluvers en Maud Berger | **Druk** Offsetdrukkerij De la Montagne B.V., Hilversum

Commissariaat voor de Media
Hoge Naarderweg 78, 1217 AH Hilversum | Postbus 1426, 1200 BK Hilversum
T 035 773 77 00 | F 035 773 77 99 | E cvdm@cvdm.nl | I www.cvdm.nl

INLEIDING: INTERVIEW COLLEGE

Veranderende media, veranderend toezicht

Het zijn roerige tijden voor de mediawereld. Onder druk van opgelegde bezuinigingen ging de bezem door Hilversum, met als gevolg dat verschillende omroepen hebben besloten te fuseren en dat de Wereldomroep zelfs is opgeheven. Ook de toezichthouder op de media moest flink reorganiseren om de opgedragen kostenreductie te realiseren. Een gesprek over toezicht in de maalstroom van de media.

Het Commissariaat voor de Media wordt traditiegetrouw geleid door een college van drie commissarissen, benoemd door de minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Het afgelopen jaar trad bestuursadviseur en financieel specialist Jan Buné toe tot het college, dat voor zijn komst tijdelijk bestond uit twee commissarissen: voorzitter Madeleine de Cock Buning, gespecialiseerd in media- en communicatierecht, en bestuurskundige en oud-omroepman Eric Eljon.

Met de komst van Jan Buné is het college weer compleet. Hoe is het om als toezichthouder de mediawereld binnen te stappen?

Buné: "Het is een dynamische wereld, dat spreekt me zeer aan. De omroepen zien zich gesteld voor de opdracht binnen het publieke bestel veel minder kosten te maken, dat is een enorme uitdaging. De fusies per 1 januari 2014 zijn de eerste tekenen van de consolidatie die nu plaatsvindt, we moeten afwachten wat dat ons gaat brengen. Tegelijk hebben wij als toezichthouder ook te maken met kostenreducties, dus wij moeten in die veranderende omgeving met een kleiner apparaat effectief en efficiënt toezicht houden. Dat is onze uitdaging en dat vind ik een uiterst interessante. Met mijn ervaring vanuit accountancy, technologie, media en telecom hoop ik een goede bijdrage te leveren aan dat toezicht."

Rondom de publieke en commerciële omroepen spelen allerlei sentimenten, die onderhandelingen en gezamenlijke afspraken nog wel eens lastig maken.

Onderscheidt de mediawereld zich daarmee van andere sectoren?

Buné: "Nee, niet echt. De legitimatie van ons omroepbestel is het feit dat de politiek en de samenleving het belangrijk vinden dat er een publieke omroep bestaat. Vanuit die verantwoordelijkheid dient iedereen zijn werk te doen. Daarbij hoort dat je op een nette manier verantwoording aflegt over hoe je met de centen bent omgegaan en hoe je de programma's indeelt. Het gekrakeel in Hilversum verschilt niet wezenlijk van wat ik in de accountancy hoor. Ook daar speelt van alles, dat is waarschijnlijk overal zo."

Hoe is jullie werkverdeling?

De Cock Buning: "We doen alles met ons drieën, we hebben een gemeenschappelijke verantwoordelijkheid. We hebben geen portefeuilles, maar aandachtsgebieden. Natuurlijk kunnen we vanuit onze eigen achtergrond en expertise het voortouw nemen bij bepaalde dossiers, maar het is niet zo dat we opeens allerlei taken hebben doorgeschoven naar Jan. Wel vinden we het fijn als Jan meekijkt naar onze aandachtsgebieden, want het is al gebleken dat zijn frisse blik van buiten heel nuttig is."

Eljon: "We zien wat er in de media gebeurt en trekken daaruit onze eigen conclusies. Jan kijkt met een andere blik, volgt zijn eigen gedachtegang, komt met andere argumenten en soms ook tot andere conclusies. Dat is verfrissend, ons denken wordt op die manier verder aangescherpt. We dagen elkaar uit zuiver te redeneren en scherp te argumenteren."

De Cock Buning: "Het was opvallend dat de thema's waarmee Jan binnenkwam, zoals de eigen verantwoordelijkheid van omroepen, precies de onderwerpen waren die we met ons toezicht op maat al hadden omarmd.

Onze toezichtstrap begint bij consulteren. Met onze beleidsregels geven we invulling aan de wettelijke kaders die zijn vastgesteld in Den Haag en creëren we helderheid over de insteek van ons toezicht. In die fase spreken we met stakeholders over de manier waarop we ons beleid gaan invullen. We nemen bij onze consultatierondes zo veel mogelijk suggesties van onze stakeholders over, daarmee neemt de acceptatie van ons toezicht ook toe. Maar we kunnen het natuurlijk niet iedereen naar de zin maken. Daarvoor is ook best begrip, zeker als vertegenwoordigers van verschillende – en soms conflicterende – belangen samen bij ons aan tafel zitten. We laten ook graag ruimte voor innovatie, want die willen we niet belemmeren. Wel letten we er altijd scherp op dat we gelijke kansen garanderen en de informatie-consument beschermen, dat is een belangrijke taak. Als we na de consultatie ons beleid eenmaal hebben vastgesteld, dan begint de grote voorlichtingsronde: we leggen uit hoe ons uitvoeringsbeleid er uiteindelijk is komen uit te zien en waarom. Daarnaast kijken we vanaf dat moment zorgvuldig waar dingen misgaan. Dan treden we vaak allereerst in overleg: wat willen jullie zelf gaan doen om dit op te lossen? Mocht dat niet werken, of wanneer het om ernstige overtredingen gaat, dan hebben we allerlei instrumenten om navolging van de regels af te dwingen. Zo gaan we van wenkbrauwgesprek tot financiële sanctie, zoals een boete of een last onder dwangsom."

Eljon: "We hebben natuurlijk ook een verantwoordelijkheid tegenover de commerciële omroepen. Zij moeten er bijvoorbeeld van kunnen uitgaan dat ze niet op een oneerlijke manier met publiek geld worden beconcurreerd. Daar zorgen wij voor. We worden geregeld met ingewikkelde gevallen geconfronteerd, wat onze onderlinge discussie zeer interessant maakt. Je kunt naar elke kwestie verschillend kijken: bestuurlijk, financieel, pragmatisch, politiek, juridisch, heel positief of juist vanuit wantrouwen, alles is mogelijk. De kracht van de uiteindelijke analyse wordt bepaald door alle perspectieven die je bent langsgegaan. Dat is wat wij steeds doen, juist omdat we alle drie zo'n verschillende achtergrond en ervaring hebben. Dat maakt het interessant. Sterker nog: in mijn achterhoofd speelt steeds mee hoe Jan als accountant kijkt en Madeleine als juriste. Maar voor ons alle drie geldt dat onze inbreng zich niet beperkt tot de eigen achtergrond. In de rolverdeling is het voortdurend stuivertje wisselen."

Wat is de invloed van de reorganisatie op het toezicht door het Commissariaat?

De Cock Buning: "Als college nemen wij weliswaar de beslissing, maar de besluitvorming is gebaseerd op de stukken die de organisatie aanlevert. Daar zitten gedreven mensen, breed geïnteresseerd en met hart voor de zaak. Door de reorganisatie zijn zij voor de grote uitdaging geplaatst het toezicht op peil te houden met minder armslag.

"We kunnen het niet iedereen naar de zin maken"

Dat betekent dat meer van hen wordt verlangd; taken worden breder, verantwoordelijkheden groter. Het mooie is dat een heleboel dingen nu zelfs beter lopen, juist omdat mensen nog veel meer over de grenzen van hun eigen afdeling kijken."

Buné: "We werken in projectgroepen, waarmee we efficiënt en effectief kunnen opereren. De kwaliteit van die samenwerking groeit zichtbaar. Collega's spelen onderling hetzelfde spel als wij in het college doen: elkaar uitdagen, kritisch bevragen en samen tot een eensluidende conclusie komen. Zo hebben ze de kwaliteit van de dossiers die wij krijgen aangereikt, kunnen behouden en op punten zelfs verbeterd. Dat vind ik een enorme prestatie."

Eljon: "Onze mensen laten alles meewegen in het eigen oordeel, iedereen voelt verantwoordelijkheid voor het hele proces. Nu komen alle lijntjes niet pas in het college bij elkaar, maar al eerder in de organisatie. Daar zitten de uitvoerend specialisten, die nu ook steeds meer uitzoomen om de kwestie van een afstandje te bekijken. Dat is nodig, want onze beslissingen moeten gebaseerd zijn op zoveel mogelijk kennis van de materie, op allesomvattende analyses. Onze kennis reikt verder dan regelgeving en Europese besluitvorming, we moeten ook inzicht hebben in verdienmodellen, programmatische trends en commerciële initiatieven. Om te begrijpen wat de consequenties zijn van veranderende regelgeving, zijn goede antennes in de mediawereld noodzakelijk. En een helikopterview: zijn we wel op een goede manier bezig? Wat dat betreft hebben we echt een kwaliteitsslag gemaakt."

Jullie spreken de media-instellingen meer aan op de eigen verantwoordelijkheid. Doen jullie dat omdat het Commissariaat zelf heeft moeten bezuinigen?

Buné: "Nee, dat moet je breder zien. Wekelijks kunnen we in kranten lezen over het toezicht in de semipublieke sector, dat blijft een belangrijk onderwerp in het maatschappelijk debat. Publieke organisaties hebben een maatschappelijke verantwoordelijkheid, juist omdat ze met publiek geld worden gefinancierd. Het is dus volstrekt logisch om van hen te verlangen dat ze zich goed verantwoorden, dat hun interne organisatie op orde is."

De Cock Buning: "Sanctioneren blijft voor ons een uiterst middel, dat doen we alleen als het niet anders kan. Het doel is immers nooit de sanctie, maar ervoor zorgen dat de norm wordt nageleefd. Dan moeten omroepen daar wel inzicht in hebben. Waarom zijn die regels er? Simpel: om het gelijke speelveld te bewaken, opdat alle partijen dezelfde kansen hebben. Om de pluriformiteit van het bestel te bewaken, om onafhankelijk en breed toegankelijk mediaaanbod te faciliteren. Maar ook om kwetsbare groepen in de samenleving, zoals minderjarigen, te beschermen. Dat geldt zowel voor publieke als commerciële partijen."

Buné: "We leggen de verantwoordelijkheid zo veel als mogelijk bij de omroepen, die zich aan de regels moeten houden. Zo willen we hen doordringen van het feit dat zij het zelf zijn die dat gelijke speelveld creëren. Allemaal vinden ze dat andere partijen zich netjes aan de regels moeten houden. Dan is het niet moeilijk uit te leggen dat ze dat zelf ook moeten doen. Wie ruim binnen de kaders blijft, hoeft amper na te denken over de regels. Daarom spreken we omroepen aan op hun verantwoordelijkheid, die aanpak staat los van de reorganisatie bij het Commissariaat. Deze weg zouden we altijd hebben gekozen."

"Wie ruim binnen de kaders blijft, hoeft amper te denken over de regels"

Er zijn al veel regels voor de media en het worden er alleen maar meer. Valt daarop nog wel toezicht te houden?

Eljon: "Voor de goede orde: wij bedenken de regels niet, dat doet de politiek. Soms zijn de wettelijke kaders tamelijk ruim, omdat de wetgever ons bewust bewegingsvrijheid heeft gegeven bij de invulling van onze beleidsregels. Het is aan ons om slim toezicht te houden. Je kunt hardrijders pakken door achter elke boom een agent te zetten, maar dat is natuurlijk onbegonnen werk. Maar achter die ene boom midden in een woonwijk, vlak voor de lagere school, kan het soms hard nodig zijn. Zulke afwegingen maken wij ook. Wij geven omroepen de ruimte om zelf hun verantwoordelijkheid te nemen, maar we hebben wel te bewaken dat ze dat op een verantwoorde wijze doen. Overigens vindt ontevredenheid over de regels nu eenmaal snel zijn weg in de media, dat is inherent aan deze sector, maar natuurlijk niet alleen aan de media. Vind maar eens een sector waar men niet klaagt over de hoeveelheid regels."

De Cock Buning: "Ik denk overigens helemaal niet dat er zo veel meer regels zijn gekomen, vanuit Europa bespeur ik zelfs een tendens naar deregulering. De Europese Commissie heeft een Groenboek uitgegeven, dat feitelijk een opsomming is van vragen, bijvoorbeeld met betrekking tot de commerciële mediadiensten: moeten we op dat gebied wel zo veel in detail willen regelen? Moeten we ons niet beperken tot de scheiding redactie-commercie en het garanderen van onafhankelijk media-aanbod? Het suggereert dat we terugmoeten gaan naar kernwaarden, wat ook aansluit bij de focus binnen ons toezicht."

Buné: "Wij kijken bij onze toezichtsbeslissingen steeds naar het waarom van de regels, want dat is wat we moeten kunnen uitleggen. Op het moment dat er veel gedetailleerde regels zijn, dreig je het zicht op de achterliggende norm kwijt te raken. Daarom gaan we met de omroepen steeds terug naar het waarom van die regels. Dat maakt de acceptatie groter, waardoor er ook meer begrip ontstaat voor gedetailleerde regelgeving."

Eljon: "Soms vragen omroepen zelf om gedetailleerde regels, want die bieden houvast. Wij zoeken bij het opstellen van beleidsregels altijd naar het optimale evenwicht tussen ruimte en detail. De grote keuzes liggen natuurlijk niet bij ons, maar bij de politiek, nationaal en Europees. Om niet te zeer geraakt te worden door die discussie, zorgen wij ervoor dat onze toezichtsmethode toekomstbestendig is. Vandaar ook dat we inzetten op toezicht op maat en het gelijke speelveld: dat zijn vrijwel onbeperkt houdbare thema's. Want die toekomst is reeds aan de gang; we hebben al te maken met *second screens* en Netflix en Google."

Netflix zit vooralsnog in Luxemburg en Google verzorgt geen diensten die onder het toezicht van het Commissariaat vallen. Toch hebben jullie gesprekken gevoerd. Waarover?

De Cock Buning: "Deze bedrijven willen een plek veroveren in de Nederlandse markt. En dat gaat het beste als ze zich aan onze normen houden, daarvan zijn ze goed doordrongen. Zij hebben ons allerlei vragen gesteld, bijvoorbeeld over het NICAM en de bescherming van minderjarigen. De kernwaarden uit ons toezicht, zoals het onderscheid tussen redactie en commercie en de bescherming van minderjarigen, spreken ook aan: deze partijen stellen zelf voor zich daaraan te conformeren. Dat maakt onze toezichtstaak ook goed uitvoerbaar: de kernwaarden uit ons toezicht worden breed geaccepteerd."

Misschien waren ze wel bang voor de politieagent…

Buné: "Nee. Het Commissariaat is veel meer dan de politieagent van het bestel, het is er een hoeksteen van. Het is ondenkbaar dat we een systeem zouden hebben waarin de samenleving geld geeft aan een deel van een sector die onvoldoende verantwoording aflegt over de besteding daarvan. Of over de manier waarop de regels zijn gevolgd. In die zin kun je stellen dat het bestaan van het Commissariaat een waarborg is voor het voortbestaan van een gezonde mediasector. We vervullen een belangrijke rol in het spel tussen politiek, samenleving en de publieke en commerciële media-instellingen. Zonder toezichthouder is er geen mechanisme voor het verstrekken van vergunningen, voor het bewaken van de zorgvuldigheid en geen mechanisme dat verstoring van het gelijke speelveld corrigeert. Het toezicht geeft duurzaamheid aan het bestel."

Eljon: "Volgens mij worden we ook helemaal niet meer als politieagent gezien. Omroepen gaan graag het gesprek met ons aan. We voeren open gesprekken over de problemen die omroepen tegenkomen en over de interpretatie van de regels, daar zit geen spanning op. We denken met hen mee, daar maken ze in toenemende mate gebruik van. Bijvoorbeeld wanneer ze nevenactiviteiten willen ontplooien. Ik kan me heel goed voorstellen dat omroepen het soms lastig vinden dat ze met iedere nevenactiviteit langs

ons loket moeten. Maar dit heeft voor hen een groot voordeel: als wij uiteindelijk besluiten dat nevenactiviteiten door de beugel kunnen, dan zijn ze daarmee meteen gelegitimeerd."

Waarin kan het Commissariaat zich nog verbeteren?

Buné: "Dat is een continu proces. We zien het als onze taak om zo rimpelloos mogelijk ons werk te doen, maar dat vergt voortdurende aanpassing en verbetering. We hebben een breed pakket aan taken, die allemaal belangrijk zijn. We onderzoeken of nieuwe wetten en regels uitvoerbaar zijn, adviseren het ministerie over de prestatieovereenkomst met de NPO, de meerjarenbegroting, het concessiebeleidsplan, de erkenningen; al deze werkzaamheden vragen aandacht."

Eljon: "Daarbij hebben we per 1 januari 2014 een nieuwe rol gekregen in de bekostiging van de regionale omroepen. Waar eerst elke provincie zijn eigen systeem hanteerde, hebben wij nu één centraal loket opgetuigd voor alle regionale omroepen. Intussen moeten we elke vijf jaar aan bijna vierhonderd lokale omroepen een vergunning verlenen, waarvoor gemeenteraden moeten adviseren en van alles moet worden getoetst. Dat kost ons veel tijd. Ik begrijp de kritiek van sommige regionale en lokale omroepen dat bepaalde processen te lang duren. We zijn dan ook druk bezig de doorlooptijd daarvan terug te brengen, bijvoorbeeld met hulp van ICT. Onze vernieuwde en interactieve website is daar een voorbeeld van. We moeten ook wel, want toegankelijkheid is voor het Commissariaat een groot goed."

Is het werk bij het Commissariaat ooit klaar?

De Cock Buning: "Als de mediawereld er nog hetzelfde zou uitzien als 25 jaar geleden, dan hadden we het hier nu redelijk rustig gehad. Maar door die continue verandering en innovatie zullen we ons altijd moeten aanpassen, de discussie voortdurend moeten aangaan. Eén ding weet ik zeker: de mediawereld ziet er over 25 jaar volkomen anders uit dan nu. Gelukkig maar, zo blijft dit werk altijd uitdagend."

Hoofdstuk 1
2013 in hoofdlijnen

Commissariaat voor de Media: 25 jaar toezicht

Al ruim een kwart eeuw verricht het Commissariaat als onafhankelijk bestuursorgaan zijn toezichthoudende werkzaamheden. In de beginjaren lag het medialandschap er tamelijk overzichtelijk bij. Er waren niet meer dan twee publieke televisienetten en commerciële omroep was bij wet verboden. Regionale omroep bracht nog geen televisieprogramma's, lokale omroepen hadden nog geen toegang tot etherfrequenties en reclameboodschappen mochten zij niet uitzenden om lokale en regionale uitgevers te beschermen. In de jaren nadien is daar in zeer snel tempo verandering in gekomen. Mede vanwege een beslissing van het Commissariaat kwam er commerciële omroep. Eerst op bescheiden schaal met de zender Veronique uit Luxemburg en Radio 10 uit Italië, maar al snel groeide de commerciële sector flink, ook omdat distributieschaarste afnam. In het in 2013 verschenen evaluatierapport staat vermeld dat het Commissariaat inmiddels toezicht houdt op ruim 820 media-instellingen, waarbij de commerciële mediadiensten op aanvraag nog buiten beschouwing zijn gelaten.

De wijze waarop het Commissariaat toezicht uitoefent, is in de loop der jaren geëvolueerd. Aanvankelijk werd nagenoeg het complete aanbod op radio en televisie integraal gemonitord. De focus lag toen geheel op niet toegestane reclame-uitingen. Iets te nadrukkelijk Coca-Cola drinken en Wokkels eten in een jeugdprogramma of een voorbijvliegend KLM-toestel in een documentaire leverden opeens een flinke boete op – vaak tot ontzetting van de makers.

Die tijden liggen nu achter ons. Die reclameregels bijvoorbeeld, die zijn inmiddels iedereen duidelijk en worden, met een enkele uitzondering, netjes nageleefd. Het Commissariaat opereert nu met alle luiken open: door goed aangesloten te zijn bij de ontwikkelingen binnen de mediasector, bijvoorbeeld, opdat alle verschillende – en steeds weer verrassende situaties – onafhankelijk en met verstand van zaken kunnen worden beoordeeld.

Zo is het nu veel belangrijker wat er achter de schermen gebeurt. Het Commissariaat vraagt contracten op, gaat afspraken na en onderzoekt of er sprake is van constructies die derde partijen financieel voordeel opleveren. Het creëren van een gelijk speelveld voor aanbieders van audiovisuele inhoud is daarbij een belangrijk streven: heeft iedereen dezelfde kansen? Houdt iedereen zich aan de spelregels? Om naleving van de Mediawet en de Wet op de vaste

EVALUATIE COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA IN DE JAREN 2007 – 2011

In opdracht van het ministerie van OCW wordt elke vijf jaar het functioneren van het Commissariaat beoordeeld. In 2013 leverde deze evaluatie een positief beeld op. Zo werd geconstateerd dat alle sanctiebesluiten die in de evaluatieperiode zijn genomen, in bezwaar en beroep in stand zijn gebleven. Het aantal sancties daalde overigens, wat erop zou kunnen duiden dat de nieuwe wijze van toezicht en handhaving – eerst voorlichten en waarschuwen om verdere overtredingen te voorkomen – vruchten afwerpt.

In de evaluatieperiode zijn de personele bezetting en het budget van het Commissariaat ongeveer gelijk gebleven, terwijl de werkdruk toenam. Zo steeg het aantal omroepen waarop toezicht moet worden gehouden – en daarmee het aantal vergunningen dat moet worden verleend. Ook werden meer handhavingsverzoeken ingediend en kwamen er meer meldingen van nevenactiviteiten, waarvan de toetsing bovendien steeds ingewikkelder wordt. Door de implementatie van de Europese richtlijn audiovisuele mediadiensten zijn bepaalde non-lineaire diensten onder het toezicht komen te vallen. Deze ontwikkelingen deden zich voor in een medialandschap dat steeds complexer wordt door convergentie en vervaging van nationale en internationale grenzen. Onderzoeksbureau DSP kwam tot het oordeel dat het Commissariaat met gelijkblijvende middelen in een sterk veranderende omgeving doelmatig en doeltreffend functioneert.

Om een beeld te krijgen van de mate waarin de buitenwereld het Commissariaat waardeert, heeft DSP interviews gehouden met een groot aantal stakeholders, waaronder het ministerie van OCW, publieke en commerciële omroepen, andere toezichthouders, kabelbedrijven en belangenorganisaties als IPO, VNG, ROOS en OLON. Dat heeft geleid tot enkele operationele verbeterpunten, die ter harte zijn genomen. Over het algemeen luidde de conclusie uit deze gesprekken dat de relaties tussen de stakeholders en het Commissariaat goed zijn.

boekenprijs af te dwingen, beschikt het Commissariaat over vele instrumenten. Het instrument dat de voorkeur verdient, is het gesprek: vanuit de gedachte dat voorkomen beter is dan genezen, steekt het Commissariaat veel tijd in communicatie met de partijen die onder het toezicht vallen. Zo wordt dikwijls voorkomen dat het Commissariaat moet optreden en kan het bij een normoverdragend gesprek of een enkele waarschuwing blijven. Als moderne toezichthouder stelt het Commissariaat zich daarbij steeds kritisch, objectief en toegankelijk op. Is ingrijpen echter nodig, dan gebeurt dat ferm en rechtvaardig. Zo houdt het Commissariaat toezicht op maat: zacht als het kan, hard waar het moet.

Het Commissariaat heeft zich in 25 jaar ontwikkeld van waakhond tot scheidsrechter; een sterke, onafhankelijke en meebewegende toezichthouder met een scherp oog en een luisterend oor, immer tot uitleg bereid.

In het voorjaar van 2014 staat het Commissariaat tijdens een jubileumcongres stil bij de eerste 25 jaar van zijn bestaan.

Frictiekosten

Op verzoek van de minister brengt het Commissariaat advies uit over de aanvragen voor vergoeding van frictiekosten, die de landelijke publieke media-instellingen maken om aan de bezuinigingsopdracht te kunnen voldoen. Het Commissariaat toetst de aanvragen voor de vergoeding en adviseert het ministerie over de hoogte van het toe te kennen bedrag.

In 2012 werd meer geclaimd dan wat op basis van het frictiekostenprotocol kon worden toegekend. Daarop heeft het Commissariaat zich, samen met het ministerie, ingespannen om de regels te verduidelijken, wat in 2013 heeft geleid tot aanvragen die beter binnen het protocol passen. Het Commissariaat adviseerde in enkele gevallen de aangevraagde frictiekostenvergoeding niet toe te kennen. De verantwoording van de besteding van deze vergoedingen in de diverse jaarrekeningen bleek echter niet altijd conform de voorschriften, waardoor niet alle reeds door het ministerie beschikte bedragen konden worden vastgesteld. Het Commissariaat heeft het ministerie daarom verzocht de voorschriften voor de verwerking in de jaarrekening aan te scherpen. In overleg met de omroepen heeft het Commissariaat nog eens duidelijk uitgelegd aan welke voorwaarden de verantwoording moet voldoen.

Programmagegevens

In opdracht van de minister van OCW heeft het Commissariaat in 2011 een onderzoek gedaan naar de mogelijkheden van een zorgvuldige en evenwichtige beschikbaarstelling van de programmagegevens van de Publieke Omroep. De vrijgave daarvan was lange tijd een struikelblok tussen de Publieke Omroep en commerciële derden die de programmagegevens willen exploiteren. Op basis van een onderzoek naar de waarde van deze gegevens adviseerde het Commissariaat de markt stapsgewijs te openen. De minister nam dit advies over en de wettelijke regeling met betrekking tot het vrijgeven van de programmagegevens van de publieke omroep is per 1 januari 2013 van kracht geworden. Het Commissariaat herberekent de marktprijs tweejaarlijks, waarbij de ontwikkelingen in de markt nadrukkelijk worden meegenomen. Deze herberekening is in 2013 uitgevoerd door financieel adviesbureau Duff & Phelps, dat in het voorjaar van 2014 met een rapport zal komen.

LEDENTELLING

In 2013 is het Commissariaat begonnen met de voorbereidingen op de ledentelling 2014. De eerste aprildag van 2014 is de peildatum voor het aantal leden van de verschillende landelijke publieke media-instellingen, relevant voor de toekenning van zendtijd in de nieuwe concessieperiode. Het Commissariaat heeft tijdens een bijeenkomst in november 2013 het plan van aanpak gepresenteerd en alle regels omtrent ledenwerving met de publieke media-instellingen besproken en toegelicht. Kort daarna zijn de media-instellingen bezocht om nadere uitleg te verschaffen en alle vragen te beantwoorden. Daarbij is onder meer duidelijk gemaakt wie wel en niet als lid mogen worden meegeteld. Voor de Mediawet moet een omroeplid minimaal zestien jaar zijn, wonen in Nederland en een minimumcontributie van € 5,72 hebben betaald. Ter controle van de door de media-instellingen aangeleverde ledenbestanden zal een externe accountant de omvang bepalen van een steekproef, die met 95% zekerheid moet vaststellen dat de ledenlijsten correct zijn. In samenwerking met de instellingsaccountants wordt vastgesteld of de leden in de steekproef daadwerkelijk betaald hebben.

Voor de bestaande publieke media-instellingen is het voor verlenging van de erkenning van belang de drempel van 150.000 leden te halen, voor aspirant-omroepen WNL, PowNed en HUMAN ligt die grens op 50.000 leden. De samenwerkingsomroepen moeten samen 150.000 leden hebben en afzonderlijk niet minder dan 50.000.
De door het Commissariaat vastgestelde ledenaantallen per 1 april zullen op 1 juli 2014 worden gepubliceerd.

Afhandeling opheffing Wereldomroep

Op 31 december 2012 zond de Wereldomroep zijn laatste programma uit, per 1 januari 2013 eindigde het bestaan als publieke media-instelling. Het Commissariaat is belast met de taak de finale afrekening op te maken. Op basis van een eerste inschatting resteert er een batig saldo, dat vanzelfsprekend zal terugvloeien naar de algemene mediareserve. De definitieve afwikkeling van de financiën zal in januari 2014 plaatsvinden.

Bekostiging regionale publieke media-instellingen

Als gevolg van een aanpassing in de Mediawet worden met ingang van 1 januari 2014 de regionale publieke media-instellingen bekostigd vanuit de mediabegroting van het Rijk. In voorbereiding op de hiermee samenvallende taakuitbreiding heeft een delegatie van het Commissariaat in alle provincies gesprekken gevoerd met de ambtenaren die tot en met 2013 verantwoordelijk waren voor de financiering van de regionale media-instellingen. Deze gesprekken hadden tevens als doel de overgang van de bekostiging zo soepel mogelijk te laten verlopen; de regionale media-instellingen dienen vanaf 2014 een begrotingsaanvraag in bij het Commissariaat. Het is aan het Commissariaat de begrotingen te beoordelen, bekostigingsbesluiten te nemen en in bredere zin toezicht te houden op de rechtmatigheid van het handelen van de regionale omroepen.

Afschaffing programmaraden

Begin juni 2013 heeft de Tweede Kamer de bepalingen voor de verspreiding van televisie- en radioprogrammakanalen vastgesteld. Aanbieders van digitale televisiepakketten (kabelexploitanten en andere aanbieders) worden verplicht een standaardpakket van dertig zenders door te geven, met daarin een aantal 'must carry'-zenders. Met deze wijziging worden programmaraden afgeschaft. Om te voorkomen dat de diversiteit van de pakketten zal afnemen en hiermee de consumententevredenheid, zal het Commissariaat op verzoek van de staatssecretaris monitoren hoe de samenstelling van het digitale standaardpakket zich ontwikkelt en hoe tevreden de consument is over de diversiteit van het pakket. In 2013 is het Commissariaat met de voorbereidingen hiertoe begonnen, in 2014 wordt het onderzoek uitgevoerd en worden de eerste resultaten bekendgemaakt. In 2016 zal een evaluatie van de resultaten plaatsvinden.

VOORUITBLIK 2014

Eind 2013 heeft het Commissariaat het toezichtsbeleid voor het volgende jaar uitgewerkt in de zogenoemde Handhavingsbrief aan de staatssecretaris van OCW. Dit zijn de hoofdpunten uit die brief.

Strategische thema's

Het gelijke speelveld voor aanbieders van audiovisuele inhoud en toezicht op maat vormen ook in 2014 de strategische toezichtsthema's. Het Commissariaat ziet het als een belangrijke taak een gelijk speelveld te waarborgen voor media-instellingen die vergelijkbaar zijn in aard, aanbod of doelgroep. Met toezicht op maat kiest het Commissariaat per geval voor de meest geschikte wijze van monitoring en handhaving, variërend van een normoverdragend gesprek tot een boete of zelfs het intrekken van een vergunning – steeds onder het adagium: zacht als het kan, hard als het moet. Vanaf 1 januari 2014 krijgt het Commissariaat er een handhavingsinstrument bij: de mogelijkheid om aan publieke media-instellingen een last onder dwangsom op te leggen bij een vermoedelijke overtreding van het verbod op dienstbaarheid aan derden.

Toezicht op maat betekent echter ook dat het Commissariaat per onderwerp zal kijken of het mogelijk is complianceprogramma's en coregulering te introduceren. Doel hiervan is de eigen verantwoordelijkheid van media-instellingen op terreinen te vergroten, opdat het Commissariaat efficiënter en effectiever toezicht kan houden.

Ontwikkelingen bij de publieke media-instellingen

NPO, de landelijke publieke media-instellingen en de STER kijken naar de mogelijkheden tot het vergroten van de eigen inkomsten. Intussen wordt de zendtijd voor kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag, de 2.42-instellingen genoemd, afgebouwd en verkeren VARA-BNN, AVRO-TROS en KRO-NCRV in een fusieproces. Ook de overige media-instellingen zijn aan het reorganiseren. Al deze bewegingen zullen gevolgen hebben voor de werkzaamheden van het Commissariaat.

Dat zal onder meer de aanvragen voor frictiekosten beoordelen, voorgestelde wetswijzigingen toetsen op haalbaarheid en adviseren over de nieuwe erkenningen. Speciale aandacht zal uitgaan naar de financiële samenvoeging van de fuserende media-instellingen. Bij de komende ledentelling, die relevant is voor de erkenningen, zal het Commissariaat de opgaven van de omroepverenigingen verifiëren.

Het Commissariaat zal ook in 2014 regulier financieel toezicht houden op de rechtmatigheid van de bestedingen door de landelijke publieke media-instellingen door de jaarrekening te toetsen.

De lokale publieke media-instellingen hebben in het onderling uitwisselen van media-aanbod een mogelijkheid gezien om met de beperkte budgetten toch programmatische versterkingen te realiseren. Over de mogelijkheden daartoe zal het Commissariaat in samenspraak met het ministerie onderzoeken welke ruimte de Mediawet biedt. Het Commissariaat zal daarnaast een nieuwe voorlichtingsbrochure uitgeven, waarmee lokale media-instellingen makkelijker hun weg kunnen vinden in de regels die voor hen

gelden. Ook de website van het Commissariaat is daartoe uitgebreid en overzichtelijker gemaakt.

In het proces tot de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling speelt de gemeenteraad een belangrijke adviserende rol. Om de raad te faciliteren in die adviestaak, heeft het Commissariaat in 2013 de aanvraagprocedure en de afwikkeling daarvan overzichtelijker en eenvoudiger gemaakt. In 2014 zal deze nieuwe standaard in werking treden.

Naleving dienstbaarheidsverbod

De afgelopen jaren heeft het Commissariaat een speerpunt gemaakt van het toezicht op de naleving van het dienstbaarheidsverbod. Die norm is meer en meer geïnternaliseerd, maar het Commissariaat zal het toezicht hierop in 2014 onverminderd voortzetten. Dit geldt ook voor nevenactiviteiten, die publieke media-instellingen pas mogen verrichten na toestemming van het Commissariaat. Nu voor de publieke media-instellingen de noodzaak groeit om zelf meer inkomsten te genereren, zal de druk toenemen meer nevenactiviteiten te ontwikkelen. Het systeem van melding en toetsing is geëvalueerd, waarbij ook de inhoud van de Beleidsregel nevenactiviteiten 2009 is meegenomen. De afronding van deze uitgebreide evaluatie vindt plaats in 2014.

Commerciële media-instellingen en mediadiensten

Met de komst van nieuwe marktpartijen als Netflix, HBO en Fox groeit de concurrentie voor de bestaande commerciële media-instellingen. Daarbij zorgt het naar elkaar toegroeien van lineair en non-lineair media-aanbod voor concurrentie tussen verschillende platforms die onder verschillende regelgeving vallen. Omdat het van belang is dat de spelregels voor iedereen gelijk en duidelijk zijn, met name waar het gaat om het door derden laten (mee)financieren van media-aanbod, heeft het Commissariaat in 2013 nieuwe regels ingevoerd voor reclame en sponsoring. Deze beleidsregels worden in 2014 geëvalueerd. De nieuwe regeling voor productplaatsing zal in 2014 worden vastgesteld, waarna het Commissariaat uiteraard voorlichting zal geven over de inhoud daarvan en zal toezien op de naleving.

Commerciële mediadiensten op aanvraag (CMoA's) moeten zich bij het Commissariaat melden en laten registreren. Het gaat hierbij om non-lineaire mediadiensten, die onder een lichter mediawettelijk regime vallen dan lineaire mediadiensten (de commerciële omroepdiensten). De CMoA's die zich nog niet hebben gemeld, zullen in 2014 actief worden benaderd. Ter bescherming van minderjarigen moet bij deze diensten mogelijk ernstig schadelijke content worden afgeschermd. Ontwikkeling van een toetsingskader heeft voor het Commissariaat hoge prioriteit. De internationale overlegplatforms waaraan het Commissariaat deelneemt, zoals het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA), het Contact Comité en de recent door de Europese Commissie ingestelde European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA), bieden goede gelegenheid dit onderwerp hoog op de agenda te houden en de mogelijkheden tot zelf- of coregulering verder te verkennen.

Reclamezendtijd

Dankzij jarenlang intensief en minutieus toezicht op de reclamezendtijd van landelijke publieke media-instellingen, RTL en SBS, is het aantal overtredingen gedaald tot bijna nul. In 2014 zal het Commissariaat doorgaan met het monitoren van de reclamezendtijd en dit toezicht uitbreiden naar kleinere aanbieders, zoals MTV en kinderkanalen, om ook daar een gelijk speelveld te waarborgen.

Mediamonitor

De Mediamonitor volgt al tien jaar de pluriformiteit, toegankelijkheid en redactionele afhankelijkheid van de landelijke en regionale media en biedt inzicht in trends, eigendomsverhoudingen en concentratiebewegingen van mediabedrijven in Nederland. Als gevolg van bezuinigingen zal in 2014 maar één rapport verschijnen. In het kader van de Mediamonitor zal het Commissariaat een onderzoek uitvoeren naar de diversiteit van radio- en televisiepakketten en de tevredenheid van consumenten daarover. De resultaten daarvan zullen in het najaar van 2014 worden gepubliceerd.

HET COMMISSARIAAT VOOR DE MEDIA

Het Commissariaat voor de Media houdt als zelfstandig bestuursorgaan onafhankelijk toezicht op de naleving van de Mediawet en de Wet op de vaste boekenprijs. Het mediawettelijk toezicht betreft audiovisuele mediadiensten als radio, televisie en on-demandvideodiensten. Het toezicht op basis van de Wet op de vaste boekenprijs betreft Nederlandstalige boekuitgaven. De activiteiten van het Commissariaat bestaan onder meer uit:

- vergunningen verlenen aan publieke en commerciële media-instellingen;
- toezien op een duidelijke scheiding van redactie en commercie in het media-aanbod;
- toezien op de rechtmatige besteding van publiek geld;
- waarborgen van eerlijke concurrentieverhoudingen;
- monitoren van mediaconcentraties;
- adviseren over mediabeleid;
- toezien op en handhaven van de vaste boekenprijs.

Het Commissariaat wordt gefinancierd vanuit de mediabegroting en de opbrengst van de toezichtskosten.

De (re)organisatie

Het Commissariaat moet een bijdrage leveren aan de bezuinigingen op het mediabudget door de overheid. Hiertoe is in 2013 een reorganisatie ingezet, die heeft geresulteerd in een nieuwe bedrijfsstructuur. Per 1 september 2013 is deze ingevoerd. Aangezien het merendeel van de kosten van het Commissariaat bestaat uit personeelslasten, is het aantal fte's noodgedwongen verkleind. Omdat de inhoudelijke ambitie op peil blijft en het Commissariaat het wettelijk takenpakket onverminderd zal uitvoeren, worden de werkprocessen herzien en gestroomlijnd. Daarbij worden heldere prioriteiten gesteld in het toezicht. Door eerder preventief dan reactief op te treden en het toezicht op maat nog verder te organiseren, zorgt het Commissariaat ervoor dat het zich op kwalitatieve wijze kan blijven kwijten van zijn toezichthoudende, handhavende en adviserende taak.

Medewerkers

Het Commissariaat kent twee lijnafdelingen: Handhavingsbeleid en -Uitvoering (HHBU) en Onderzoek & Toegang (O&T). De afdelingsmanagers van de afdelingen HHBU en O&T vormen samen het managementteam. Zij zijn integraal verantwoordelijk voor de aansturing van de organisatie en daarmee voor de uitvoering van taken en opdrachten en het voorbereiden van voorstellen en adviezen aan het College.

Verder heeft het Commissariaat twee ondersteunende afdelingen: Externe Betrekkingen en Advisering (EB&A) en Bedrijfsvoering (BV). Onder bedrijfsvoering vallen Personeel & Organisatie, ICT, Financiën, Documentatie & Informatievoorziening, de Facilitaire Dienst en Ondersteuning. De besluiten van het Commissariaat worden genomen door het College.

Op 31 december 2013 telde het Commissariaat 50 medewerkers (43,05 fte): 24 mannen (22,35 fte) en 26 vrouwen (20,70 fte). In het verslagjaar verlieten elf medewerkers het Commissariaat en trad één medewerker in dienst. Door de reorganisatie zitten zestien kandidaten (14,16 fte) in een Van Werk Naar Werk-traject: acht mannen (7,78 fte) en acht vrouwen (6,38 fte).

College

Het Commissariaat staat onder leiding van een college van drie commissarissen, die worden benoemd door de minister van OCW. Op basis van de wet is sprake van collegiaal bestuur, zodat de commissarissen gezamenlijk verantwoordelijkheid dragen voor alle besluiten. In 2013 bestond het College uit prof. mr. dr. Madeleine de Cock Buning (voorzitter), drs. Eric Eljon en, vanaf 1 september, Jan Buné RA.

Externe vaste adviseurs

Bij de behandeling van bezwaarschriften tegen opgelegde sancties schakelt het Commissariaat in bepaalde gevallen de Adviescommissie Bezwaarschriften in. De Adviescommissie bestond in 2013 uit voorzitter prof. mr. Gerdy Jurgens, prof. mr. Wouter Hins, mr. Gerrie Heevel, mr. Irene Konings en mr. Ton Herstel. Het secretariaat berust bij mr. Marcel Dellebeke.

Bij kwesties inzake programma-aanbod dat ernstige schade kan toebrengen aan minderjarigen, kan het Commissariaat zich laten adviseren door de Adviescommissie Ernstige Schade. Deze adviescommissie bestaat uit mr. Maarten Alink, prof. dr. Peter Nikken, prof. dr. Carolien Rieffe, Huub Evers en dr. Mariëtte Huizinga.

Voor procesvertegenwoordiging en externe juridische advisering heeft het Commissariaat in 2013 in een aantal gevallen advocaten van de kantoren Weesing Advocatuur en Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn N.V. ingeschakeld.

EXTERNE BETREKKINGEN EN ADVIES

Nieuwe website

In 2013 heeft het Commissariaat een compleet vernieuwde website in gebruik genomen. De nieuwe site is goed te lezen op zowel tablet, mobiele telefoon als computer, doordat de indeling van de pagina wordt aangepast aan de grootte van het scherm. Ook kan een gebruiker nieuwsitems of besluiten eenvoudig delen via e-mail of sociale media. Het ontwerp van de site is opgefrist en sluit aan bij de kernwaarden van het Commissariaat: transparant, toegankelijk en professioneel. Bij het bepalen van het ontwerp van de nieuwe site is dan ook goed geluisterd naar de wensen van onze stakeholders. Zo heeft de site een sterk verbeterde zoek- en navigatiefunctie, die het media-instellingen makkelijker maakt beleidsregels en besluiten van het Commissariaat terug te vinden – en op basis daarvan de eigen speelruimte te bepalen.

Met de gekozen onlinestrategie maakt het Commissariaat het professionele media-instellingen en uitgevers makkelijker om zich te houden aan de Mediawet en de Wet op de vaste boekenprijs. Dit gebeurt onder meer door:

- de regelgeving toegankelijk te maken en door beleidsregels en besluiten te duiden en uit te leggen;
- verantwoording af te leggen over het bestaansrecht, de activiteiten en de werkwijze van het Commissariaat en de eigen visie consistent uit te dragen;
- administratieve lasten te verlichten, zowel intern als extern, door informatie optimaal vindbaar te maken en processen zoveel mogelijk digitaal te laten verlopen.

In 2014 zal verder worden gewerkt aan optimalisatie van de digitale ondersteuning van de administratieve processen.

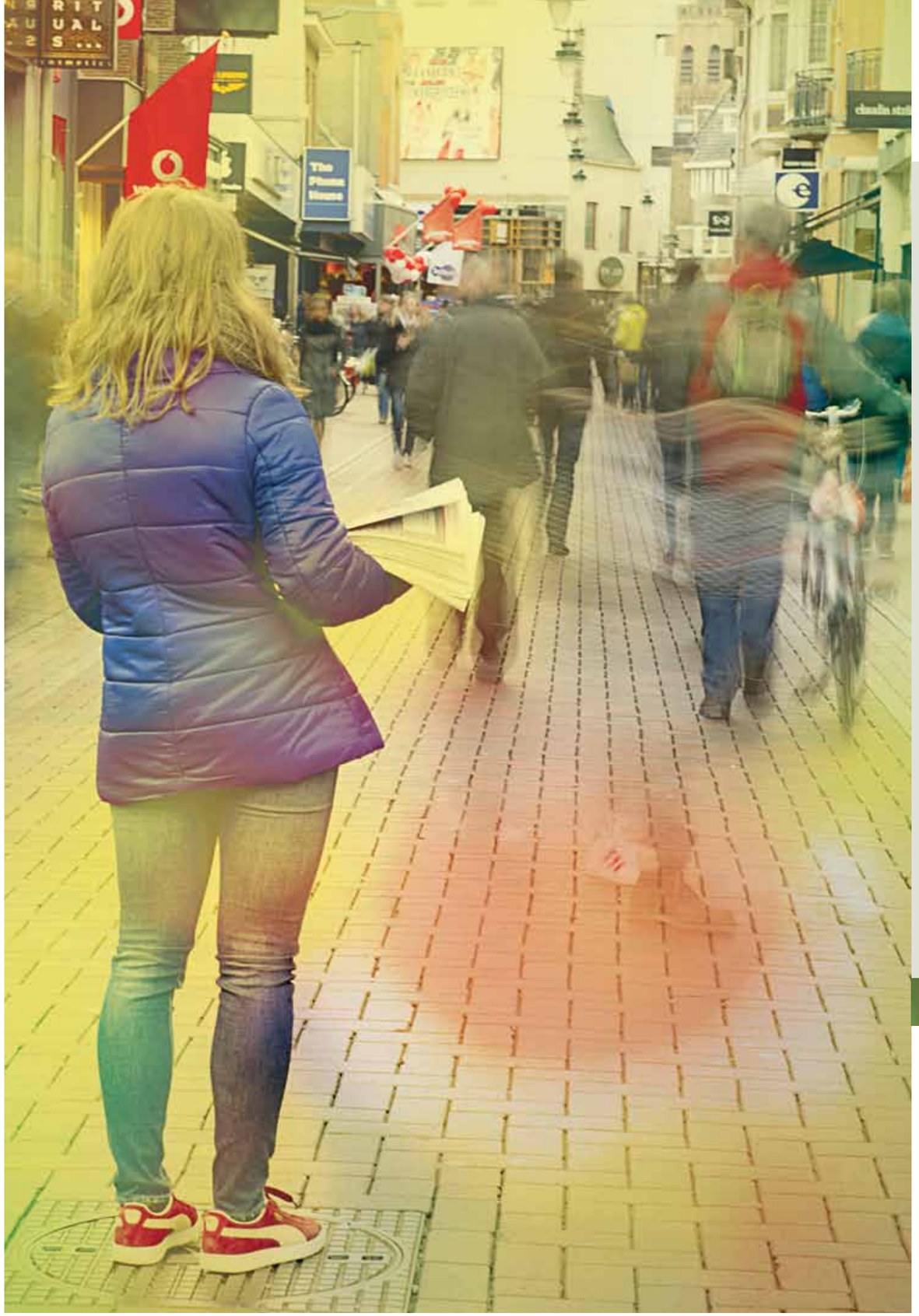

Self Service Portal

In 2013 zijn de voorbereidingen gestart om medio 2014 gebruik te kunnen gaan maken van een zogenaamd 'Service Portal', waarmee externe processen worden geoptimaliseerd. Deze stap wordt gezet om de efficiëntie van de organisatie te vergroten: nieuwe technologie wordt ingezet om het aantal benodigde administratieve handelingen terug te brengen. Met dit Service Portal kunnen interne, maar vooral ook externe gebruikers op een veilige en eenvoudige manier gebruikmaken van benodigde informatie en meteen overige toepassingen in gang zetten.

Comedia verder als digitale nieuwsbrief

Met het in gebruik nemen van de nieuwe website, is ook de mogelijkheid gecreëerd om *Comedia*, de nieuwsbrief van het Commissariaat, voortaan digitaal te versturen. In 2013 zijn er geen nieuwsbrieven verzonden, met ingang van 2014 zal *Comedia* worden verspreid per e-mail. Hierbij zal de nieuwsbrief de vorm hebben van een beknopte inhoudsopgave, die links bevat naar de volledige tekst op de website. Geïnteresseerden kunnen zich via de website aanmelden voor deze nieuwsbrief.

Publieksvragen

Ook in 2013 heeft het Commissariaat honderden berichten ontvangen vanuit de samenleving. Over het algemeen werden deze doorgegeven per e-mail, telefonisch of door gebruik te maken van het contactformulier op de website. Het betrof overwegend vragen over de toepassing van de Mediawet, klachten over of meldingen van mogelijke overtredingen van de Mediawet door media-instellingen of vragen over de uitvoering van de taken van het Commissariaat.

Opvallende of vaak gestelde vragen die het Commissariaat in 2013 heeft ontvangen, zijn:

- Hoe kan het dat er zoveel reclame is bij de commerciële zenders? Ik tel meer dan twaalf minuten reclame per uur. Wat zijn de regels voor het reclamemaximum?
- Wat mag een publieke omroep wel en niet met sociale media doen? Mag dit ook in een programma kenbaar worden gemaakt? Is dat geen sluikreclame?
- Hoe kan het dat ik vanaf medio 2014 moet gaan betalen als ik via de satelliet naar Nederland 1, 2 of 3 wil kijken?

Ontvangen klachten over mogelijk schadelijke programma's zijn doorgestuurd naar het NICAM, de organisatie achter de Kijkwijzer.

Juridisch spreekuur

Dagelijks houdt het Commissariaat een juridisch spreekuur voor alle onder het toezicht staande partijen. Dan kunnen bijvoorbeeld omroepjuristen terecht voor gedetailleerde vragen over de implicaties en consequenties van de Mediawet. Het Commissariaat heeft dit spreekuur gehandhaafd, omdat het grote waarde hecht aan voorlichting over de handhaving van de Mediawet.

Persvragen

Journalisten wisten het Commissariaat ook in 2013 goed te vinden. Het Commissariaat heeft vragen beantwoord over veel verschillende onderwerpen die in de landelijke pers speelden, zoals ledenwervingsacties, vermeende dienstbaarheid binnen programma's en samenwerkingsvormen tussen landelijke en regionale en/of lokale omroepen. Hiernaast zijn regelmatig vragen gesteld over de aanwijzing van lokale omroepen, met name wanneer zich meerdere gegadigden hadden gemeld en er dus een keuze moest worden gemaakt.

Hoofdstuk 2

Registratie en vergunningen

Het Commissariaat voor de Media verleent vergunningen en ontheffingen aan media-instellingen van zowel publieke als commerciële aard. Het gaat hierbij om publieke regionale en lokale omroepen en de kleine levensbeschouwelijke publieke omroepen (2.42-instellingen). Ook de landelijke en niet-landelijke commerciële omroepen krijgen hun toestemming van het Commissariaat. Daarnaast registreert het Commissariaat de commerciële mediadiensten op aanvraag.

Levensbeschouwelijke 2.42-instellingen

In 2013 is door de regering besloten om met ingang van 1 januari 2016 de afzonderlijke aanwijzingen voor de verzorging van media-aanbod ten behoeve van religieuze en geestelijke hoofdstromingen af te schaffen. Dat betekent dat vanaf die datum de 2.42-instellingen geen beroep meer kunnen doen op financiering of zendtijd. De weerspiegeling van levensbeschouwing in het media-aanbod blijft echter onderdeel van de algemene mediaopdracht van de publieke omroep als geheel. Het is aan de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) de inbedding te waarborgen van de levensbeschouwelijke programmering en voor mogelijke betrokkenheid van kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag bij de invulling van het programmabeleid en de productie van media-aanbod.

Zendtijd moslims

Na jarenlange problemen met betrekking tot de invulling van de zendtijd voor de hoofdstroming islam kwamen Stichting Moslim Omroep (SMO) en Stichting Moslim Omroep Nederland (SMON), die eerder afzonderlijk een uitzendlicentie hadden aangevraagd, in 2012 tot samenwerking. In april 2013 werd de Stichting Zendtijd Moslims aangewezen voor het verzorgen van media-aanbod voor de landelijke publieke mediadienst.

Toegewezen zendtijd

Jaarlijks stelt het ministerie van OCW op advies van het Commissariaat en de NPO de totale hoeveelheid uren vast die beschikbaar zijn voor de levensbeschouwelijke 2.42-instellingen, politieke partijen en de minister van Algemene Zaken. Vervolgens stelt het Commissariaat voor elk van de aangewezen 2.42-instellingen vast hoeveel uren beschikbaar zijn op de algemene programmakanalen van de landelijke publieke mediadienst. Ook wijst het Commissariaat jaarlijks een aantal uren toe aan de politieke partijen en aan de minister van Algemene Zaken ten behoeve van overheidsvoorlichting.

In 2013 kende het Commissariaat aan 2.42-instellingen, politieke partijen en de minister van Algemene Zaken de volgende hoeveelheid televisie- en radio-uren toe:

Televisie-uren

De kerkgenootschappen, Joodse Omroep en RKK	188 uur en 30 minuten
Stichting Zendtijd Moslims (vanaf april 2013)	43 uur en 39 minuten
De genootschappen op geestelijke grondslag HUMAN, BUN en OHM	104 uur en 24 minuten
De politieke partijen	8 uur en 30 minuten
De minister van Algemene Zaken	13 uur

Radio-uren

De kerkgenootschappen, Joodse Omroep en RKK	567 uur en 54 minuten
Stichting Zendtijd Moslims (vanaf april 2013)	131 uur en 24 minuten
De genootschappen op geestelijke grondslag HUMAN, BUN en OHM	314 uur en 12 minuten
De politieke partijen	35 uur
De minister van Algemene Zaken	60 uur en 40 minuten

Regionale publieke media-instellingen

Voor de verzorging van het publieke media-aanbod in de Nederlandse provincies wijst het Commissariaat regionale media-instellingen (omroepen) aan voor een periode van vijf jaar.

In 2013 hebben er relatief veel aanwijzingsprocedures voor regionale publieke media-instellingen plaatsgevonden. Stichting Regionale Omroep Brabant, Stichting Regionale Televisie Noord, Stichting RTV Drenthe, Stichting RTV Oost, Stichting Regionale Omroep Flevoland, Stichting RTV Noord-Holland en Omrop Fryslân zijn opnieuw voor vijf jaar aangewezen.

In de provincie Groningen deed zich in 2013 het bijzondere geval voor dat er een tweede aanvrager was voor de aanwijzing: Stichting Internet Radio Televisie Groningen. Voordat het Commissariaat een besluit neemt over aanvragen, vraagt het advies aan de Provincie, omdat die het beste kan beoordelen of het programmabeleidbepalend orgaan (pbo) van een regionale publieke media-instelling representatief is voor de belangrijkste maatschappelijke, culturele, godsdienstige en geestelijke stromingen in de betreffende provincie. De Provincie adviseerde het Commissariaat de aanwijzing aan RTV Noord met vijf jaar te verlengen. Het

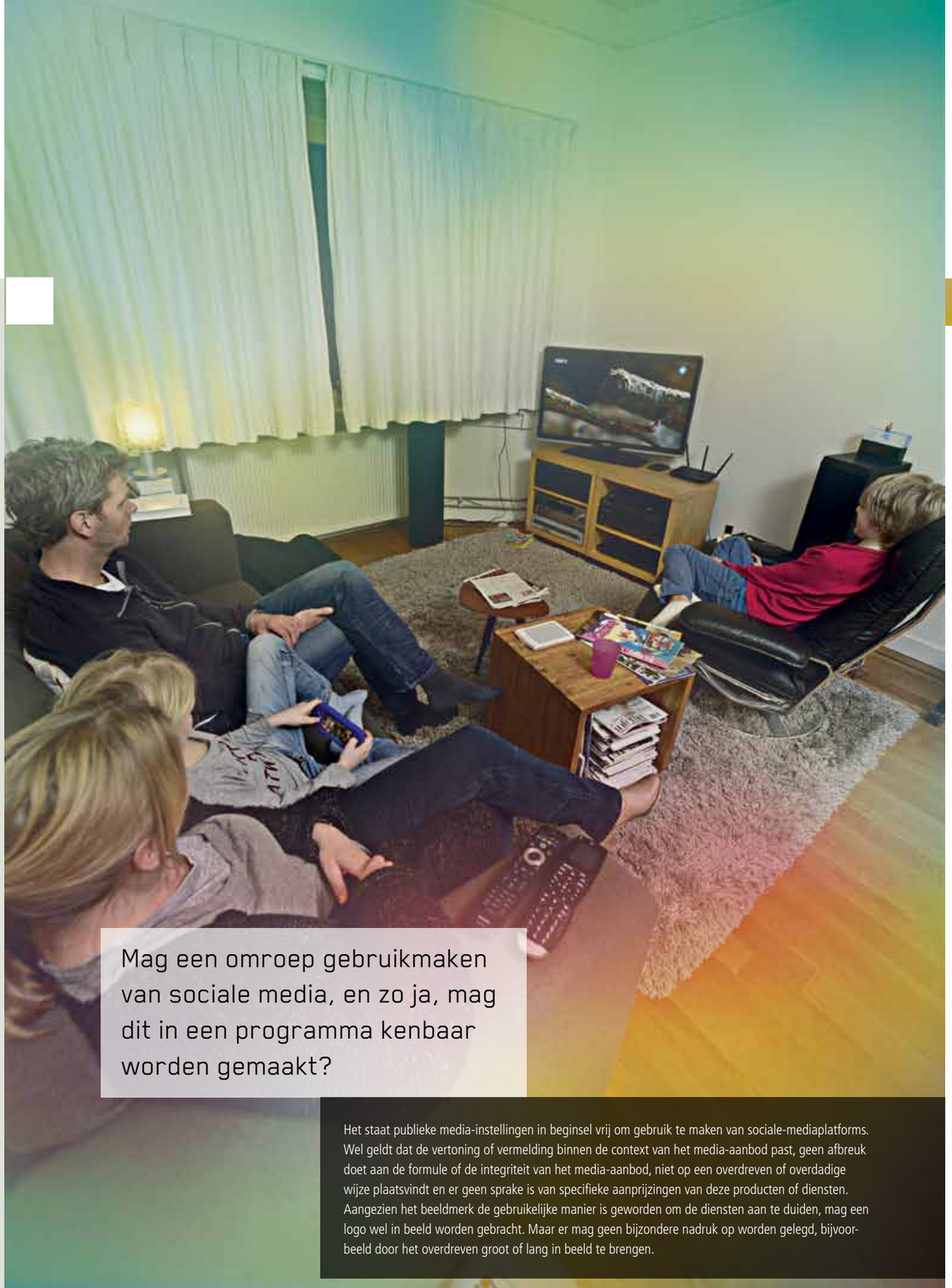

Mag een omroep gebruikmaken van sociale media, en zo ja, mag dit in een programma kenbaar worden gemaakt?

Het staat publieke media-instellingen in beginsel vrij om gebruik te maken van sociale-mediaplatforms. Wel geldt dat de vertoning of vermelding binnen de context van het media-aanbod past, geen afbreuk doet aan de formule of de integriteit van het media-aanbod, niet op een overdreven of overdadige wijze plaatsvindt en er geen sprake is van specifieke aanprijzingen van deze producten of diensten. Aangezien het beeldmerk de gebruikelijke manier is geworden om de diensten aan te duiden, mag een logo wel in beeld worden gebracht. Maar er mag geen bijzondere nadruk op worden gelegd, bijvoorbeeld door het overdreven groot of lang in beeld te brengen.

Commissariaat zag geen zwaarwichtige reden om van dat advies af te wijken en heeft besloten RTV Noord opnieuw aan te wijzen, waarmee de aanvraag van Stichting Internet Radio Televisie Groningen moest worden afgewezen.

Lokale publieke media-instellingen

In 2013 telde Nederland 283 lokale media-instellingen in 374 gemeenten; 56 daarvan waren streekomroep en verzorgden media-aanbod voor meer dan één gemeente. Het Commissariaat wijst lokale publieke media-instellingen aan voor een periode van vijf jaar.

Per gemeente kan maximaal één lokale publieke media-instelling worden aangewezen.

In 2013 waren er vaker dan in voorgaande jaren verschillende gegadigden voor eenzelfde gemeente. In totaal ging het in 2013 om zeventien aanvragers die elkaar beconcurreerden.

Verder kregen in 2013 negen nieuwe lokale media-instellingen een aanwijzing en bij 65 lokale publieke media-instellingen werd hun aanwijzing voor vijf jaar verlengd.

Aanwijzingen

Nieuwe aanwijzingen	9
Hernieuwde aanwijzingen	65
Ingetrokken aanwijzingen	4
Afgewezen aanvragen	12
Gehonoreerde aanvragen gebiedsuitbreiding	1
Afgewezen aanvragen gebiedsuitbreiding	2
Verlopen aanwijzingen	6
Verlopen aanwijzingen (zonder hernieuwde aanvraag):	5

Voor het Commissariaat een lokale publieke media-instelling aanwijst, onderzoekt het eerst of het programmabeleidbepalende orgaan (pbo) voldoende representatief is voor de belangrijkste stromingen die in de gemeente voorkomen. Van de onderzoeken die in 2013 zijn gestart naar de samenstelling en/of het functioneren van een pbo, gaf er geen aanleiding in te grijpen.

Herijking aanvragen lokale media-instellingen

Het Commissariaat is verantwoordelijk voor het besluit tot aanwijzing van één lokale media-instelling per gemeente. In dit proces is een belangrijke adviserende rol weggelegd voor de gemeenteraad. Voor een aanwijzing kan worden gegeven, moet immers eerst worden vastgesteld dat het programmabeleidbepalend orgaan (pbo) van de media-instelling voldoende representatief is voor de belangrijkste stromingen die in de gemeente voorkomen. De gemeenteraad heeft de wettelijke taak dit te beoordelen en geeft daarover advies aan het Commissariaat. Om de gemeenteraad te faciliteren in die adviserende rol, heeft het Commissariaat in 2013 de aanvraagprocedure en de afwikkeling daarvan overzichtelijker en eenvoudiger gemaakt. Zo weet de gemeenteraad bij een aanvraag beter waarop moet worden gelet in het kader van de Mediawet. In 2014 zal deze nieuwe standaard in werking treden. Bij meerdere aanvragen voor één gemeente brengt de gemeenteraad advies uit, op basis waarvan het Commissariaat een aanvrager zal aanwijzen. Als de gemeenteraad geen voorkeur uitspreekt en er sprake is van meerdere aanvragers met elk een representatief pbo, dan zal het Commissariaat de continuïteit zwaar laten meewegen. Het Commissariaat ziet het daarbij als een kerntaak om te garanderen dat een lokale publieke media-instelling redactioneel onafhankelijk kan opereren, zonder inhoudelijke voorwaarden aan de bekostiging door de gemeente.

Gemeentelijke herindelingen

Door herindeling zijn in 2013 tien gemeenten samengevoegd tot drie nieuwe gemeenten:

- De gemeenten Harenkarspel, Schagen en Zijpe vormen de nieuwe gemeente Schagen. Voor deze gemeente is in 2013 Stichting Stad Schagen Radio aangewezen als lokale publieke media-instelling. De Stichting Stad Schagen Radio was vóór de gemeentelijke herindeling al de lokale publieke media-instelling van de drie afzonderlijke gemeenten.
- De gemeenten Dirksland, Goedereede, Middelharnis en Oostflakkee vormen de nieuwe gemeente Goeree-Overflakkee. De aanwijzingsprocedure voor de nieuwe gemeente zal naar verwachting in 2014 worden afgerond.
- De gemeenten Graafstroom, Liesveld en Nieuw-Lekkerland vormen de nieuwe gemeente Molenwaard. In 2013 is Stichting Nieuw-Lekkerlandse Lokale Omroep aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Molenwaard.

Evaluatie van de financiering van de lokale omroep

Per 1 januari 2010 hebben gemeentebesturen de verantwoordelijkheid gekregen om de lokale omroepen te bekostigen. Zij worden geacht om per woonruimte een richtsnoerbedrag van rond de € 1,30 aan de omroep ten goede te laten komen. Met deze bijdrage moet de lokale media-instelling in staat zijn media-aanbod te verzorgen dat gericht is op de bevrediging van maatschappelijke behoeften die in de gemeente leven. Om in beeld te brengen of de wettelijke bekostigingsplicht de effecten teweegbrengt die ermee worden beoogd, heeft het Commissariaat de taak gekregen om periodiek een evaluatie uit te voeren. In 2013 is voor het eerst een evaluatierapport over de jaren 2009 tot en met 2012 uitgebracht aan de staatssecretaris van OCW.

Het Commissariaat stelt vast dat de subsidiebaten van de lokale omroepen zich in de evaluatieperiode op een constant niveau bevonden, wat duidt op continuïteit in de bekostiging. Daarnaast blijkt dat de bekostigingsplicht het nodige effect heeft gehad: het percentage van de lokale omroepen dat het richtsnoerbedrag ontvangt, is gestegen van 31 procent in 2009 naar ruim 41 procent in 2012. Wel viel op dat de financiële toestand van veel lokale media-instellingen zorgelijk is. Dit is volgens het Commissariaat het geval wanneer de media-instelling een negatief eigen vermogen heeft, een negatief resultaat heeft geboekt van meer dan 75% van het eigen vermogen of een slechte liquiditeit heeft. Liefst een derde van alle instellingen verkeert in een dergelijk zorgelijke financiële situatie.

Verder blijken de gemeenten, in hun rol als subsidiegever, de journalistieke onafhankelijkheid van de omroepen te respecteren. Er worden niet of nauwelijks subsidievoorwaarden gesteld die daarmee op gespannen voet staan.

Commerciële media-instellingen

Het Commissariaat voor de Media verleent vergunningen voor het verzorgen van een commerciële omroepdienst. In 2013 zijn daartoe 101 toestemmingen gegeven. In 48 gevallen ging het om een nieuwe toestemming en in 53 gevallen om een hernieuwde toestemming. Verder werden 36 toestemmingen op verzoek van de toestemmingshouder ingetrokken en één toestemming trok het Commissariaat om andere redenen in.

Het Commissariaat ontvangt geregeld vergunningsaanvragen van op het buitenland gerichte zenders. Om vast te stellen of zo'n commerciële media-instelling onder de Nederlandse jurisdictie valt en het Commissariaat daarmee bevoegd is toestemming te verlenen, wordt nauwgezet gecontroleerd of het hoofdkantoor van de aanvrager in Nederland is gevestigd, of hier personeel werkzaam is en of ook de redactionele beslissingen in Nederland worden genomen.

Lokale publieke media-instellingen in Nederland

	2013	2012	2011
Gemeenten in Nederland	408	415	418
Gemeenten met lokale media-instelling	374	381	376
Lokale media-instellingen (totaal)	283	283	285
Lokale media-instellingen voor meerdere gemeenten	56	57	57

Lokale publieke media-instellingen per provincie in 2013

	Gemeenten	Gemeenten met lokale publieke media-instelling	% gemeenten met lokale publieke media-instelling
Drenthe	12	9	75
Flevoland	6	6	100
Friesland	27	19	70
Gelderland	56	54	96
Groningen	23	18	78
Limburg	33	31	94
Noord-Brabant	67	65	97
Noord-Holland	53	46	87
Overijssel	25	25	100
Utrecht	26	25	96
Zeeland	13	12	92
Zuid-Holland	67	64	96

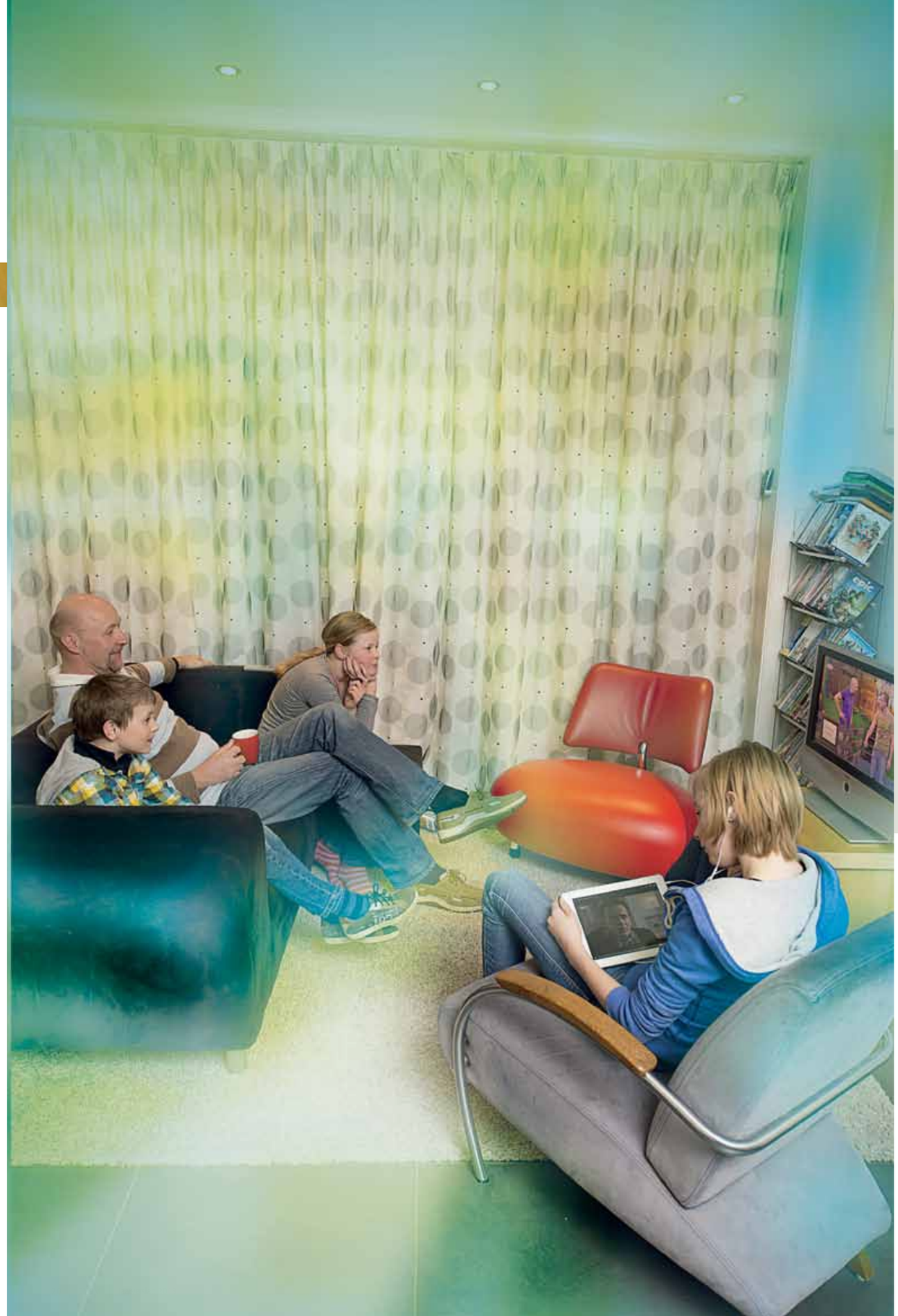

Toestemmingen voor commerciële omroepdienst

	2013	2012	2011
Verleend	101	134	102
Nieuw	48	41	52
Hernieuwd	53	93	50
Ingetrokken	37	42	68

Nieuwe regeling toezichtskosten

Het Commissariaat houdt toezicht op alle commerciële en publieke mediadiensten. De kosten die het Commissariaat hiervoor maakt, worden grotendeels vergoed door het ministerie van OCW. Daarnaast wordt ongeveer een kwart van de kosten gefinancierd uit verplichte bijdragen in de toezichtskosten door commerciële media-instellingen.

Per 1 januari 2013 is een nieuwe ministeriële toezichtskostenregeling van kracht, die erin voorziet dat ook commerciële mediadiensten op aanvraag een bijdrage in de toezichtskosten leveren. De door de staatssecretaris afgekondigde regeling heeft beoogd beter aan te sluiten bij de daadwerkelijke kosten van het toezicht. Het uitgangspunt van het nieuwe systeem is dat voor de verschillende mediadiensten dezelfde criteria als maatstaf worden gebruikt. Deze vereenvoudiging is onder meer bereikt door vaste tarieven te introduceren voor omroepdiensten die uitsluitend of hoofdzakelijk op het buitenland zijn gericht. De regeling is bovendien niet meer uitsluitend gebaseerd op technisch bereik, maar houdt ook rekening met het werkelijke bereik en de draagkracht van kleine aanbieders.

Aantal toestemmingen evenementenzenders

	2013	2012	2011
Toestemmingen	130	114	99
Afwijzingen	0	1	0

Met ingang van 1 januari 2013 worden de verschuldigde bedragen jaarlijks geïndexeerd met de consumentenprijsindex. Het Commissariaat heeft aangekondigd ieder jaar de aangepaste tabellen voor de toezichtskosten op zijn website te publiceren.

In 2013 is over het jaar 2012 een bedrag van € 1.334.984 in rekening gebracht. In 2013 zijn twaalf invorderingsprocedures gestart voor een bedrag van € 36.806. Hiervan zijn vier procedures afgewikkeld door ontvangst van het bedrag van in totaal € 7.026. Daarnaast heeft het Commissariaat een bedrag van € 34.300 ontvangen voor nog lopende zaken.

Evenementenzenders

Iedereen die aan bepaalde wettelijke voorwaarden voldoet, kan toestemming krijgen om voor een bijzonder doel een radioprogramma uit te zenden: een evenementenzender. Zo'n evenementenzender is via de FM-band in een beperkt gebied en gedurende een beperkte periode actief. Voor het verzorgen van een evenementenzender is vooraf toestemming vereist van het Commissariaat voor de Media. In 2013 zijn 130 toestemmingen verleend.

Hoofdstuk 3
Toezicht

Het Commissariaat voor de Media houdt toezicht op het hele veld van publieke en commerciële media-instellingen, van landelijk tot lokaal niveau. Het toezicht strekt zich uit over vele terreinen, waarvan het programmatoezicht en het financiële toezicht op de publieke omroep de bekendste zijn.

Regeling ledenvoordelen en ledenwerfactiviteiten

In de aanloop naar de ledentelling van april 2014 heeft het Commissariaat de Regeling ledenvoordelen en ledenwerfactiviteiten opgesteld, die bestaande regels in één document bij elkaar brengt. De regeling bevat onder meer de voorwaarden voor werving via internet en voor die acties waarbij goede doelen worden gesteund. De mogelijkheden van de omroepen voor ledenwerving worden niet gewijzigd ten opzichte van de situatie in de afgelopen jaren. Zo zorgt het Commissariaat voor een gelijk speelveld voor alle omroepen. Met de regeling wordt uiteindelijk beoogd dat het aantal leden van een publieke omroep betekenisvol blijft als graadmeter voor de mate van maatschappelijke binding van een omroep. Het Commissariaat heeft de Regeling ledenvoordelen en ledenwerfactiviteiten tijdens een bijeenkomst op 5 november 2013 aan de landelijke publieke omroepen gepresenteerd.

Kinderprogrammering

Bescherming van kinderen was en is een speerpunt van het Commissariaat voor de Media. Vanuit de gedachte dat de publieke omroep een veilige haven voor kinderen dient te zijn, ziet het Commissariaat het als een belangrijke taak om niet toegestane commerciële beïnvloeding van kinderen bij de publieke omroep te voorkomen.

Wet normering topinkomens

Per 1 januari 2013 is de Wet normering topinkomens van toepassing. Het Commissariaat is aangewezen als toezichthouder en handhaver voor de NPO, de landelijke publieke media-instellingen, de omroeporkesten, de omroepkoren, de muziekbibliotheek en het media-archief. Deze nieuwe taak zal worden meegenomen in de toetsing van de financiële verantwoording en de aanvragen voor frictiekostenvergoedingen.

VERSCHERPT TOEZICHT

Het Commissariaat voor de Media ziet erop toe dat media-instellingen de Mediawet naleven. In 2013 hield het Commissariaat op verzoek van de staatssecretaris verscherpt toezicht op de volgende publieke media-instellingen.

WNL/PowNed

Op verzoek van de toenmalige minister van OCW oefent het Commissariaat sinds het begin van de erkenningsperiode 2010–2015 verscherpt toezicht uit op de twee aspirant-omroepverenigingen PowNed en WNL. De bewindspersoon heeft verzocht na te gaan of er geen ontoelaatbare banden bestaan met de website GeenStijl en de Telegraaf Media Groep, die aan de wieg van de verenigingen hebben gestaan. In het kader van het verscherpte toezicht kijkt het Commissariaat onder andere naar de organisatie van het interne toezicht bij de omroepverenigingen, de aard en de duur van de samenwerking met buitenproducenten en het bieden van mogelijke concurrentievoordelen aan derden. De onafhankelijkheid van het programmabeleid van beide omroepen dient gewaarborgd te zijn. Samenwerking met derden dient te voldoen aan de regels, zoals de uitgangspunten voor crossmediale samenwerking, de sponsorregels, het nevenactiviteitenregime en het verbod op dienstbaarheid.

Een rapportage over de bevindingen is in maart 2013 aan de staatssecretaris aangeboden. Daarin werden door het Commissariaat aandachtspunten en risico's benoemd.

Na deze rapportage is de intensieve monitoring voortgezet. In 2014 zal een vervolgrapportage worden uitgebracht.

TROS

Bij de erkenningverlening voor de concessieperiode 2010–2015 is het Commissariaat verzocht om verscherpt toezicht te houden op de verrichtingen van de TROS en daarover periodiek verslag uit te brengen. Op verzoek van de staatssecretaris gaat het Commissariaat actief na hoe de Tros de bij de erkenningverlening gedane toezeggingen in de praktijk brengt.

Reclamezendtijd

Het Commissariaat ziet erop toe dat publieke en com-

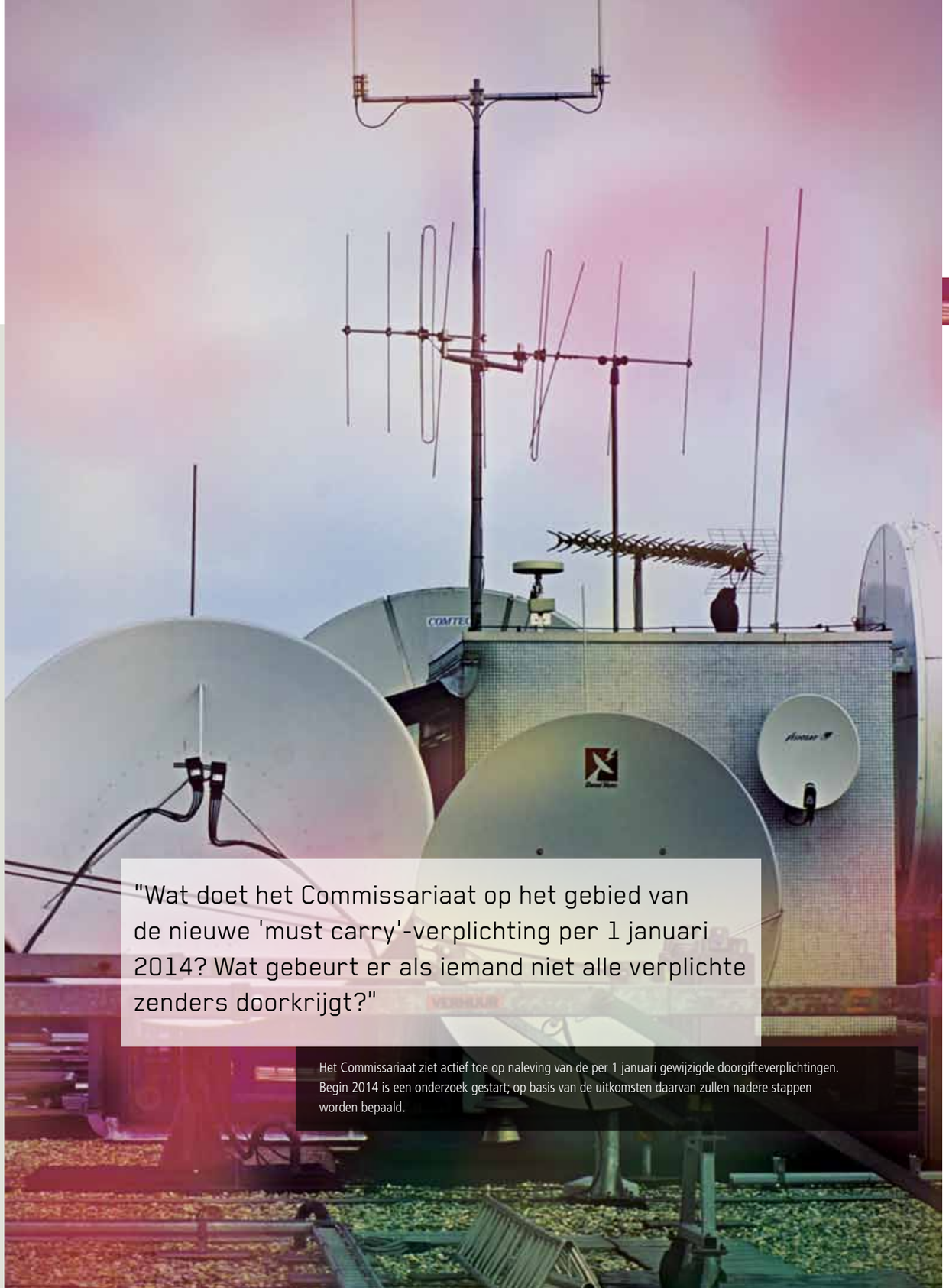

"Wat doet het Commissariaat op het gebied van de nieuwe 'must carry'-verplichting per 1 januari 2014? Wat gebeurt er als iemand niet alle verplichte zenders doorkrijgt?"

Het Commissariaat ziet actief toe op naleving van de per 1 januari gewijzigde doorgifteverplichtingen. Begin 2014 is een onderzoek gestart; op basis van de uitkomsten daarvan zullen nadere stappen worden bepaald.

merciële zenders niet meer dan twaalf minuten reclame per uur uitzenden, zoals in de Europese Richtlijn audiovisuele mediadiensten is vastgelegd. Uit een analyse van de reclamezendtijd in de periode 2008–2011 bleek dat na 2010 geen grote overschrijdingen zijn geconstateerd. Het nauwgezette toezicht door het Commissariaat heeft ertoe geleid dat de op Nederland gerichte commerciële zenders zich conformeren aan de regels voor reclamezendtijd. Vanzelfsprekend zet het Commissariaat dit toezicht voort.

TOEZICHT REGIONALE PUBLIEKE MEDIA-INSTELLINGEN

Als gevolg van een aanpassing in de Mediawet worden met ingang van 1 januari 2014 de regionale publieke media-instellingen niet meer gefinancierd vanuit het provinciefonds, maar vanuit de mediabegroting van het Rijk. In voorbereiding op de hiermee samenvallende taakuitbreiding heeft een delegatie van het Commissariaat in alle provincies gesprekken gevoerd met de ambtenaren die tot en met 2013 verantwoordelijk zijn voor de financiering van de regionale media-instellingen. Deze gesprekken hadden tevens als doel de overgang van de bekostiging zo soepel mogelijk te laten verlopen; de regionale media-instellingen dienen vanaf 2014 een begrotingsaanvraag in bij het Commissariaat. De eisen die gesteld worden aan het indienen van de begroting zullen in 2014 door het ministerie van OCW worden bepaald. De eisen aan de verantwoording middels de jaarrekening, die als gevolg van de wetswijziging op onderdelen wijzigen, zullen door het ministerie van OCW worden beschreven in een nieuw Handboek Financiële Verantwoording. Dit Handboek krijgt tevens het karakter van een ministeriële regeling.

Toezicht lokale publieke media-instellingen

In 2013 heeft het Commissariaat geëvalueerd of de bekostiging van de lokale media-instellingen door de gemeentebesturen goed verloopt. Daarnaast ziet het Commissariaat erop toe dat de bijna 400 lokale publieke media-instellingen die Nederland rijk is, beschikken over een goed functionerend en representatief samengesteld programmabeleidbepalend orgaan. Ze dienen zich bovendien te houden aan de bewaarplicht, de uit te zenden hoeveelheid informatie, cultuur en educatie (de ICE-norm), de reclame- en sponsorregels en de regels voor een ordelijke financiële administratie. Sinds 2012 hoeven de lokale media-instellingen niet langer ieder jaar informatie te verstrekken over de ICE-norm, maar alleen nog op verzoek van het Commissariaat. Ook wordt steekproefsgewijs gecontroleerd of de lokale media-instellingen zich aan de ICE-norm houden. Voor de grote groep lokale media-instellingen betekent dit een aanzienlijke lastenverlichting. De media-instellingen blijven hun financiële verantwoording jaarlijks voor 1 juni bij het Commissariaat indienen.

PROGRAMMAQUOTA

Op basis van rapportages van het Commissariaat brengt het ministerie van OCW elke twee jaar verslag uit aan de Europese Commissie over de naleving van de programmaquota door de Nederlandse commerciële en publieke media-instellingen. Gedurende de jaren 2011 en 2012, waarover het Commissariaat in 2013 een analyse heeft opgesteld, heeft zich een wijziging voorgedaan in het aantal media-instellingen dat over de programmaquota dient te rapporteren. De Europese Commissie heeft een drempel ingesteld voor deze rapportageplicht: alleen de commerciële media-instellingen met een marktaandeel van 0,3% of meer dienen zich te verantwoorden met betrekking tot de programmaquota, ongeacht in welk Europees land zij dat marktaandeel behalen. De media-instellingen die onder die 0,3% marktaandeel blijven, dienen zich vanzelfsprekend wel aan de quota te houden, maar hoeven daarover niet te rapporteren.

Overzicht aantal media-instellingen en televisieprogrammakanalen per categorie

Type media-instelling	Aantal media-instellingen	Aantal programma-kanalen
Landelijke publieke media-instelling (rapportageplichtig)	1	3 algemene tv-kanalen
8 themakanalen	1.118	0
Regionale publieke media-instellingen (rapportageplichtig)	13	13
Commerciële media-instellingen (kabeldekking >75% en/of >0,3% marktaandeel in EEG-lidstaat (rapportageplichtig)	6	19
Totaal	**152***	**329**

* Een media-instelling met meerdere kanalen kan in twee categorieën vallen, waardoor het totaal aantal media-instellingen in deze tabel lager uitvalt dan de som der categorieën.

Landelijke publieke media-instellingen

De landelijke publieke omroep rapporteert jaarlijks aan het Commissariaat over de uitgezonden percentages Europese, onafhankelijke en recente producties, de percentages oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige programmaonderdelen en oorspronkelijk Nederlandstalige programmaonderdelen voorzien van ondertiteling.

In 2013 heeft het Commissariaat vastgesteld dat de publieke omroep voor de drie algemene kanalen en de themakanalen gezamenlijk in 2012 niet aan het ondertitelingsquotum heeft voldaan. Het ministerie heeft deze norm inmiddels iets versoepeld, want met ingang van 1 januari 2014 zijn de ondertitelingspercentages gesplitst. Op de drie algemene tv-kanalen dient voortaan 95% van de programma's van ondertiteling te zijn voorzien, voor de themakanalen ligt die ondergrens op 50%.

Programmaquota publieke landelijke media-instelling

	A. Europese productie (>50%)		B. Onafhankelijke Europese productie* (themakanalen: >10% per kanaal)		C. Recente productie (% van kolom B: >33%)		D. Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (>50%)		E. Nederlandstalige producties met ondertiteling (% van kolom D: (>95%)**	
Programmakanaal	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
Nederland 1	99	100	41	43	96	94	97	98	100	99
Nederland 2	97	97	19	19	92	90	92	92	99	99
Nederland 3	88	89	45	45	72	75	94	94	93	87
101 TV	100	99	5	16	100	100	100	100	Onth.	0
Best 24	100	100	39	42	23	27	100	100	Onth.	7
Cultura 24	91	96	17	71	50	76	100	63	Onth.	0
Holland Doc24	86	90	54	36	94	89	67	72	Onth.	11
Humor TV24	99	97	32	41	76	63	62	60	Onth.	5
Journaal 24	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	100	100	Onth.	0
Politiek 24	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	g.v.	100	100	Onth.	2
Zapp/Zappelin 24	77	86	47	39	67	84	99	99	Onth.	16

g.v. = geen verplichting, Onth. = ontheffing

* Met ingang van 2011 wordt het aandeel van onafhankelijke Europese producties gemeten in het daaraan bestede percentage van het totale NPO-programmabudget. In 2011 was dat 29,22%, in 2012 30,64%, waarmee ruim werd voldaan aan het vereiste minimum van 16,5%.
** Het aandeel ondertiteling wordt vastgesteld over het totale televisieprogramma-aanbod van de landelijke publieke mediadienst.

Regionale publieke media-instellingen

	A. Europese productie (>50%)		B. Onafhankelijke Europese productie (>10% per kanaal)		C. Recente productie (% van kolom B: >33%)		D. Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (publiek >50%)	
Programmakanaal	2011	2012	2011	2012	2011	2012	2011	2012
L1	100	99	43	39	100	100	99	100
Omroep Brabant	100	100	39	89	100	100	100	100
Omroep Flevoland	100	100	27	26	100	100	100	100
Omroep Zeeland	100	100	2	4	100	100	100	100
Omrop Fryslân	100	100	22	29	100	100	100	100
RTV Noord-Holland	91	96	17	71	50	76	100	63
(editie provincie)	100	100	37	23	100	100	100	100
RTV Utrecht	100	100	19	21	100	100	100	100
TV Drenthe	100	100	13	15	100	100	67	79
TV Gelderland	100	100	14	17	100	100	100	100
TV Noord	100	100	11	50	100	100	100	96
TV Oost	100	100	21	15	100	100	86	85
TV Rijnmond	100	100	52	57	100	100	100	100
TV West	100	100	29	24	100	100	100	100

Programmaquota publieke landelijke media-instelling

		A. Europese productie (>50%)		B. Onafhanke-lijke Europese productie (>10%)		C. Recente productie (% van kolom B: >33%)		D. Oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige productie (>40%)		E. Nederlands-talige pro-gramma's met ondertiteling (% van kolom D: >50%)	
Media-instelling	**Programmakanaal**	**2011**	**2012**	**2011**	**2012**	**2011**	**2012**	**2011**	**2012**	**2011**	**2012**
24Kitchen	24Kitchen	79	91	5	12	100	65	60	65	n.v.t.	n.v.t.
Disney Channels (Benelux)	Disney Channel	36 Onth.	28,5 onth.	21	15	99	100	99	99	0	0
Disney Channels (Benelux)	Disney Channel (België)	-	27	45	45	72	75	94	94	93	87
Onth	-	23	-	36	-	91	-	n.v.t.	100	Onth.	0
SBS Broadcasting	Net 5	47	46	26	28	87	65	60	59	82	91
SBS Broadcasting	SBS 6	71	81	34	43	74	80	84	90	78	75
The Box Holland	Comedy Central	4	3	4	3	100	100	1	1	96	2
TV 10 p/a SBS Broadcasting	DisneyXD/Veronica	40	32	21	13	92	66	79	81	56	68
VIMN Netherlands	MTV Denmark	26	22	23	20	99	98	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	MTV Norway (MTV Nordic)	16	14	15	13	95	96	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	MTV Sweden	16	12	15	12	95	99	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	MTV The Netherlands	26	25	22	19	90	91	3	2	60	70
VIMN Netherlands	MTV Vlaanderen	24	12	22	11	88	93	0	0	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	Nickelodeon	17	20	15	17	81	82	45	40	0	28
VIMN Netherlands	Nickelodeon Denmark	18	22	18	19	93	81	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	Nickelodeon Sweden	12	21	12	19	94	85	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	Nickelodeon Vlaanderen	23	21	22	20	78	77	51	45	n.v.t.	n.v.t.
VIMN Netherlands	VH1 Denmark	55	58	54	57	61	63	Onth.	Onth.	n.v.t.	n.v.t.

g.v. = geen verplichting, Onth. = ontheffing, n.v.t. = Niet van toepassing,

- = geen uitzending (door bereik <75% alle huishoudens in Nederland)

Programmaquota commerciële media-instellingen

De commerciële omroepen hebben in 2013 gerapporteerd over de jaren 2011 en 2012. Uit de analyse daarvan bleek dat veel grote media-instellingen niet aan de programmaquota hebben voldaan. Het Commissariaat heeft gesprekken gevoerd met SBS en MTV, die de quota al langere tijd niet hebben gehaald. In de komende periode zal het Commissariaat het toezicht op de programmaquota continueren en waar nodig maatregelen nemen.

BESCHERMING MINDERJARIGEN

Europese ontwikkelingen

Ook in 2013 stond de bescherming van minderjarigen bij av-media hoog op de agenda in binnen- en buitenland. Uit discussies in Brussel en binnen EPRA, het European Platform of Regulatory Authorities *(zie verder pagina 43)*, werd duidelijk dat veel toezichthouders tegen dezelfde uitvoeringskwesties aanlopen. Tijdens beide EPRA-vergaderingen in 2012 is gesproken over de bescherming van minderjarigen bij on-demanddiensten en 'connected tv'-aanbod. Eén van de uitkomsten was dat het ondanks alle technische ontwikkelingen nog steeds wachten is op een betrouwbare leeftijdsverificatie die op alle digitale platforms toepasbaar is. Zolang die nog niet voorhanden is, kiezen verschillende toezichthouders ervoor om binnen on-demanddiensten de beschikbaarheid van bepaalde schadelijke content te beperken tot zekere tijdperiodes ('watersheds'), bijvoorbeeld alleen tussen 22.00 uur en 06.00 uur. Ook wordt erkend dat de rol van partijen die de toegang verschaffen door middel van portals en EPG's, de zogeheten 'gatekeepers', steeds belangrijker wordt. Dat roept de vraag op of zij niet meer – evenals de aanbieders van mediadiensten – onder sectorspecifieke regulering moeten vallen.

Op grond van de huidige Europese richtlijn met betrekking tot audiovisuele mediadiensten is de mate van bescherming sterk afhankelijk van de vraag of er sprake is van een audiovisuele mediadienst en of deze lineair of on-demand wordt aangeboden. In discussies in Europees verband worden vraagtekens gezet bij dat onderscheid. Zeker jongeren consumeren steeds meer mediacontent op aanvraag en lijken zich niet of nauwelijks bewust van het onderscheid. Het gevaar van onverhoedse confrontatie met schadelijke content is dan wel geringer bij on-demanddiensten, maar dat wil niet zeggen dat de mogelijke schade daarmee ook geringer is.

Om die reden heeft het Commissariaat in zijn reactie op het Groenboek, waarin de Europese Commissie belanghebbenden en het bredere publiek heeft gevraagd naar hun visie op de samensmeltende audiovisuele wereld, gesteld dat overwogen moet worden om voor lineaire mediadiensten en mediadiensten op aanvraag een vergelijkbaar beschermingsniveau toe te passen. Ook deed het Commissariaat de suggestie om te onderzoeken of hetzelfde niveau van bescherming kan worden afgedwongen bij websites die audiovisueel materiaal bevatten, maar niet als een audiovisuele mediadienst gekwalificeerd kunnen worden. Voor de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke audiovisuele media-inhoud maakt het immers niet uit of deze te zien is op Facebook, YouTube of een website als Dailymotion.

Ontheffingen programmaquota

Datum	Commerciële media-instelling	Programmakanaal	Besluit
26 februari	The Leads Factory (International) B.V.	Paul Raymond TV, Live XXX Babes en Loaded TV	Percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties wordt voor de duur van de toestemming vastgesteld op 0%.
14 mei	Marc Dorcel TV Netherlands B.V.	Dorcel XXX	Percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties wordt voor de duur van de toestemming vastgesteld op 0%.
28 mei	Game Network B.V.	Blue, Psychic TV, Smile TV2, TV News, Lucky Star en Smile TV3	Percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties wordt voor de duur van de toestemming vastgesteld op 0%.
4 juni	Eredivisie Media & Marketing C.V.	Fox	Percentage Europese producties wordt voor de jaren 2013 en 2014 vastgesteld op 10%, voor 2015 op 15% en voor 2016 op 25%. Percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties wordt voor 2013 vastgesteld op 0%, voor 2014 op 10%, voor 2015 op 15% en voor 2016 op 25%.
13 augustus	Disney Channels (Benelux) B.V.	Disney Channel (België)	Percentage Europese producties wordt voor de jaren 2012 en 2013 vastgesteld op 10%, voor het jaar 2014 op 15% en voor het jaar 2015 op 25%.
3 september	Marc Dorcel TV Netherlands B.V.	Erotica TV	Percentage oorspronkelijk Nederlands- of Friestalige producties wordt voor de duur van de toestemming vastgesteld op 0%.

Verzoek Ofcom

Internationale samenwerking tussen toezichthouders is ook op het vlak van bescherming van minderjarigen steeds belangrijker. De rechtsmacht (jurisdictie) over een aanbieder van een mediadienst ligt bij de lidstaat waar de aanbieder geacht wordt gevestigd te zijn. Bij grensoverschrijdende diensten moet de lidstaat van ontvangst niet eigenhandig regels opleggen of toezicht uitoefenen, maar de lidstaat van uitzending verzoeken om de strengere regels van de lidstaat van ontvangst toe te passen. De Britse toezichthouder Ofcom heeft in dat kader aangeklopt bij het Commissariaat met vragen over het aanbod van in de Nederland gevestigde aanbieder Game Network. Het Commissariaat heeft geen inhoudelijk standpunt hierover ingenomen, maar heeft Game Network op de hoogte gesteld van het verzoek van Ofcom. Daarnaast heeft het Commissariaat Ofcom informatie verstrekt over een programma van het kanaal Faith World TV, dat in Nederland een licentie heeft.

NICAM

Jaarlijks informeert het Commissariaat de staatssecretaris over het metatoezicht op het NICAM, het Nederlands Instituut voor de Classificatie van Audiovisuele Media. De laatste rapportage van het NICAM geeft een opgaande lijn te zien: over de gehele linie zijn de percentages correcte classificaties, weergave en uitzendtijdstippen toegenomen.

Het NICAM wil de lat leggen bij een minimumpercentage van 90% juiste classificaties en uitzendtijdstippen. De kwaliteit van de classificaties is vrij stabiel, maar blijft vooralsnog steken op 88%. Gelet op het relatief grote belang van de classificatie van televisieprogramma's, heeft

het Commissariaat laten weten ervan uit te gaan dat het NICAM zich zal inspannen om het percentage van 90% te halen. De algemene conclusie over de kwaliteitsbewaking in 2012 luidt dat de classificaties betrouwbaar, valide, stabiel, consistent en nauwkeurig zijn en dat het NICAM zorgvuldig waakt over de betrouwbaarheid van het systeem.

Op verzoek van de CEO Coalition-werkgroep 'Wider use of content classification', een initiatief van Europees Commissaris Kroes, heeft het NICAM in samenwerking met de British Board of Film Classification een classificatie-instrument ontworpen voor audiovisuele 'user generated'-content: 'You Rate It'. Het Italiaanse Mediaset zal de eerste pilot met 'You Rate It' gaan draaien.

Afgesproken is dat NICAM en het Commissariaat elkaar op de hoogte zullen houden als het gaat om ontwikkelingen met betrekking tot bescherming van minderjarigen bij online content.

Ernstige schade

Net als in 2012 heeft het Commissariaat in 2013 onderzoek gedaan naar een aantal mogelijke gevallen van programma-aanbod dat tot ernstige schade kan leiden bij jongeren tot zestien jaar. Het ging om aanbod van audiovisuele mediadiensten op aanvraag, waarbij het Commissariaat zich in drie gevallen heeft gewend tot de Adviescommissie Ernstige Schade, die bestaat uit deskundigen op het vlak van de ethiek, pedagogiek, kinder- en jeugdpsychologie, communicatiewetenschap en strafrecht.

In één geval, waarbij geweld verheerlijkende pornografie op een niet afgeschermde website werd aangeboden, hoefde het Commissariaat geen verdere stappen te ondernemen, omdat de betreffende beelden tijdig offline werden gehaald.

Naar de twee andere gevallen is in 2013 een nader onderzoek gestart. De adviescommissie is daarover in conclaaf geweest en zal begin 2014 advies uitbrengen.

FINANCIEEL TOEZICHT

Een belangrijke verantwoordelijkheid van het Commissariaat voor de Media is het financiële toezicht op de publieke media-instellingen. Aangezien het gaat om publieke middelen, wordt scherp toegezien op de rechtmatige besteding daarvan. Het Commissariaat richt het financieel toezicht efficiënt in door scherpe keuzes te maken en heldere prioriteiten te stellen.

Zo is het financieel en programmatisch toezicht geïntegreerd en wordt nauwkeurig toegezien op de naleving van de eisen aan de interne beheersing en administratieve organisatie. Bij de financiële verantwoording door de publieke media-instellingen zal het Commissariaat dan ook meer verwachten van de eigen verantwoordelijkheid van de media-instellingen en de instellingsaccountants, die duidelijk gebrieft zullen worden over de eisen waaraan de (financiële) verantwoording zal moeten voldoen. Het vooraf onderkennen van risico's en het treffen van adequate maatregelen ter bestrijding van die risico's staat hierbij centraal.

Budget landelijke publieke media-instellingen (x € mln.)

Ontvanger	2013	2012
Omroepverenigingen en NPS	316,8	311,0
NOS	102,5	105,2
Educom	19,1	18,8
Kerkgenootschappen en genootschappen op geestelijke grondslag	26,0	29,1
Nederlandse Publieke Omroep	103,7	94,7
NOB beheertaak	24,5	24,0
Versterking van het media-aanbod	187,9	186,4
CoBo fonds	7,6	7,4
Naburige rechten	0,5	0,5
	788,5	**777,1**

Baten radio en televisie publieke media-instellingen 2012 (x € 1.000)

Provincie	Omroep	subsidie provincie *)	reclame en sponsoring	overige baten	baten 2012	baten 2011
Friesland	Omrop Fryslân	12.283	1.875	796	14.954	15.147
Groningen	RTV Noord	9.242	1.681	458	11.381	11.411
Drenthe	RTV Drenthe	9.518	803	303	10.624	10.621
Overijssel	RTV Oost	11.215	2.012	572	13.799	13.359
Gelderland	RTV Gelderland	18.295	1.818	279	20.392	20.021
Utrecht	RTV Utrecht	9.690	1.456	1.012	12.158	11.893
Flevoland	Omroep Flevoland	7.841	456	146	8.443	8.475
Zeeland	Omroep Zeeland	8.608	678	203	9.489	9.282
Noord-Brabant	Omroep Brabant	16.635	2.539	1.481	20.655	21.181
Limburg	L1/Omroep Limburg	11.154	-30	382	11.506	11.438
Noord-Holland	RTV Noord-Holland	14.305	1.484	1.752	17.541	18.298
Zuid-Holland	Omroep West	10.219	1.911	1.455	13.585	14.194
Zuid-Holland	RTV Rijnmond	10.200	3.028	2.157	15.385	16.629
	Totaal baten	**149.205**	**19.711**	**10.996**	**179.912**	**181.949**

*Subsidie Provincie betreft basissubsidie (structureel), aanvullende subsidie (incidenteel) en bijdrage calamiteitenfunctie

Baten lokale publieke media-instellingen

Resultaat na belastingen 2012 lokale media-instellingen x € 1.000	Totaal baten	Totaal lasten	Resultaat
Totaal lokale media-instellingen inclusief G4	**15.689**	**16.200**	**-511**
Amsterdam	1.229	1.234	-5
Utrecht	1.131	1.131	-
Rotterdam	851	1.028	-177
Den Haag	560	530	30
Totaal G4	**3.771**	**3.923**	**-152**
Totaal lokale media-instellingen exclusief G4	**11.918**	**12.277**	**-359**

Baten radio en televisie publieke media-instellingen 2012 (x € 1.000)

Baten geplitst naar herkomst x € 1.000	2012 *		2011	
Subsidie	9.212	59%	11.993	55%
Reclame	3.986	25%	5.107	23%
Sponsoring	957	6%	1.224	6%
Overige opbrengsten	1.534	10%	3.634	17%
Totale baten lokale media-instellingen inclusief G4	**15.689**	**100%**	**21.958**	**100%**
Subsidie	3.084	82%	1.931	60%
Reclame	135	4%	101	3%
Sponsoring	160	4%	295	9%
Overige opbrengsten	392	10%	911	28%
Totaal baten G4	**3771**	**100%**	**3.238**	**100%**
Subsidie	6.128	162%	10.062	54%
Reclame	3.851	102%	5.006	27%
Sponsoring	797	21%	929	5%
Overige opbrengsten	1.142	30%	2.723	15%
Totale baten lokale media-instellingen exclusief G4	**11.918**	**316%**	**18.720**	**100%**

*Over 2012 zijn de gegevens van 187 lokale omroepen in deze opgave betrokken (2011: 247 lokale omroepen).

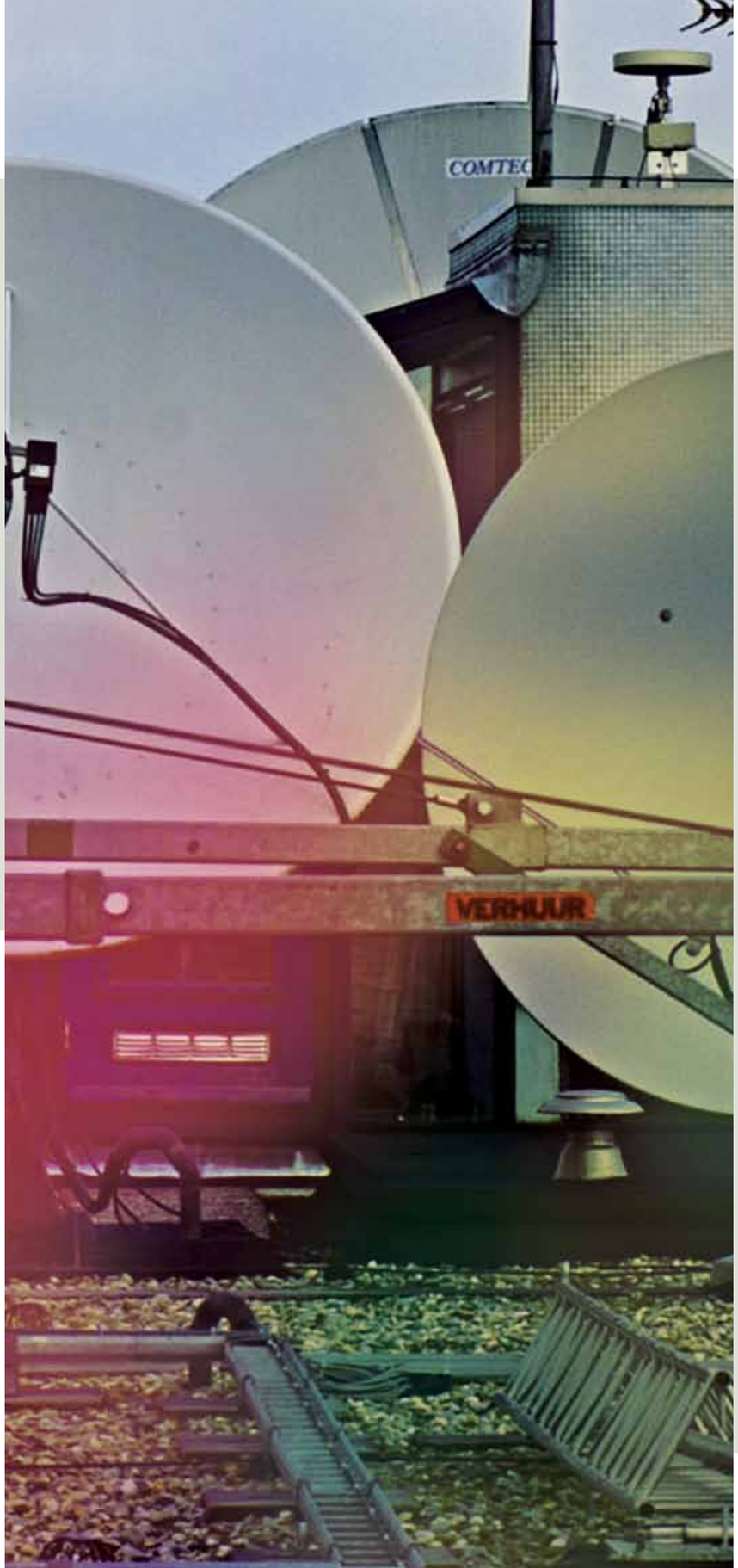

Hoofdstuk 4
Handhaving

Voor het Commissariaat is voorlichting een belangrijk instrument bij de handhaving van de Mediawet. In informatieve gesprekken met belanghebbenden, via brochures en tijdens voordrachten en bijeenkomsten, zoals expert-meetings in eigen huis en lezingen op congressen en symposia, verschaft het Commissariaat media-instellingen inzicht in de interpretatie en toepassing van de mediawettelijke regels. Ook worden belanghebbenden vaak uitvoerig geconsulteerd, mondeling en/of schriftelijk, voordat beleidsregels worden vastgesteld. Zo zorgt het Commissariaat ervoor dat de kennis, ervaring en inzichten van belanghebbenden worden meegenomen bij het vaststellen van nieuw beleid, terwijl tegelijkertijd draagvlak wordt gecreëerd.

Handhaving door het Commissariaat geschiedde in 2013 geregeld door middel van normoverdragende gesprekken met partijen die onder het toezicht vallen. In de praktijk blijkt dit een belangrijk en effectief instrument, waarmee niet alleen wordt bereikt dat media-instellingen zich op korte termijn aan de regels houden, maar ook dat het aantal toekomstige overtredingen tot een minimum wordt beperkt.

Daartoe houdt het Commissariaat ook het dagelijkse juridische spreekuur in stand. Daar kunnen alle onder het toezicht staande partijen terecht met gedetailleerde vragen over de implicaties en consequenties van de Mediawet en de handhaving door het Commissariaat.

Expert-meetings

In 2013 organiseerde het Commissariaat twee 'expert-meetings'. Op 5 maart was er een bijeenkomst voor aanbieders van commerciële mediadiensten op aanvraag, met als onderwerp hun inspanningsverplichting ten aanzien van Europese producties. Op 5 november werd de nieuwe Regeling ledenvoordelen en ledenwerfactiviteiten aan de landelijke publieke media-instellingen gepresenteerd en toegelicht.

Daarnaast werd het Commissariaat in 2013 geregeld gevraagd informatieve voordrachten te houden of zijn beleid in interviews toe te lichten:

- **Heel 2013:** Maandelijkse column in Broadcast Magazine
  Eric Eljon

- **7 februari:** "Cultuur-politieke aspecten van het auteursrecht" (voordracht symposium: Tussen recht en beleid)
  Madeleine de Cock Buning

- **13 februari:** "De rol van de toezichthouder" (bijeenkomst Koning Willem I Kring)
  Madeleine de Cock Buning en Eric Eljon

- **22 en 23 februari:** "Regulation audiovisual media services in the Netherlands" (Conferentie 'EU-China promoting Legal protection for the media in China', Beijing)
  Marcel Betzel

- **18 maart:** "Dutch approach promotion European works in on-demand services" (Round-table workshop 'European Works in On-demand Audiovisual Services')
  Marcel Betzel

- **20 maart:** "Mediawettelijk toezicht op commerciële mediadiensten op aanvraag – online video" (bijeenkomst NDP nieuwsmedia)
  Madeleine de Cock Buning en Rutger Fortuin

- **April:** Column "Hoogtepunt" (Interlokaal #4)
  Eric Eljon

- **20 mei:** "The analysis of the relevant markets in the online and offline media: comparing different approaches. The case of the Netherlands" (seminar in het Centre for media pluralism and media freedom, EUI, Florence)
  Miriam van der Burg

- **31 mei:** "Rol Commissariaat voor de Media" (interview conferentie Kabelraden.nl)
  Eric Eljon

- **3 juni:** "Revolutie gezocht: de toekomst van de lokale omroep" (presentatie tijdens OLON-congres)
  Eric Eljon

"Mag een radioprogramma van een lokale omroep aandacht besteden aan een (commercieel) evenement en vertellen waar het is, hoe laat het begint en wat de entreeprijs is?"

Is het noemen van een evenement reclame? Het uitgangspunt is dat er ruimte is voor het aankondigen en recenseren van boeken, video's, muziek en andere culturele uitingen. Dat geldt ook voor toneel-, muziek- en filmuitvoeringen, tentoonstellingen en soortgelijke evenementen van kunstzinnige aard. Deze ruimte gaat echter niet zo ver dat mag worden opgeroepen om het product te kopen of de voorstelling te bezoeken. Dergelijke oproepen vallen onder reclameboodschappen en die zijn buiten de reclameblokken verboden.
Rond een product of voorstelling zijn toevoegingen als 'met gratis gids', 'tweede persoon halve prijs' of 'inclusief een glas wijn' niet toegestaan; bij het noemen van toegangsprijzen of aanbiedingen gaat het immers niet meer om het aankondigen of recenseren van het culturele product.

- **6 juni:** "Nieuwe beleidsregels reclame en sponsoring commerciële mediadiensten; recente jurisprudentie dienstbaarheid en vermijdbare uitingen publieke media-instellingen" (Mediaseminar Houthoff Buruma)
  Madeleine de Cock Buning, Ronald van den Broek en Nancy van den Brink

- **11 juni:** "Role Commissariaat voor de Media and regulation audiovisual media services in the Netherlands" (voor delegatie van woordvoerders van overheidsinstanties in Azerbeidzjan)
  Marcel Betzel

- **20 juni:** "Voorkomen van oneerlijke concurrentie – Visie op medialandschap van de toekomst" (Mediapark Jaarcongres)
  Madeleine de Cock Buning

- **4 oktober:** "A future proof monitoring system. Assessing diversity of news media exposure in a European setting" (European platform of regulatory authorities, EPRA Meeting, Vilnius)
  Edmund Lauf

- **9 oktober:** "Toelichting toezichtswerk", "Sponsoring, productplaatsing en sluikreclame" en "Mediamonitor" (excursie studenten Communicatie- en Mediarecht)
  Madeleine de Cock Buning, Pam Werdler, Nienke Meester en Edmund Lauf

- **29 oktober:** "Diverging supervision – performing an increasingly divergent role in a converging media landscape" (interview PWC Entertainment & Media Outlook 2013–2017)
  Madeleine de Cock Buning

- **December:** "We hebben de luiken open gezet" (interview Broadcast Magazine)
  Madeleine de Cock Buning

Wederverkoop kabel

Sinds 1 januari 2013 is een wederverkoopverplichting van het analoge kabelpakket in de Mediawet 2008 opgenomen. De taak hierop toezicht te houden is aan het Commissariaat toebedeeld, maar in 2013 is geen beroep gedaan op de wederverkoopverplichting. Dit kan te maken hebben met de Europeesrechtelijke aspecten van dit dossier. Het is de vraag of de verplichting in overeenstemming is met Europese telecomrichtlijnen, ook wel aangeduid als het nieuwe regelingskader voor elektronische communicatie, het NRK. Volgens critici voldoet de mediawettelijke wederverkoopverplichting niet aan de randvoorwaarden van het NRK. De Europese Commissie is in 2013 een onderzoek gestart naar de verenigbaarheid van de wederverkoopverplichting met het Europees kader; deze procedure loopt nog.

Een relevante ontwikkeling in dit kader is de uitspraak van het Europees Hof van Justitie van 7 november 2013 in een zaak tussen UPC en de gemeente Hilversum. In deze zaak heeft de Europese rechter ondubbelzinnig bevestigd dat een dienst waarbij programma's worden verzorgd via de kabel moet worden beschouwd als een elektronische communicatiedienst en daarmee onder het NRK valt. Ziggo en UPC hebben een bodemprocedure tegen de Nederlandse Staat aangespannen om de wederverkoopverplichting ongedaan te maken. De zitting was eind november 2013, de uitspraak wordt in 2014 verwacht.

Radio 2 en Golden Earring

De NPO kreeg een bestuurlijke boete van € 60.000 voor de intensieve aandacht voor de release van het nieuwe album 'Tits 'n Ass' van Golden Earring. Deze aandacht bestond onder meer uit het organiseren van een actieweek op Radio 2 en door de promotie, organisatie en bekostiging van een concert in Paradiso. Bovendien had de NPO verzuimd de afspraken met derden aangaande de organisatie van dit concert schriftelijk vast te leggen. Gezien de zorgplicht die de NPO als publieke media-instelling heeft om dienstbaarheid aan commerciële belangen van derden te voorkomen, had dit wel moeten gebeuren.

Sanctiebeschikkingen 2013

Datum	Omroep	Onderwerp	Boete
25 juni	Stichting Organisatie Hindoe Media (OHM)	Bestuurlijke boete omdat de administratieve organisatie van OHM niet voldoet aan de mediawettelijke voorwaarden.	€ 2.500
8 oktober	NPO	Bestuurlijke boete voor het dienen van commerciële belangen door intensieve aandacht te genereren voor de release van het Golden Earring-album 'Tits 'n Ass'.	€ 60.000

Handhavingsverzoeken 2013

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
16 april	Verzoeker	Een verzoek tot bestuursrechtelijke handhaving jegens de Bergeijkse Lokale Omroep Stichting wegens mogelijke netwerkvorming met Kempen FM.	Afgewezen
26 november	RadioCorp B.V.	Een verzoek tot bestuursrechtelijke handhaving jegens NDC, OMG, TVI, Rebecca Beheer en Radio Limburg. Het programma RadioNL zou niet voor minstens tien procent in het bijzonder gericht zijn op het gebied waarvoor het radioprogramma bestemd is.	Afgewezen

Beslissingen op bezwaar 2013 – publieke media-instellingen

Datum	Publieke Omroep	Onderwerp	Besluit
19 maart	Boeddhistische Unie Nederland (BUN)	De BUN maakt bezwaar tegen het besluit van 5 juni 2012 waarin een bestuurlijke boete van € 2.500 wordt opgelegd en € 50.000 wordt teruggevorderd.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
	NostalgieNet	Toezichtskosten 2011	De bezwaren van NostalgieNet tegen het besluit van 9 december 2011 inzake de vaststelling van de toezichtskosten voor 2011, worden ongegrond verklaard.
2 april	Vereniging Samenwerkende Islamitische Koepel (SIK)	SIK maakt bezwaar tegen het besluit van 15 februari 2011, waarin de aanvraag voor zendtijd voor moslims voor de periode 2010-2015 werd afgewezen.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
23 april	Indiener	Indiener maakt bezwaar tegen het besluit van 29 december 2009, waarin de Stichting Organisatie voor Hindoe Media wordt aangewezen voor het verzorgen van media-aanbod ten behoeve van de hoofdstroming Hindoeïsme.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
4 juni	Alphen Stad FM/TV	Lokale Omroepstichting Alphen aan den Rijn (Alphen Stad FM/TV) maakt bezwaar tegen het besluit van 4 december 2012, waarin het handhavingsverzoek jegens Ziggo wordt afgewezen.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
9 juli	Stichting Zeewolde FM en Vereniging RTV Wolderwijd	Stichting Zeewolde FM en Vereniging RTV Wolderwijd maken bezwaar tegen het besluit van 6 november 2012 om RTV Zeewolde aan te wijzen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Zeewolde.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
30 juli	AVRO	AVRO en Bindinc maken bezwaar tegen het besluit van 18 januari 2011, waarin een boete wordt opgelegd voor de niet-toegestane nevenactiviteit 'het (doen) uitgeven van het programmablad TV Film'.	Het bezwaar van de AVRO wordt gegrond verklaard. Het Commissariaat herroept zijn besluit van 18 januari 2011 en bepaalt op grond van de bijzondere omstandigheden van het geval dat 'het (doen) uitgeven van het programmablad TV Film' voor de AVRO een toegestane nevenactiviteit is. Bindinc wordt niet-ontvankelijk verklaard in het bezwaar tegen het besluit van 18 januari 2011.
	Stichting Mediaproducties Rotterdam (SMR)	SMR maakt bezwaar tegen het besluit van 26 februari 2013, waarin het Commissariaat OPEN Rotterdam heeft aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Rotterdam en de aanvraag van SMR heeft afgewezen.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
	RTV President	RTV President maakt bezwaar tegen het besluit van 26 februari 2013, waarin het Commissariaat OPEN Rotterdam heeft aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Rotterdam en de aanvraag van RTV President heeft afgewezen.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
	De Vereniging Lokale- en Huisomroep 'De Branding' (Branding RTV)	Branding RTV maakt bezwaar tegen het besluit van 20 november 2012, waarin Branding RTV is afgewezen als lokale media-instelling voor de gemeente Heemstede.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.

24 september	Stichting RTV Lingewaard	RTV Lingewaard maakt bezwaar tegen het besluit van 7 mei 2013, waarin het Commissariaat HTV Lingewaard heeft aangewezen als lokale publieke media-instelling voor de gemeente Lingewaard en de aanvraag van RTV Lingewaard heeft afgewezen.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
17 december	Indieners	Indieners maken bezwaar tegen het besluit van 25 juni 2013, waarin een bestuurlijke boete is opgelegd omdat de administratieve organisatie van OHM niet voldeed aan de mediawettelijke voorwaarden.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.

Beslissingen op bezwaar 2013 – commerciële media-instellingen

Datum	Commerciële Omroep	Onderwerp	Besluit
19 maart	Indiener	Indiener maakt bezwaar tegen het besluit van 11 december 2012, waarin zijn verzoek om via een omroepzender een omroepdienst voor een bijzonder doel te verzorgen, wordt afgewezen. Op 14 mei verzoekt indiener vaststelling van een dwangsom wegens vermeende overschrijding van de beslissingstermijn.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard. Daarnaast is tijdig een besluit genomen, zodat geen dwangsom verschuldigd is.
7 mei	RadioCorp B.V.	RadioCorp B.V. maakt bezwaar tegen het besluit van 11 december 2012, waarin het verzoek om handhaving jegens NDC Radio B.V. wordt afgewezen.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
4 juni	De Omroep B.V.	De Omroep B.V. maakt bezwaar tegen het besluit van 29 oktober 2012, waarin de toezichtskosten voor 2011 worden vastgesteld.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
30 juli	Young City Media B.V.	Young City Media B.V. maakt bezwaar tegen het besluit van 7 februari 2013, waarin de toezichtskosten voor 2012 worden vastgesteld.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
	NostalgieNet B.V.	NostalgieNet B.V. maakt bezwaar tegen het besluit van 4 april 2013, waarin de toezichtskosten voor 2012 worden vastgesteld.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
1 oktober	Sapphire Media International B.V.	Sapphire Media International B.V. maakt bezwaar tegen het besluit tot gedeeltelijke ontheffing van de (Europese) programmaquota voor de kanalen Blue Hustler, Hustler TV en XXX Xtreme.	Het bezwaar wordt ongegrond verklaard.
8 oktober	OUTTV Media B.V.	OUTTV Media B.V. maakt bezwaar tegen het besluit van 18 april 2013, waarin de toezichtskosten voor 2012 worden vastgesteld.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.
26 november	Scope Media TV	Scope Media TV maakt bezwaar tegen het besluit van 4 april 2013, waarin de toezichtskosten voor 2012 worden vastgesteld.	Het bezwaar wordt niet-ontvankelijk verklaard.

OHM

In december 2012 heeft het Commissariaat een bedrijfsbezoek gebracht aan Stichting OHM, de Organisatie voor Hindoe Media. Aanleiding voor dit bezoek was onder meer dat deze levensbeschouwelijke omroep onder verscherpt financieel toezicht staat. Daarnaast ontving het Commissariaat een signaal over mogelijke financiële misstanden. Na onderzoek van een aantal projectdossiers bleek de begroting niet op orde en een aantal afspraken was onzorgvuldig vastgelegd, waardoor niet duidelijk was welke prestatie zou worden geleverd. Dat had tot gevolg dat het niet goed mogelijk was om vast te stellen of het voor het media-aanbod bestemde geld inderdaad daaraan werd besteed. Naar aanleiding van het onderzoek volgde een bestuurlijke boete van € 2.500, waarbij het Commissariaat liet meewegen dat OHM inmiddels maatregelen had genomen om herhaling te voorkomen. OHM heeft tegen dit besluit geen bezwaar gemaakt en het Commissariaat blijft intussen toezien op naleving.

BUN

In 2009 liet de Boeddhistische Unie Nederland een onderzoek uitvoeren naar de eigen achterban. De rekening van dat onderzoek werd betaald uit geld dat bestemd is voor het verzorgen van media-aanbod. Deze uitgave is door het Commissariaat aangemerkt als onrechtmatig. De BUN kreeg een bestuurlijke boete opgelegd van € 2.500 en een bedrag van € 50.000 werd teruggevorderd. De bezwaren van de Boeddhistische Unie Nederland tegen dit besluit werden ongegrond verklaard.

RECHTERLIJKE UITSPRAKEN

In het verslagjaar hebben de besluiten van het Commissariaat, waartegen beroep of hoger beroep was ingesteld, de rechterlijke toets doorstaan. Hierbij een selectie van de belangrijkste uitspraken.

Sponsor Bingo Loterij

Het Commissariaat heeft de NOS beboet voor het inmonteren van het beeldmerk van de Sponsor Bingo Loterij in uitzendingen van Studio Sport. De NOS ging in beroep tegen deze boete, maar de Rechtbank Amsterdam heeft het Commissariaat in het gelijk gesteld. De rechtbank bevestigde dat het inmonteren van beeldmerken tot ongeoorloofde uitingen in de zin van de Mediawet leidt. De uitspraak bevestigt dat het Commissariaat op zorgvuldige wijze invulling geeft aan zijn taak erop toe te zien dat publieke media-instellingen geen reclame in hun programma's maken. Onder meer vanwege toezeggingen van de NOS heeft de rechter de boete verlaagd tot € 30.000. De rechtbank stelde het Commissariaat verder in het gelijk door het beroep dat ook Eredivisie Media had ingesteld ongegrond te verklaren, omdat Eredivisie Media niet als belanghebbende kon worden aangemerkt.

Programmaraad Limburg

De Programmaraad Limburg had kabelaanbieder Ziggo in 2010 geadviseerd om de kanalen BBC2, ZDF en WDR door te geven in het analoge televisiepakket. Omdat Ziggo dat advies niet overnam, diende de Programmaraad Limburg een handhavingsverzoek in. Het Commissariaat wees dit verzoek af, omdat de samenstelling van de Programmaraad Limburg niet aan de mediawettelijke vereisten voldeed en het advies daardoor niet rechtsgeldig was. In de aangespannen zaak gaf de Rechtbank Midden-Nederland het Commissariaat op 9 juli 2013 gelijk in het oordeel dat Ziggo niet verplicht kon worden het advies van de programmaraad op te volgen.

Alle fans aan dek

De Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State oordeelde op 3 april 2013 dat het Commissariaat de TROS terecht een boete heeft opgelegd voor het programma 'Alle fans aan dek'. Met de gelijknamige cruisereis, waarvan de TROS een muziekprogramma maakte, heeft de omroep in strijd gehandeld met het dienstbaarheidsverbod, het verbod voor een publieke omroep zich dienstbaar te maken aan het maken van winst door derden. De opnamen voor het programma werden gemaakt tijdens een reis die werd georganiseerd door Van der Valk Vakanties. De reis had niet als hoofddoel het publiek in staat te stellen bij de uitzending op locatie aanwezig te zijn, maar de optredens maakten onlosmakelijk deel uit van de reis. Ook verleenden de optredende artiesten zonder betaling hun medewerking aan de reis vanwege de in het vooruitzicht gestelde exposure via de tv-uitzending. De TROS had zich afhankelijk gemaakt van een commerciële derde voor de doorgang van het televisieprogramma. Bovendien kon Van der Valk invloed uitoefenen op de keuze van eventueel vervangende artiesten. Volgens de Afdeling heeft het Commissariaat de TROS terecht een boete van € 35.000 opgelegd.

Lokale omroep voor Aalten

Op 19 november 2013 heeft de rechtbank Gelderland het beleid van het Commissariaat bevestigd dat in beginsel de voorkeur gaat naar de instelling die zich met haar media-aanbod het meest op de betrokken gemeente richt (het meest lokale initiatief). Toetsend aan dit beleid heeft het Commissariaat zich volgens de rechtbank in redelijkheid op het standpunt kunnen stellen dat de SLOAD, mede gelet op haar lokale oorsprong, het meest lokale initiatief is. Het Commissariaat volgde daarbij het voorkeursadvies van de gemeenteraad. De rechtbank Gelderland heeft bevestigd dat het Commissariaat in deze enige terughoudendheid past, aangezien de gemeenteraad, als representatief orgaan, geacht moet worden een verantwoordelijke afweging te kunnen maken bij kwesties waarbij lokale aspecten een rol spelen.

NEVENACTIVITEITEN

Publieke omroepen zijn verplicht hun nevenactiviteiten vooraf ter toetsing aan te melden bij het Commissariaat. Elke nevenactiviteit wordt aan een toets onderworpen, waarbij aan drie criteria moet worden voldaan. Allereerst dient de activiteit verband te houden met of ten dienste te staan van de publieke mediaopdracht en direct te zijn gerelateerd aan het media-aanbod van de publieke media-instelling. Daarnaast moet de nevenactiviteit kostendekkend worden verricht en moet sprake zijn van een marktconforme verkoopprijs en, indien van toepassing, van marktconforme licentievergoedingen. Deze laatste toets beoogt concurrentievervalsing ten opzichte van commerciële spelers tegen te gaan en bewaakt het gelijke speelveld voor alle publieke media-instellingen onderling. Bovendien wordt zo voorkomen dat publiek geld, dat bestemd is voor het verzorgen van media-aanbod, weglekt naar derden.

Veruit de meeste nevenactiviteiten betreffen de verkoop van programma's via dvd, cd of download en het op de markt brengen van producten en diensten (merchandise, boeken en theatervoorstellingen). In 2013 is het aantal aan publieke programma's gerelateerde tijdschriften gestegen. Werden in 2012 nog alleen MAX Magazine en het Top 2000 Magazine uitgegeven, in 2013 kwamen daar Klokhuis Magazine 25 jaar, UITcetera, SpangaS Magazine en Boer Zoekt Vrouw Magazine bij.

RTV Noord-Holland en Amstel Televisie Vijf B.V.

RTV Noord-Holland neemt samen met AVRO en Het Parool deel in Amstel Televisie Vijf B.V., dat ten behoeve van de zender AT5 het media-aanbod voor de Publieke Omroep Amsterdam verzorgt. Het Commissariaat was door RTV Noord-Holland gevraagd om toestemming voor enkele nevenactiviteiten van RTV Noord-Holland. Voor één van deze nevenactiviteiten (het verhuren van kantoorruimte aan Amstel Televisie Vijf B.V.) verleende het Commissariaat toestemming. Voor de overige gemelde nevenactiviteiten, waaronder het verzorgen van reclameverkoop, externe producties, zakelijk management en ondersteunende diensten ten behoeve van Amstel Televisie Vijf B.V., kon het Commissariaat geen toestemming geven. RTV Noord-Holland heeft hierop de samenwerking inhoudelijk anders ingericht en een nieuwe, gewijzigde melding gedaan. Begin 2014 heeft het Commissariaat deze nieuwe melding wel goedgekeurd.

Sterren.nl en Op Volle Toeren

Als nevenactiviteit wilde de TROS aan een drive-inshow een licentie verlenen voor het gebruik van de (beeld)merken 'Sterren.nl' en 'Op Volle Toeren'. Sterren.nl is een aanbodkanaal van de TROS dat zich richt op Nederlandstalige lichte popmuziek, het TROS-programma Op Volle Toeren doet hetzelfde op tv. Een van de voorwaarden waaraan een nevenactiviteit moet voldoen, is de relatietoets. Daaraan was niet voldaan, omdat de TROS geen verband had gelegd tussen de nevenactiviteit en het muziekaanbod van Op Volle Toeren. Daarnaast is onvoldoende aangetoond dat er inhoudelijke aansluiting was met het muziekaanbod van Sterren.nl. Het muziekaanbod op Sterren.nl is namelijk zo breed en algemeen, dat er met een drive-inshow van Sterren.nl geen sprake kon zijn van inhoudelijke aansluiting. Het Commissariaat oordeelde daarom dat de nevenactiviteit niet aan de voorwaarden voldeed en wees de aanvraag af.

Evaluatie

Ten behoeve van aanmelding en toetsing heeft het Commissariaat alle nevenactiviteiten ingedeeld in clusters. De eerste melding in een cluster wordt volledig getoetst, maar vervolgmeldingen worden, uitzonderingen daargelaten, marginaal gecontroleerd. Deze clusterindeling, die op 1 januari 2009 is geïntroduceerd, is door het Commissariaat geëvalueerd. De reikwijdte van deze evaluatie is in 2013 uitgebreid: naast de werking van de clusterindeling wordt ook de inhoud van de Beleidsregel nevenactiviteiten 2009 meegenomen. De afronding van deze uitgebreide evaluatie zal in 2014 plaatsvinden.

Aantallen nevenactiviteiten

	Meldingen	Beoordeelde nevenactiviteiten*			
	Totaal	Totaal	Toewijzing	Afwijzing	Vervolgmelding
2013	184	173	33	4	136
2012	175	165	37	1	127
2011	226	204	56	3	145

* Deze aantallen omvatten niet de meldingen die na beschouwing geen nevenactiviteit bleken te zijn. Beoordeelde aanvragen tot publiek-private samenwerking staan evenmin vermeld in dit overzicht.

In de tabel is te zien dat in 2013 sprake is van een lichte stijging van het aantal meldingen (184) ten opzichte van 2012 (175). Een nevenactiviteit wordt in beginsel binnen acht weken na aanmelding beoordeeld. Voor vervolgmeldingen, die een marginale toetsing krijgen, geldt een kortere beoordelingsperiode. In totaal werden in 2013 169 nevenactiviteiten toegestaan. Deze activiteiten omvatten onder meer het uitbrengen van cd's en dvd's, het in licentie geven van programma's en (beeld)merken en het uitgeven van bladen.

Nevenactiviteiten collegebesluiten

Datum	Landelijke omroep	Nevenactiviteit	Besluit
15 januari	WNL	Het in licentie geven van fragmenten aan mediabedrijven buiten de publieke mediadienst, overeenkomstig de fragmentenregeling zoals gehanteerd door het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid.	Toegestaan
5 februari	NOS	Het beschikbaar stellen van bestaand av-materiaal van NOS Jeugdjournaal voor een lesprogramma (2013) en het produceren van nieuw av-materiaal voor een uitgever, eveneens voor een lesprogramma (2013).	Toegestaan
5 maart	NTR	Het verkopen van het programma 'Kakiemon' aan het buitenland door Films Transit Int. Canada.	Toegestaan
	VARA	Het in licentie geven van het VARA-logo en de programmatitel 'Giel Jazz' aan EMI, ten behoeve van de cd en downloadbundel 'Giel Jazz 2'.	Toegestaan
	TROS	Het verlenen van een licentie voor het gebruik van de (beeld)merken Sterren.nl en Op Volle Toeren, ten behoeve van een drive-inshow door een derde.	Niet toegestaan
12 maart	VARA	Licentieverlening voor het programma 'Bela Bartok Suite Voor 2 Piano's Op 4b door R. en J. Contiguglia' aan Gemini Classics Records.	Toegestaan
	VARA	Licentieverlening voor gebruik van het Vroege Vogels-logo voor het boek 'Diervriendelijk Tuinieren'.	Toegestaan
	VARA	Licentieverlening voor de opname van '2 Brothers On the 4th Floor' aan VOF 2 Brothers Productions.	Toegestaan
26 maart	NTR	De distributie en verkoop van het programmaformat 'Over de Kop' aan het buitenland door Noble Savage.	Toegestaan
	NPO	Het verlenen van een licentie van het beeldmerk 3FM ten behoeve van de cd 'Folk You!'	Toegestaan
16 april	AVRO	Licentieverlening van bestaande beeld- en audiofragmenten van 'Opsporing Verzocht' ten behoeve van een film en het produceren van nieuwe beeld- en audiofragmenten (fictief) van 'Opsporing Verzocht' ten behoeve van een film.	Toegestaan
	NTR	Licentieverlening van Koninginnedagconcerten aan BravaNL.	Toegestaan
21 mei	NTR	Het uitgeven van Klokhuis Magazine 25 jaar.	Toegestaan
4 juni	BNN	Licentieverlening van een beeldfragment van het progamma 'Over Mijn Lijk' aan een natuurlijk persoon ten behoeve van een documentaire over Jip Keijzer.	Toegestaan
9 juli	AVRO	Het uitgeven van het magazine UitCetera.	Toegestaan
16 juli	NOS	Licentieverlening van beeldfragmenten uit het NOS Jeugdjournaal aan Uitgeverij Zwijsen, ten behoeve van het online lesprogramma 'Nieuwe Zaken' (2013).	Toegestaan
	NPO	Het verlenen van een licentie van het (beeld)merk 3FM ten behoeve van de cd-serie '3FM 36 Serious Tracks'.	Toegestaan
30 juli	AVRO	Licentieverlening van de samenvatting van de registratie van de Canal Parade 2013 aan OUTTV Media B.V.	Toegestaan
	NPO	Licentieverlening van het (beeld)merk Radio 4 en De Radio 4 Hart en Ziellijst ten behoeve van de cd-boxserie 'De Radio 4 Hart en Ziellijst'.	Toegestaan
8 oktober	Stichting AKN	Het uitgeven van een eenmalig SpangaS-magazine ter gelegenheid van de 1000ste 'SpangaS'-aflevering.	Toegestaan
5 november	NTR/NPO	Licentieverlening aan het Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid ten behoeve van het organiseren van Top 2000-arrangementen en het vervaardigen van Top 2000-merchandise.	Toegestaan
12 november	EO	Verhuur van een medewerker van de EO aan de Christelijke Hogeschool Ede.	Toegestaan
26 november	NOS	Het verhuren van kantoorruimte te Hilversum aan Manpower B.V.	Toegestaan
	NTR	Het opzetten van een omroepwebshop waarbij het beeldmerk en/of de merknaam van de NTR in licentie wordt gegeven.	Toegestaan
	NOS	Het opzetten van een omroepwebshop waarbij het beeldmerk en/of de merknaam van de NOS in licentie wordt gegeven.	Toegestaan
	NPO	Het uitgeven van het Top 2000 Magazine (editie 2013).	Toegestaan
10 december	KRO	Het afgeven van een licentie voor het op de markt brengen van vier magazines bij het programma 'Boer zoekt Vrouw'.	Toegestaan

Datum	Regionale omroep	Nevenactiviteit	Besluit
24 januari	RTV Noord-Holland	Het verlenen van een licentie aan Nostalgienet voor het uitzenden van 'Super 8' en 'Het Amsterdams Lijflied in Carré'.	Toegestaan
14 februari	RTV Drenthe	Het verhuren van personeel en materiaal aan derden.	Toegestaan
	RTV Noord-Holland	Het verhuren van kantoorruimte aan Amstel Televisie Vijf B.V.	Toegestaan
		Het verzorgen van reclameverkoop, externe producties, zakelijk management en ondersteunende diensten ten behoeve van Amstel Televisie Vijf B.V., alsmede het beschikbaar stellen van productie-, opname- en uitzendfaciliteiten aan Amstel Televisie Vijf B.V.	Niet toegestaan
30 september	Regionale Omroep Brabant	Het op de markt brengen van de dvd-box 'Gerede Twijfel'.	Toegestaan

Datum	Lokale omroep	Nevenactiviteit	Besluit
12 februari	Eemland RTV	Het maken van een personeelsvideo voor Bibliotheken Eemland.	Toegestaan
25 februari	Media Platform Alkmaar	Het verkopen van audio- en videomateriaal dat geproduceerd is voor programma's of programmaonderdelen.	Toegestaan
27 juni	Deventer Radio en Televisie	Het verkopen van dvd's met verkort uitgezonden beeldmateriaal.	Toegestaan

WOB-verzoeken

Datum	Indiener	WOB-verzoek	Besluit
22 januari	Verzoeker	Openbaarmaking van het schriftelijk bezwaar dat is ingediend door BUN en/of BOS.	Grotendeels ingewilligd
5 maart	RTV Noord	Openbaarmaking van alle documenten betreffende de aanvraag tot aanwijzing van IRTV Groningen als regionale publieke media-instelling in de provincie Groningen.	Grotendeels ingewilligd
7 mei	Verzoeker	Openbaarmaking van informatie over de Stichting Achterhoek FM.	Grotendeels ingewilligd
	Airplay Media Stichting	Openbaar maken van de klacht d.d. 10 januari 2012 (inzake de handelwijze van Airplay).	Verzoek afgewezen
13 augustus	RTL Nederland	Openbaarmaking van de rapportages van het Commissariaat die verband houden met de erkenningsperiode 2010–2015 voor WNL en PowNed en alle correspondentie hierover.	Grotendeels ingewilligd
3 december	Verzoeker	Openbaarmaking van informatie met betrekking tot OHM.	Gedeeltelijk ingewilligd
	Radio.nl	Openbaarmaking van alle documenten met betrekking tot 24 omroepen vanaf augustus 2010, en alle documenten over mogelijke overtredingen van de Mediawet vanaf januari 2012.	Gedeeltelijk ingewilligd
10 december	Verzoeker	Openbaarmaking van bepaalde documentatie over ledenaantallen van publieke omroepen, afgewezen nevenactiviteiten en ontheffingsaanvragen.	Gedeeltelijk ingewilligd
17 december	Sleutelstad Media B.V.	Openbaarmaking van een overeenkomst tussen RTV Leiderdorp en Holland Centraal en documentatie van en over het programmabeleidbepalend orgaan van RTV Leiderdorp.	Grotendeels ingewilligd
	NDC Radio	Openbaarmaking van overeenkomsten tussen LOS en STILO en externe partijen en bepaalde financiële documenten met betrekking tot LOS, STILO en RATO.	Gedeeltelijk ingewilligd
11 december	Stadsnet B.V.	Openbaamaking van de opdracht(brieven) inzake de aanwijzing van een lokale publieke media-instelling voor de gemeente Rotterdam.	Verzoek gedeeltelijk toegewezen

Publiek-private samenwerking

Datum	Omroep	Samenwerking	Beoordeling
11 juni	Lokale Omroep Hellendoorn	Salland Centraal B.V.	De voorgelegde samenwerking tussen HOi en Salland Centraal past binnen de voorwaarden voor samenwerking tussen publieke media-instellingen en mediabedrijven.

Hoofdstuk 5

INTERNATIONALE AFSTEMMING

Het Commissariaat is groot voorstander van intensieve samenwerking tussen toezichthouders in Europa, zeker nu een groeiend aantal internationale mediabedrijven grensoverschrijdend actief is. Het Commissariaat is dan ook aangesloten bij verschillende Europese overlegorganen en onderhoudt nauwe contacten met zowel de Europese Commissie als met de toezichthoudende instanties in andere Europese landen.

Het jaar 2013 mag met recht het jaar van de Europese consultaties worden genoemd. Naast het afhandelen van de vaste stroom van informatieverzoeken en vragenlijsten van (buitenlandse) toezichthouders en onderzoeksinstituten, heeft het Commissariaat deelgenomen aan drie grote Europese consultaties, georganiseerd door de Europese Commissie.

Groenboek Convergentie

Op 24 april 2013 publiceerde de Europese Commissie een nieuw Groenboek, getiteld 'Voorbereiding op een volledig geconvergeerde audiovisuele wereld: Groei, creatie en Waarden'. Het Groenboek besteedt aandacht aan een breed scala van onderwerpen die door de toenemende convergentie beïnvloed worden: commerciële communicatie, pluriformiteit, bescherming minderjarigen, stimulering Europese producties, auteursrecht, toegangskwesties en netneutraliteit. Het Groenboek roept ook de principiële vraag op in hoeverre het onderscheid tussen lineaire en on-demanddiensten nog wenselijk en werkbaar is. In reactie op deze vraag, en als input voor de reactie van de Nederlandse overheid in het algemeen, heeft het Commissariaat gepleit voor minder gedetailleerde Europese regels, zeker waar het gaat om commerciële communicatie. Ook wijst het Commissariaat erop dat de kernwaarden die ten grondslag liggen aan regelgeving en toezicht in de digitale geconvergeerde omgeving, nog altijd niet aan waarde hebben ingeboet. Dat geldt bijvoorbeeld voor het waarborgen van toegang en een duidelijke scheiding van redactie en commercie.

Verder constateert het Commissariaat dat er grote verschillen tussen lidstaten (dreigen te) ontstaan, met name waar het gaat om de definitie van audiovisuele mediadiensten op aanvraag. Het gaat hierbij vooral om videodiensten van dagbladen en tijdschriften, zelfstandige videodiensten binnen 'user generated'-platforms en websites met videodiensten bestaande uit erotische en pornografische inhoud. Omdat dit het gelijke speelveld in Europa ernstig kan verstoren, heeft het Commissariaat de Europese Commissie gesuggereerd te onderzoeken of het mogelijk is via een uitgebreidere lijst van karakteristieken, geïllustreerd door voorbeelden, tot meer uniformiteit tussen de lidstaten te komen.

Mediavrijheid en pluraliteit

Op verzoek van Europees Commissaris Kroes, verantwoordelijk voor de Digitale Agenda en vicepresident van de Europese Commissie, onderzocht een werkgroep de stand van zaken in het Europese medialandschap. Deze High Level Group on Media Freedom and Pluralism werd ook gevraagd aanbevelingen te doen op het terrein van persvrijheid en mediapluralisme in de Europese Unie. Directe aanleiding voor dit onderzoek waren de verhitte discussies over persvrijheid in het Verenigd Koninkrijk, als gevolg van het afluisterschandaal bij News of the World, en in Hongarije, waar de toezichthouder werd beticht van ernstige inbreuken op de fundamentele vrijheden van de nationale media.

Het rapport van deze werkgroep, dat in januari 2013 verscheen, kreeg de nodige kritiek. Naast aanbevelingen als het uitbreiden van de bronbescherming, opdat die ook geldt voor bloggers, worden er voorstellen gedaan die volgens critici juist een risico kunnen inhouden voor de persvrijheid. Zo beveelt het rapport aan om in ieder land een onafhankelijke mediaraad in te stellen, die vergaande machtsinstrumenten krijgt toebedeeld, zoals *'het uitdelen van boetes, opleggen dat er verontschuldigingen worden gepubliceerd of het ontnemen van de journalistieke status."* Deze mediaraden zouden weer onder bewind van de Europese Unie moeten komen.

Naar aanleiding van het rapport heeft de Europese Commissie in de zomer van 2013 een publieke consultatie over mediavrijheid en pluraliteit uitgezet. In zijn reactie is het Commissariaat vooral ingegaan op het onderwerp mediaconcentratie en heeft het gewezen op het belang van het monitoren van mediaconcentratie in het algemeen en een Europese mediamonitor van nieuwsgebruik in het bijzonder.

Onafhankelijkheid toezichthouders

Naar aanleiding van de gebeurtenissen in landen als Hongarije lijkt de Europese Commissie voornemens om uitgebreidere regels inzake de onafhankelijkheid van mediatoezicht in de AVMD Richtlijn te willen opnemen. In reactie op de publieke consultatie over de voorwaarden voor onafhankelijk toezicht wees het Commissariaat op het belang van (meer) waarborgen voor onafhankelijkheid in de EU en in de nationale regelgeving. Veel komt aan op hoe in de praktijk de onafhankelijkheid wordt afgedwongen en gerespecteerd door overheid en industrie. Om die reden heeft het Commissariaat laten weten voorstander te zijn van de ontwikkeling van een 'best practices'-model binnen EPRA of de door de Commissie voorgezeten Werkgroep van EU Toezichthouders op de Audiovisuele Mediadiensten. In de INDIREG-studie uit 2011 kwam het Commissariaat naar voren als een voorbeeld van 'best practice' in Europa.

SAMENWERKING IN EUROPA

In september 2013 werd voorzitter Madeleine de Cock Buning door de Franse toezichthouder CSA uitgenodigd om in een gezelschap van de voorzitters van de toezichthouders uit het Verenigd Koninkrijk, Duitsland, Frankrijk, Italië, Polen en Zweden te spreken over verdieping en uitbreiding van de samenwerking tussen Europese toezichthouders. Deze high level-bijeenkomst in Parijs kreeg in december 2013 een vervolg in Londen, in een door de Britse Ofcom belegde vergadering. In deze door de Europese Commissie en alle toezichthouders uit de EU bijgewoonde bijeenkomst werd het principebesluit genomen om een nieuwe werkgroep van toezichthouders op te richten ter vervanging van de bestaande werkgroep. Het nieuwe overlegplatform moet meer dan de bestaande netwerken, zoals EPRA, toezichthouders de kans geven om in een vroegtijdig stadium in Brussel hun stem te laten horen over EU-regelgeving.
Na het officiële oprichtingsbesluit van de Commissie op 3 februari 2014 kwam de nieuwe European Regulators Group for Audiovisual Media Services (ERGA) op 4 maart 2014 in Brussel voor het eerst bij elkaar. Olivier Schrameck, voorzitter van de Franse CSA, werd tot voorzitter gekozen, Madeleine de Cock Buning en Jan Dworak, voorzitter van de KRRT in Polen, werden gekozen tot vice-voorzitter. Voor het Commissariaat betekent het vice-voorzitterschap een uitgelezen mogelijkheid om zijn visie te geven op uitvoering en toepassing van EU-regelgeving en in Brussel mee te praten over actuele kwesties.

EPRA

Twee maal per jaar vergadert het Commissariaat binnen het European Platform of Regulatory Authorities (EPRA), waarvan het een van de oprichters is, met Europese toezichthouders op de media uit meer dan 40 landen. Daarbij zijn ook de Europese Commissie, de Raad van Europa, het European Audiovisual Observatory (EAO) en de Organisatie voor Veiligheid en Samenwerking in Europa (OVSE) vertegenwoordigd.

In Krakow werd begin mei onder meer gesproken over de bescherming van minderjarigen tegen schadelijke content binnen connected-tv en andere nieuwe mediadiensten. Een ander onderwerp was de rol en regulering van de publieke omroep op het terrein van nieuwe media. Tijdens de EPRA-bijeenkomst in Vilnius, begin oktober, stond het stimuleren en meten van pluraliteit in een online omgeving op het programma. Het Commissariaat hield daar een presentatie over het monitoren van mediaconcentratie en ontvouwde een eerste blauwdruk voor een eventuele Europese nieuwsmonitor. Toezicht op on-demanddiensten was een ander belangrijk thema ter vergadering.

EU-bijeenkomsten in Brussel

Het Contact Comité is het overlegorgaan van de EU-lidstaten. Daarin spreken de nationale departementen verantwoordelijk voor mediawetgeving – maar ook steeds meer mediatoezichthouders – over de uitleg en toepassing van de AVMD Richtlijn. De bijeenkomst in mei stond in het teken van de diverse consultaties van de Europese Commissie. Daar liet de Commissie weten voornemens te zijn een nieuwe studie te laten uitvoeren naar reclame, met name alcoholreclame en reclame gericht op minderjarigen. Ook werd gesproken over stimulering van Europese producties binnen on-demandmediadiensten, waaraan in november een aparte workshop werd gewijd. Centraal stond de vraag in hoeverre de aanwezigheid van en toegang tot Europese content binnen mediadiensten op aanvraag gestimuleerd kan worden.

Euregiolators

In het overlegplatform Euregiolators hebben de toezichthouders van België, Nederland, Luxemburg en de aan de Euregio grenzende deelstaten van Duitsland contact over grensoverschrijdende kwesties en toezichtzaken van gemeenschappelijk belang. De jaarlijkse bijeenkomst vond in oktober plaats in Düsseldorf, op uitnodiging van de Duitse LfM, toezichthouder in de deelstaat Noordrijn-Westfalen. Er is van gedachten gewisseld over bescherming minderjarigen in digitale media, communityradio en regulering van webradio.

Uiteraard nam het Commissariaat ook buiten de vaste Europese gremia deel aan een aantal internationale bijeenkomsten. Zo hield het Commissariaat in maart een presentatie tijdens de door het European Audiovisual Observatory georganiseerde workshop over stimulering van Europese werken in on-demandmediadiensten.

Buitenlandse delegaties op bezoek bij Commissariaat

Regelmatig brengen buitenlandse media-instellingen en toezichthouders een bezoek aan het Commissariaat, bijvoorbeeld om kennis op te doen over recente trends in media en regulering. In juni bracht een delegatie van tien overheidsvertegenwoordigers uit Azerbeidzjan, vergezeld door ambtenaren van het Nederlandse ministerie van Buitenlandse Zaken, een bezoek aan het Commissariaat. Het bezoek was onderdeel van een studiereis, georganiseerd door de OVSE in de Azerbeidzjaanse hoofdstad Bakoe, om democratisering en vrije media in dat land te stimuleren. In augustus waren twee medewerkers van de Policy Unit van de BBC op bezoek bij het Commissariaat. Zij werden geïnformeerd over de financiering en de specifieke regulering van de publieke omroep in Nederland.

Hoofdstuk 6
ADVISERING

De gezaghebbende rol binnen de mediawereld en de gedegen kennis van dit werkveld maken het Commissariaat tot een veelgevraagd adviseur in mediazaken. Periodiek brengt het adviezen uit over meerjarenbegrotingen van de publieke omroep, over het concessiebeleidsplan, over de prestatieovereenkomst en over aanvragen voor erkenningen. Buiten deze wettelijk verankerde adviezen krijgt het Commissariaat regelmatig het verzoek advies te geven bij bijzondere kwesties.

MEERJARENBEGROTING NPO

Elk jaar adviseert het Commissariaat de minister over de meerjarenbegroting van de NPO. In het advies over de meerjarenbegroting 2014–2018 (MJB) nam het Commissariaat onder meer prestatieafspraken, beleidsdoelstellingen en de concrete begroting van de NPO in ogenschouw.

In 2014 zullen de bezuinigingen voor het eerst de programmering gaan raken, zo stelt de NPO. In de MJB geeft de NPO aan de onderscheidende programmering te willen behouden en de evenwichtige genremix te bewaken, om zo alle Nederlanders te blijven bereiken. De wijzigingen zullen leiden tot herkenbaarder schema's en meer focus in de publieke programmering. Zo stopt Nederland 1 met grote en daarmee kostbare amusementsshows, maar zullen Zapp en Zappelin zo veel mogelijk worden ontzien. Het is niet aan het Commissariaat een oordeel uit te spreken over de inhoud en de kwaliteit van de programmering, maar wel zal worden gevolgd of de pluriformiteit van het media-aanbod in stand blijft. Dit gebeurt mede aan de hand van de rapportage over de prestatieovereenkomst.

Advies naleving prestatieovereenkomst

Het Commissariaat heeft ook in 2013 nauwkeurig de door de NPO gerapporteerde gegevens over het jaar 2012 geverifieerd. Van de twintig jaarlijks na te leven afspraken lijken twee afspraken niet gehaald. De publieke omroep is er in 2012 niet in geslaagd met het audioaanbod wekelijks de helft van alle Nederlanders te bereiken en Nederland 3 heeft het bereik onder de publieksgroep 20–34 niet kunnen vergroten. Deze twee bereiksafspraken zijn in de rapportagejaren 2010 en 2011 evenmin gerealiseerd. Maar anders dan in het verleden kan het Commissariaat dit jaar enkel met voorbehoud constateren dat deze afspraken niet zijn gerealiseerd. Reden hiervoor is dat gedurende 2012 diverse methodische wijzigingen hebben plaatsgevonden in de bereiksonderzoeken die ten grondslag liggen aan de verantwoording van de NPO. De methodische wijzigingen hebben als consequentie dat de gegevens van 2012 niet vergelijkbaar zijn met die van 2010 en 2011.

Plusvariant Uitzending Gemist

Met de bezuinigingen in het vooruitzicht liet de NPO al eerder weten alternatieve inkomstenbronnen te gaan verkennen. Nu kondigt de NPO dan ook aan een experiment te starten met een plusvariant van Uitzending Gemist, waar de kijker, tegen betaling en in de vorm van een abonnement, extra aanbod in hoge kwaliteit kan terugkijken. Hiermee kan een volwaardige video-on-demanddienst worden opgezet, die volgens de NPO noodzakelijk is om als Nederlandse Publieke Omroep vindbaar en herkenbaar te blijven. De beschrijving van dit experiment, die onder meer de doelstellingen, het beoogde publieksbereik, de doelgroepen en behoefte van het publiek, de duur en de wijze van financieren dient te bevatten, voldoet echter nog niet aan de wettelijke eisen. Het Commissariaat gaat ervan uit dat de beschrijving nog wordt aangepast.

Financieel beleid 2014–2018

Voor de publieke omroep is het niet goed mogelijk de gevolgen van de aangekondigde bezuinigingen van het kabinet-Rutte II in te schatten. Pas in het voorjaar van 2014, na de publicatie van de toekomstverkenning voor de publieke omroep, zullen nadere plannen kunnen worden gemaakt. Omdat hiermee de uitgangspunten voor een adequate begroting wegvallen, heeft de NPO geen begroting verder dan 2014 kunnen opstellen. Het Commissariaat onthoudt zich dan ook van een advies over de jaren 2015–2018 en gaat ervan uit bij de volgende meerjarenbegroting weer een advies over de totale budgetperiode te kunnen geven. Het Commissariaat heeft de staatssecretaris geadviseerd het door de NPO aangevraagde budget voor 2014 toe te kennen.

Uitvoeringstoetsen

Op verzoek van het ministerie van OCW toetst het Commissariaat voorstellen tot wijziging van de Mediawet op handhaafbaarheid en uitvoerbaarheid. In 2013 is twee maal een voorstel tot wetswijziging en één keer een voorstel tot wijziging van het Mediabesluit beoordeeld.

In de eerste toets lag de focus op de wijziging van de financieringssystematiek van de landelijke publieke omroepen, waarbij het ledental niet langer bepalend is voor de hoogte van het budget. Daarnaast beschreef dit wetvoorstel het voornemen om per 1 januari 2016 het systeem met aparte omroepen op religieuze en levensbeschouwelijke grondslag af te schaffen. Levensbeschouwing blijft wel een aandachtsgebied voor de publieke omroep. De inspanningen die op dat terrein geleverd moeten worden, zouden kunnen worden opgenomen in de prestatieovereenkomst. Het Commissariaat, dat de wijze waarop de prestaties worden gemeten valideert en de verantwoording daarover verifieert, pleitte ervoor om in een vroeg stadium bij de totstandkoming van de nieuwe prestatieovereenkomst betrokken te worden.

Ook werd verzocht om basisregels op te stellen voor de eindafrekening die de op te heffen 2.42-instellingen in 2016 bij het Commissariaat moeten indienen.

Een tweede voorstel tot wetswijziging betrof een nieuwe financieringssystematiek voor de regionale omroepen. Deze worden met ingang van 2014 niet langer bekostigd uit het Provinciefonds, maar uit de mediabegroting. Het Commissariaat zal voortaan de formele besluiten over de bekostiging nemen en toezicht houden op de rechtmatigheid van de bestedingen van de regionale omroepen. Mede op basis van de uitvoeringstoets door het Commissariaat is helderheid gecreëerd met betrekking tot de verdeling van het budget voor de regionale omroepen.

Hoofdstuk 7
MEDIAMONITOR

Als onafhankelijke en ter zake deskundige instantie registreert en analyseert het Commissariaat sinds 2001 in zijn Mediamonitor de ontwikkelingen binnen de mediasector. De monitor maakt het mogelijk vroegtijdig ontwikkelingen te onderkennen die de pluriformiteit en onafhankelijkheid van informatievoorziening kunnen bedreigen.

Voor de Mediamonitor was 2013 een bijzonder productief jaar. Twee rapporten zijn in de loop van het jaar uitgebracht en sinds de zomer is de website Mediamonitor.nl helemaal vernieuwd. In oktober verscheen het standaardrapport 'Mediamonitor. Mediabedrijven en mediamarkten 2012–2013', met daarin een terugblik op de ontwikkeling van de media in Nederland in 2012 en de eerste helft 2013. Duidelijk wordt dat de financiële crisis niet alleen steeds meer negatief effect heeft op de bestedingen aan gedrukte media, sinds 2012 worden ook radio en televisie geraakt. Tegelijk neemt de toch al hoge mediaconcentratie in Nederland verder toe. Voor het eerst sinds de intrekking van de Tijdelijke Wet Mediaconcentraties is een situatie ontstaan die onder deze wet niet zou zijn toegestaan. Ook blijft het aandeel van buitenlandse mediabedrijven in Nederland groot. Bijna 50% van de dagbladenmarkt en alle grotere op Nederland gerichte commerciële televisiezenders zijn in buitenlands bezit.

Regionale dagbladen

Bijzondere aandacht werd besteed aan de regionale dagbladen, die al jaren sterk teruglopende oplagecijfers laten zien. De concentratie van aanbieders van regionale dagbladen is in de loop der jaren sterk toegenomen. Van de negentien aanbieders in 1987 waren er in 2006 negen en begin 2013 nog maar zes over. Na de overname van het Friesch Dagblad zijn het er nog maar vijf. Dit concentratieproces heeft ertoe geleid dat ook het aantal titels met een zelfstandige algemene redactie afneemt. Steeds meer titels brengen dezelfde bovenregionale berichten, oftewel: het aantal kernkranten daalt. Van de 38 kernkranten uit 1987 waren er in 2006 nog maar zeventien over en begin 2013 blijft de teller staan op tien. Centrale algemene redacties schrijven berichten voor diverse titels, zo wordt vooralsnog synergie behaald. Het aantal titels is tussen 2006 en 2013 nauwelijks veranderd, wel bieden verschillende titels dus meer van hetzelfde. Ook het aantal lokale edities daalt: nadat tussen 1987 en 2006 een stijging van 120 naar 138 viel vast te stellen, is het aantal sindsdien gezakt naar 114. Het gevolg hiervan is dat de overgebleven edities een groter gebied van lokaal nieuws moeten voorzien of dat gemeentes verstoken blijven van lokale berichtgeving. Maar uit het onderzoek blijkt dat het aantal regionale en lokale berichten, de omvang van deze berichten en het aandeel exclusieve berichten tussen 2006 en 2013 nauwelijks is veranderd. Ook in 2013 staan er ongeveer 36 regionale berichten in een dagblad, waarvan gemiddeld elf berichten niet in een andere editie voorkomen en dus exclusief zijn. De regionale dagbladen zijn met hun lokale edities nog steeds de belangrijkste leverancier van dagelijkse lokale berichten. Een dalend gebruik, relatief oudere lezers en een steeds hoger wordende prijs bieden echter een weinig rooskleurig toekomstperspectief.

Audiovisuele media in het digitale tijdperk

Begin 2013 verscheen een speciale editie van de Mediamonitor, die inzicht gaf in de situatie van nieuwe audiovisuele media in het digitale tijdperk. Een belangrijk doel was het nieuwe aanbod, dat nog niet door de permanente monitor wordt gevolgd, eenmalig in kaart te brengen. Vier onderzoeken naar digitaal audio- en videoaanbod stonden centraal.

Een analyse van radiozenders in analoge en digitale rtv-pakketten laat zien dat analoog al een grote hoeveelheid zenders beschikbaar is, maar ook dat de digitale basis- en pluspakketten veel unieke zenders aan het aanbod toevoegen en dat het aanbod daardoor aan diversiteit toeneemt. Naast de digitale zenders is ook naar webradiozenders gekeken. Deze zijn kwantitatief breed aanwezig, meer dan 1000 webradiokanalen zijn op Nederland gericht. Daarvan bestaat 45% uit simulcasts, kanalen die naast traditionele verspreiding nu ook via internet worden doorgegeven, en 11% betreft zogenoemde subcasts, zenders die thematisch aanvullend bij bestaande zenders alleen via internet worden doorgegeven. Het resterende deel (zo'n 45%) bestaat uit webcasts van 'web only'-aanbieders.

Een analyse van het aanbod laat zien dat ook in Nederland veel video's op nieuwssites te vinden zijn. Vooralsnog staan die video's vooral in de catalogus en worden ze nauwelijks gebruikt als visuele aanvulling van de schriftelijke berichten. Ook is het aandeel video's afkomstig van ANP en Zoomin hoog en zijn eigen producties zeldzaam. Naast het radioaanbod is ook het televisieaanbod van analoge en digitale rtv-pakketten geanalyseerd. Uit de analyse blijkt dat het digitale basispakket met gemiddeld 59 zenders bijna twee maal zo omvangrijk is als het analoge pakket, dat gemiddeld 35 zenders telt. Van deze 35 zenders worden gemiddeld 27 ook in een ander analoog basispakket aangeboden; voor de digitale basispakketten ligt dit gemiddelde op 29 van de 59 zenders. Dat de samenstelling van de basispakketten in het geval van digitale doorgifte sterker verschilt, blijkt ook uit de verschillende genres waarin de televisiezenders zijn geclassificeerd: gemiddeld bevat een analoog basispakket elf verschillende genres en een digitaal basispakket veertien. De grotere bandbreedte biedt de distributeurs van digitale pakketten niet alleen de mogelijkheid om meer zenders in het pakket op te nemen, maar ook om meer andere zenders te kiezen. Ook bestaat binnen de digitale pakketten een grotere variatie in de taal waarin wordt uitgezonden dan bij de analoge pakketten. Uit dit alles kan worden geconcludeerd dat de consument in het digitale spectrum duidelijk meer te kiezen heeft.

Afschaffing programmaraden

Het volgende rapport zal in oktober 2014 verschijnen en besteedt, naast een beschrijving van de mediabedrijven en mediamarkten in 2013 en de eerste helft van 2014, bijzondere aandacht aan het aanbod en gebruik van televisiediensten. Begin juni 2013 heeft de Tweede Kamer de wijziging van de Mediawet, met daarin bepalingen voor de verspreiding van televisie- en radioprogrammakanalen, aangenomen. Aanbieders van digitale televisiepakketten (kabelexploitanten en andere aanbieders) worden verplicht een standaardpakket van dertig zenders door te geven, met daarin een aantal 'must carry'-zenders. Met deze wijziging worden programmaraden afgeschaft.

De staatssecretaris heeft het Commissariaat gevraagd te onderzoeken of zonder programmaraden de diversiteit van de pakketten zal afnemen en of dit ten koste gaat van de consumententevredenheid. Het Commissariaat zal monitoren hoe de samenstelling van het digitale standaardpakket zich ontwikkelt en hoe tevreden de consument is over de diversiteit van het pakket. Als uit het onderzoek blijkt dat de diversiteit onvoldoende is, dan zal het ministerie maatregelen nemen.

Al in 2013 is met de voorbereidingen voor de enquête en de inhoudsanalyse begonnen. In samenwerking met een onderzoeksbureau zal het Commissariaat de tevredenheid met het televisieaanbod begin 2014 in kaart brengen. Parallel zal ook het aanbod van alle aanbieders worden geanalyseerd. Centraal zal staan de genrediversiteit, de verscheidenheid tussen pakketten en de aanpassing van het standaardpakket over tijd. Over twee jaar zal een evaluatie gebaseerd op de resultaten plaatsvinden.

Hoofdstuk 8

VASTE BOEKENPRIJS

Het Commissariaat voor de Media ziet toe op de naleving van de Wet op de vaste boekenprijs (Wvbp), die beoogt een breed en gevarieerd aanbod van boeken te bevorderen. Volgens deze wet geldt een vaste verkoopprijs voor alle Nederlands- en Friestalige boeken en voor bladmuziek.

Prioriteiten handhavingsbeleid en consultatie boekenbranche

Het Commissariaat ontvangt jaarlijks veel klachten en signalen over mogelijke overtredingen van de Wet op de vaste boekenprijs. Het Commissariaat maakt keuzes om te bepalen welke klachten en signalen het oppakt en heeft de criteria daarvoor geformuleerd in het prioriteringsbeleid. Zo wordt gekeken naar het concurrentieverstorend effect van de mogelijke overtreding en het maatschappelijke gevolg daarvan. Ook wordt beoordeeld of optreden van het Commissariaat doelmatig en doeltreffend is en of de mogelijke overtreding binnen de jaarlijkse aandachtsgebieden valt. Dit betekent vanzelfsprekend niet dat overtredingen die buiten deze gebieden vallen, bij voorbaat worden ontzien.

Voor 2014 ligt de focus op de verkoop van (licht) beschadigde boeken, het tijdig en juist melden van boekenprijzen bij het Commissariaat en de verkoop van boeken door zogenaamde 'derde verkopers' via internet: verkopers die via websites van (andere) internetverkopers boeken te koop aanbieden beneden de vastgestelde prijs.

In een consultatieronde heeft het Commissariaat de Koninklijke Boekverkopersbond (KBb), het Nederlands Uitgeversverbond (NUV) en de Vereniging van Zelfstandige Uitgevers (VZU) uitgenodigd hun kennis, ervaring en inzichten te delen, waarna het prioriteringsbeleid en de aandachtsgebieden zijn vastgesteld.

Wijzigingen Wet op de vaste boekenprijs

De Wet op de vaste boekenprijs is met ingang van 1 juli 2013 gewijzigd. Belangrijke aanpassingen zijn de herinvoering van de werknemerskorting en de afschaffing van de vaste prijs voor buitenlandse bladmuziekuitgaven. Ook krijgen uitgevers nu de mogelijkheid tegen korting boeken te verkopen aan de auteur, als dat voor promotioneel gebruik gebeurt.

Daarnaast zijn ook de regels gewijzigd voor boekverkopers die in het buitenland gevestigd zijn. Hoewel zij in beginsel buiten de werkingssfeer van de Wet op de vaste boekenprijs vallen, moeten ze toch als Nederlandse verkoper worden beschouwd als de verkoopactiviteiten hoofdzakelijk in Nederland plaatsvinden en de boeken of bladmuziekuitgaven bij de verkoop de grens niet passeren. Met deze wijziging van de wet zijn ook zij nu gehouden de vaste boekenprijs te rekenen, ongeacht of de verkoop offline of online plaatsvindt.

Evaluatie

Elke vijf jaar (vanaf 2013 elke vier jaar) wordt het toezicht op en de handhaving van de Wet op de vaste boekenprijs geëvalueerd. Doel van deze evaluatie is inzicht te bieden in de doeltreffendheid en de effecten van deze wet in de praktijk. Onderdeel van deze periodieke evaluatie is een zelfevaluatie van het toezicht op en de handhaving van de vaste boekenprijs door het Commissariaat. Deze zelfevaluatie zal bestaan uit een beschrijving van de wijze waarop het Commissariaat het toezicht en de handhaving vormgeeft en een rapport op basis van gesprekken die een extern onderzoeksbureau zal gaan voeren met een aantal stakeholders. De resultaten van de zelfevaluatie zullen in 2014 worden aangeboden aan de minister van OCW.

Nieuwsbrief vaste boekenprijs alleen nog digitaal

De laatste papieren editie van de Nieuwsbrief Vaste Boekenprijs is in september 2013 verstuurd naar alle abonnees. Deze halfjaarlijkse nieuwsbrief verspreidt het Commissariaat voortaan alleen nog digitaal. De digitale versie van de nieuwsbrief biedt onder meer de mogelijkheid om door te klikken naar de volledige tekst van besluiten van het Commissariaat, naar uitspraken van de rechtbank en naar relevante parlementaire stukken. Daarnaast maakt de overgang naar een digitale nieuwsbrief het mogelijk de lezers op elk gewenst moment te informeren over belangrijke ontwikkelingen ten aanzien van de vaste boekenprijs.

Workshops vaste boekenprijs

Het Commissariaat spant zich in om de branche goed te informeren over de Wet op de vaste boekenprijs. In 2013 is daartoe twee keer een workshop gehouden. Aan de hand van vragen die vooraf door de uitgevers en marketeers aan het Commissariaat waren toegezonden, zijn tijdens deze workshops op een interactieve manier de regels over de vaste boekenprijs besproken en toegelicht.

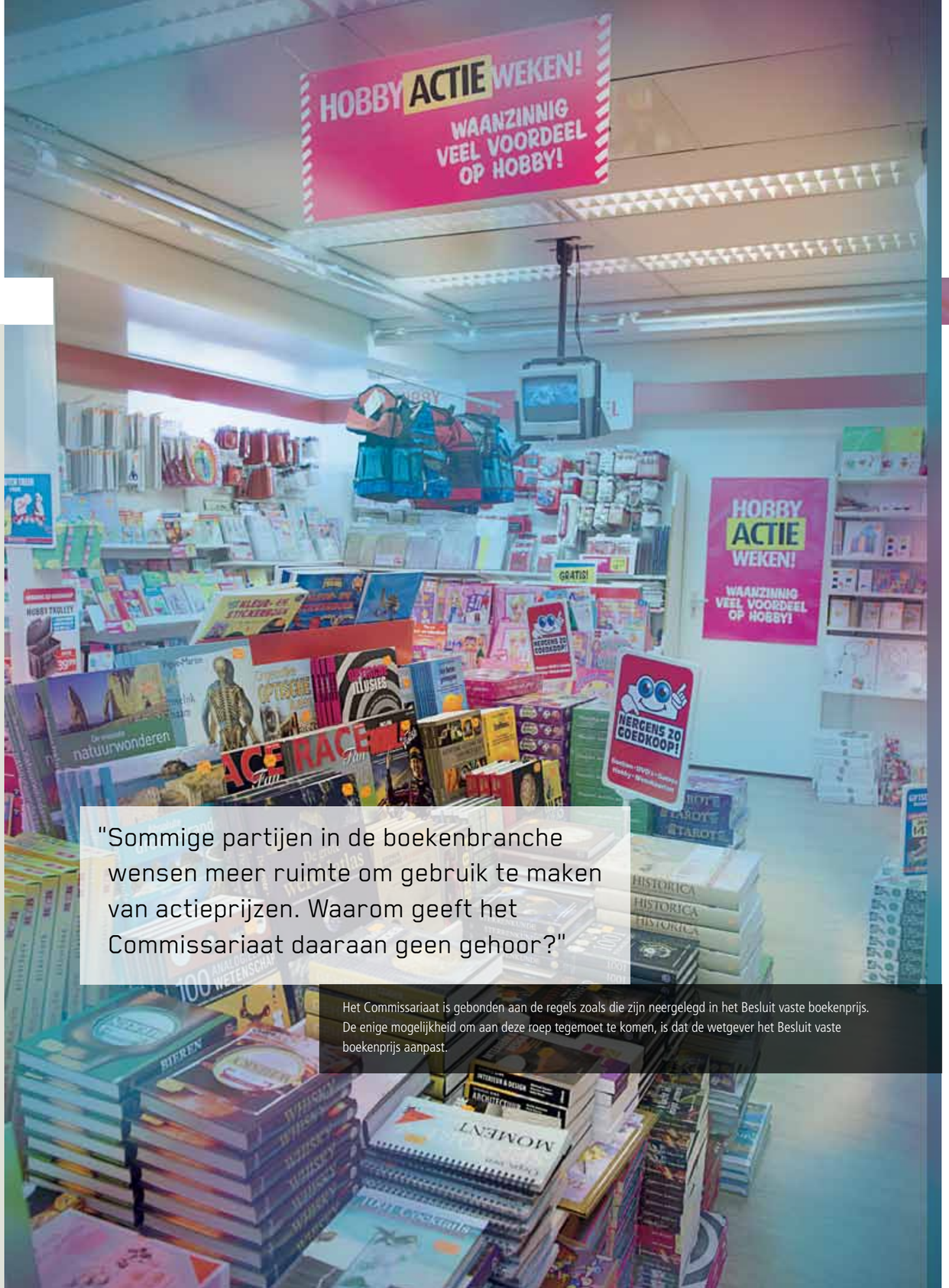

"Sommige partijen in de boekenbranche wensen meer ruimte om gebruik te maken van actieprijzen. Waarom geeft het Commissariaat daaraan geen gehoor?"

Het Commissariaat is gebonden aan de regels zoals die zijn neergelegd in het Besluit vaste boekenprijs. De enige mogelijkheid om aan deze roep tegemoet te komen, is dat de wetgever het Besluit vaste boekenprijs aanpast.

Sanctiebeschikkingen 2013

Datum	Betrokkene	Overtreding	Boete
5 februari	Albert Heijn B.V.	Albert Heijn heeft niet de vaste boekenprijs gehanteerd bij de verkoop van de boeken 'Zwarte piste' van Suzanne Vermeer en 'De provocatie' van David Baldacci.	€ 1
16 april	JBA Klaassen	JBA Klaassen heeft niet voldaan aan de verplichting de door hem vastgestelde vaste prijs voor het 'Handboek Omgevingsrecht 2011' te melden bij het Commissariaat. Ook heeft JBA Klaassen bij de verkoop van dit boek een ongeoorloofde (staffel)korting toegepast.	€ 2
25 mei	Uitgeverij Prometheus	Prometheus heeft de bijzondere prijs voor de boeken in de cassette 'Vijftig Tinten' niet (op de juiste wijze) bij het Commissariaat gemeld.	€ 1
28 mei	Coop Nederland B.V.	Coop heeft bij de verkoop van de boeken 'Beste vriend', 'Ik, Zlatan' en 'Hans Kraay jr.' niet de vaste boekenprijs gehanteerd.	€ 1000
	VBK Media B.V.	Veen Magazines B.V. heeft bij de verkoop van het boek 'Ludwig Wittgenstein' niet de vaste boekenprijs gehanteerd. Daarvoor wordt een boete opgelegd aan VBK Media, de rechtsopvolger van Veen Magazines B.V.	€ 4000
25 juni	Medische Faculteits-vereniging Panacea	De Medische Faculteitsvereniging Panacea heeft bij de verkoop van studieboeken een ongeoorloofde korting toegepast.	€ 1000
	Bol.com	Bol.com heeft bij de verkoop van het 'Groot Psychologisch Modellenboek' niet de vaste boekenprijs gehanteerd.	€ 500
		Bol.com heeft bij de verkoop van het boek 'Kikker en de sneeuwman' niet de vaste boekenprijs gehanteerd.	€ 1000
1 oktober	Action	Action heeft bij de verkoop van de boeken 'Snel slank met Dr. Frank' en 'Gezond slank met Dr. Frank deel 2' niet de vaste boekenprijs gehanteerd.	€ 30.000

Bestuurlijke rechtsoordelen

Datum	Betrokkene	Rechtsoordeel
19 maart	Albert Heijn B.V.	Albert Heijn heeft niet de vaste boekenprijs gehanteerd bij de verkoop van de boeken 'Zwarte piste' van Suzanne Vermeer en 'De provocatie' van David Baldacci.
	BoekenArk Weesp	De voorgenomen boekenactie van de BoekenArk, waarbij bij inlevering van twee tweedehands boeken een tegoedbon wordt verstrekt waarmee onder meer boeken kunnen worden aangeschaft, is in strijd met de Wet op de vaste boekenprijs.
9 april	Online boekwinkel	Het concept voor een online boekwinkel met bijhorend beloningssysteem is in strijd met de Wet op de vaste boekenprijs.
16 april	Uitgeverij Mo'Media B.V.	Het beschikbaar stellen door Mo'Media van een navigatie-app bij de '100%'-stedengidsen is toegestaan op grond van de Wet op de vaste boekenprijs: de app is onder bepaalde voorwaarden aan te merken als ondersteunende informatiedrager.

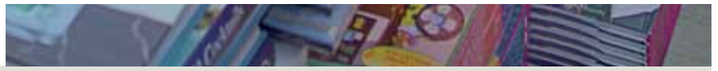

Handhavingsverzoeken

Datum	Betrokkene	Onderwerp	Oordeel
9 april	Nederlands Uitgeversverbond	Het Nederlands Uitgeversverbond verzoekt het Commissariaat handhavend op te treden tegen Boekhandel Eef en Misja.	Afgewezen
16 april	Nederlandse Boek Onderneming B.V.	De Nederlandse Boek Onderneming verzoekt het Commissariaat handhavend op te treden tegen Studystore B.V. in verband met de verkoop van studieboeken.	Afgewezen
2 juni	Libris Blz. B.V.	Libris Blz. verzoekt het Commissariaat handhavend op te treden tegen Uitgeverij PENN.nl in Leeuwarden.	Afgewezen
8 oktober	Evangelische Omroep	Byblos verzoekt het Commissariaat handhavend op te treden tegen de Evangelische Omroep.	Afgewezen
3 december	Koninklijke Boekverkopersbond	De Koninklijke Boekverkopersbond verzoekt het Commissariaat handhavend op te treden tegen Uitgeverij Schouten en Nelissen.	Afgewezen

RECHTERLIJKE UITSPRAKEN

Cashback: uitspraak Hoge Raad en wetswijziging

Het verkopen van boeken via het cashbackprogramma van SplinQ is niet in strijd met de Wet op de vaste boekenprijs, oordeelde de Hoge Raad op 21 december 2012. Dat een derde (de cashbackorganisatie) daarbij een geldelijk voordeel verstrekt, leidt er niet toe dat de verkoper ongeoorloofde korting verstrekt aan de consument. Boekverkopers zijn niet verantwoordelijk voor het feit dat SplinQ de advertentie-inkomsten afkomstig van boekverkopers deelt met consumenten. Op 1 juli 2013 is een wetswijziging van kracht geworden waarin is bepaald dat boekverkopers niet aan dit soort cashbackprogramma's mogen deelnemen.

ECI

Op 20 november 2013 stelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State het Commissariaat in het gelijk in een zaak over de Millenniumtrilogie van Stieg Larsson. Volgens het Commissariaat stond het boekenclub ECI niet vrij om de boeken uit de trilogie voor een lagere dan de vastgestelde boekenclubprijs te verkopen in de periode dat voor deze boeken bij reguliere verkopers een actieprijs gold. Deze overtreding van de Wet op de vaste boekenprijs is volgens de Afdeling terecht bestraft met een boete van € 15.000.

Hoofdstuk 9

FINANCIËLE VERANTWOORDING 2013

Volgens artikel 34 van de Kaderwet ZBO's, uitgewerkt in het Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media 2011, dient een jaarrekening te worden opgesteld, waarin zowel de apparaatskosten als het beheer (financiering van de media-instellingen) zijn opgenomen. Deze jaarrekening dient voor 15 maart 2014 bij het ministerie van OCW te worden ingediend en behoeft de instemming van de bewindvoerder van OCW. Het ministerie heeft uitstel verleend tot 7 april 2014. De jaarrekening is in de vergadering van 3 april 2014 door het College van Commissarissen vastgesteld.

De financiële verantwoording apparaat en beheer is door de accountant gecontroleerd en voorzien van een controleverklaring.

Op de volgende pagina's vindt u de verkorte jaarrekening van het apparaat en de subsidieverlening aan de media-instellingen, zoals die is opgenomen in de jaarrekening van het beheer.

De in deze verkorte jaarrekening gehanteerde grondslagen voor waardering en resultaatbepaling zijn in overeenstemming met de Regeling Vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media 2011.

1. ALGEMENE TOELICHTING

1.1 Waarderingsgrondslagen

Voor zover niet anders is vermeld, zijn de activa, de voorzieningen en de schulden opgenomen tegen nominale waarde.

1.2 Materiële vaste activa

De materiële vaste activa zijn gewaardeerd op de verkrijgingprijs onder aftrek van daarop gebaseerde afschrijvingen. De afschrijvingen zijn conform het Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media. Bedrijfsgebouwen worden in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde rentepercentage is 5%. Dit was het geldende rentepercentage van een langlopende hypotheek op het moment van de investering. Groot onderhoud wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, inventaris in 5 jaar, installaties worden in 5 tot 15 jaar afgeschreven en hard- en software in 4 jaar.

1.3 Debiteuren

De vorderingen zijn gewaardeerd tegen nominale waarde onder aftrek van nodig geachte voorzieningen voor mogelijk oninbare vorderingen.

1.4 Investeringssubsidies

De van het ministerie van OCW ontvangen investeringssubsidies ten behoeve van de aanschaf van materiële vaste activa worden gerubriceerd onder de bestemmingsreserve. Jaarlijks wordt via de resultaatbestemming een bedrag van de bestemmingsreserve overgeheveld naar de algemene reserve. Dit bedrag correspondeert met de afschrijvingskosten van de materiële vaste activa, die aangeschaft zijn met de betreffende investeringssubsidies.

1.5 Voorziening reorganisatiekosten

In verband met de afgekondigde reorganisatie is in de jaarrekening 2012 een voorziening getroffen voor te verwachten frictiekosten.

In 2013 is de reorganisatie doorgevoerd. De voorziening is bedoeld ter dekking van de nog te verwachten kosten met betrekking tot de reorganisatie.

1.6 Voorziening wachtgeld

De voorziening wachtgeld wordt gevormd voor toekomstige en reeds ingegane wachtgeldverplichtingen voor medewerkers en commissarissen. De voorziening wordt gewaardeerd op nominale waarde, waarbij wordt ingeschat in welke mate de betreffende medewerker of commissaris gebruik zal maken van de wachtgeldaanspraak.

1.7 Voorziening jubileumuitkering

De voorziening is gewaardeerd tegen nominale waarde en betreft de verplichting van toekomstige jubileumuitkeringen, gebaseerd op de arbeidsvoorwaarden. Bij de berekening van de voorziening is rekening gehouden met de kans dat medewerkers de organisatie vroegtijdig verlaten.

1.8 Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Baten en lasten worden in de jaarrekening opgenomen, onverschillig of zij tot ontvangsten of uitgaven in dat boekjaar hebben geleid. Uitgangspunt daarbij is de toerekening van baten en lasten aan de periode waarop zij betrekking hebben, daarbij rekening houdend met het verband tussen die baten en lasten.

Opbrengsten worden slechts opgenomen indien zij zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar, worden in acht genomen indien zij vóór het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Toegekende subsidiebedragen aan media-instellingen worden pas in de exploitatierekening verwerkt als ze definitief zijn vastgesteld door het ministerie van OCW. Subsidies die niet voortvloeien uit de mediabegroting en waar het ministerie van OCW ook niet op een andere wijze een dekking voor geeft, komen via de exploitatierekening ten laste van het Bestemmingsfonds (Algemene Media Reserve).

2. BALANS APPARAAT PER 31 DECEMBER

(na resultaatbestemming)

(Bedragen x € 1.000)

ACTIEF	2013		2012	
VASTE ACTIVA				
Materiële vaste activa				
Bedrijfsgebouwen en -terreinen	4.391		4.441	
Installaties	131		132	
Andere vaste bedrijfsmiddelen	508		314	
		5.030		4.887
VLOTTENDE ACTIVA				
Vorderingen				
Debiteuren	492		788	
Overlopende activa	3.513		3.771	
		4.005		4.559
Liquide middelen		1.371		1.399
TOTAAL		**10.406**		**10.845**

(Bedragen x € 1.000)

PASSIEF	2013		2012	
EIGEN VERMOGEN				
Algemene Reserve	3.188		2.503	
Bestemmingsreserves	1.952		1.925	
		5.140		4.428
VOORZIENINGEN				
Voorziening reorganisatiekosten	2.204		2.968	
Overige voorzieningen	1.499		1.917	
		3.703		4.885
KORTLOPENDE SCHULDEN				
Vooruit ontvangen subsidie OCW	40		40	
Crediteuren	281		178	
Belastingen en (sociale) premies	152		150	
Overige schulden	1.090		1.164	
		1.563		1.532
TOTAAL		**10.406**		**10.845**

3. EXPLOITATIEREKENING APPARAAT

(Bedragen x € 1.000)

	2013	Begroting	2012
BATEN			
Bijdrage OCW	4.890	4.683	7.853
Overige baten/bijzondere baten	1.937	1.300	1.358
Som der baten	*6.827*	*5.983*	*9.211*
LASTEN			
Lonen en salarissen	2.271	3.894	4.066
Sociale lasten	708	850	1.016
Afschrijving op materiële vaste activa	242	226	282
Overige lasten	2.900	1.953	1.981
Bijzondere lasten	0	0	2.968
Som der lasten	*6.121*	*6.923*	*10.313*
Bedrijfsresultaat	**706**	**-940**	**-1.102**
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	6	21	6
Exploitatieresultaat	**712**	**-919**	**-1.096**
Bestemming van het resultaat			
Toevoeging/onttrekking Algemene Reserve	685	-886	-1.096
Toevoeging/onttrekking Bestemmingsreserve	27	-33	0
	712	**-919**	**-1096**

4. TOELICHTING OP DE BALANS APPARAAT

(Bedragen x € 1.000)

Materiële vaste activa

Het verloop in 2013 is als volgt weer te geven:

	Bedrijfs-gebouwen en terreinen	Installaties	Andere vaste bedrijfs-middelen	Totaal
Saldo per 1 januari				
Aanschafwaarden	5.265	839	3.175	9.279
Cumulatieve afschrijvingen	-825	-707	-2.861	-4.393
Boekwaarde	**4.440**	**132**	**314**	**4.886**
Mutaties in het boekjaar				
Investeringen	23	14	349	386
Afschrijvingen	-72	-15	-155	-242
Saldo	**-49**	**-1**	**194**	**144**
Saldo per 31 december				
Aanschafwaarden	5.288	853	3.524	9.665
Cumulatieve afschrijvingen	-897	-722	-3.016	-4.635
Boekwaarde	**4.391**	**131**	**508**	**5.030**

De bedrijfsgebouwen worden in 40 jaar afgeschreven op basis van annuïteiten. Het hierbij gehanteerde interestpercentage is 5%. Groot onderhoud wordt in 10 jaar lineair afgeschreven, inventaris in 5 jaar, installaties worden in 5 tot 15 jaar afgeschreven en hard- en software in 4 jaar.

Over de waarde van de grond ad € 476.000 wordt niet afgeschreven.

De WOZ-waarde van het pand bedraagt per 1 januari 2013 € 2.970.000.

Vorderingen

	2013	2012
Debiteuren		
Debiteuren	656	913
Voorziening voor oninbaarheid	-164	-125
	492	**788**

In de voorziening voor oninbaarheid is rekening gehouden met de verwachting dat een bepaald bedrag van de in rekening gebrachte toezichtskosten oninbaar zal blijken te zijn.

In totaal is over 2013 een opbrengst verantwoord van € 1.545.850 (zie ook de overlopende activa alsmede de baten).

	2013	2012
Overlopende activa		
Te ontvangen interest	1	0
Te ontvangen opbrengsten inzake toezichtkosten	1.360	825
Voorziening voor oninbaarheid	-126	-50
Te ontvangen subsidies frictiekosten reorganisatie	2.204	2.968
Overige te ontvangen subsidies (salariskosten Van Werk naar Werk/Amendement Van Dam)	39	11
Vooruitbetaalde kosten/overige nog te ontvangen bedragen	35	17
	3.513	**3.771**

Het verloop van de post te ontvangen subsidies frictiekosten reorganisatie (betreft vordering op OCW) is als volgt weer te geven:	2013	2012
Stand per 1 januari	2.968	0
Toevoeging vordering	0	2.968
Ontvangsten 2013	-481	0
Mutaties vordering als gevolg van herberekening voorziening	-382	0
Herrubricering naar kortlopende schulden	99	0
Stand per 31 december	**2.204**	**2.968**

Tegenover de voorziening reorganisatie staat een vordering op het ministerie van OCW.

In 2013 is een voorschot ontvangen op de frictiekosten 2013. Er is minder uitgegeven dan was ingeschat. Het verschil zal aan het ministerie van OCW worden terugbetaald.

Daarbij gaat het Commissariaat ervan uit dat de kosten van de reorganisatie, zoals opgenomen in de voorziening reorganisatie, door het ministerie van OCW zullen worden vergoed.

Liquide middelen

	2013	2012
Ministerie van Financiën	1.369	1.396
ING Bank	2	3
	1.371	**1.399**

De liquide middelen zijn vrij opvraagbaar. In het kader van het Schatkistbankieren is een rekening bij het ministerie van Financiën in gebruik, die gekoppeld is aan een ING-rekening die geen saldi vertoont, maar waar wel alle mutaties te zien zijn. Via zogenaamde balance-boekingen worden dagelijks de saldi overgeheveld naar de rekening van het ministerie van Financiën. Daarnaast is er nog een ING-rekening voor kleine aanschaffen. Deze rekening vertoont wel een saldo.

Eigen vermogen

Het verloop in 2013 is als volgt weer te geven:

	Algemene Reserve	Bestemmings-reserve website VBP	Bestemmings-reserve nieuwbouw	Totaal
Saldo per 1 januari	2.503	39	1.886	4.428
Resultaatbestemming	685	58	-31	712
Saldo per 31 december	**3.188**	**97**	**1.855**	**5.140**

Het bedrag van € 685.000, dat met instemming van het ministerie van OCW is toegevoegd aan de Algemene Reserve, is voornamelijk toe te schrijven aan de vrijval van de voorziening wachtgeld, de lagere uitgaven aan overige kosten en de hogere opbrengst toezichtskosten in verband met de nieuwe toezichtskostenregeling.

De Bestemmingsreserve is gevormd uit de eenmalige bijdrage van € 2.269.000 die door het ministerie van OCW is verstrekt ten behoeve van de financiering van de nieuwbouw. Het evenredige deel van de afschrijvingskosten, dat samenhangt met deze nieuwbouw, is via de resultaatbestemming in mindering gebracht op deze Bestemmingsreserve.

Jaarlijks wordt via de resultaatbestemming website vaste boekenprijs een bedrag van de investeringsbijdrage in de ontwikkeling van de website overgeheveld naar de algemene reserve. Dit bedrag correspondeert met de afschrijvingskosten (€ 20.366) van de website vaste boekenprijs, die met de betreffende investeringssubsidies is gefinancierd.

In 2013 is een nieuwe website gerealiseerd waarvoor van het ministerie van OCW een bijdrage van € 78.716 is ontvangen, welke bijdrage aan de bestemmingsreserve is toegevoegd.

De kosten van onder andere het onderhoud van de website Vaste boekenprijs (€ 176.597 voor 2013) worden door het ministerie van OCW separaat, op declaratiebasis, gefinancierd.

Voorzieningen

Voorziening frictiekosten reorganisatie	2013	2012
Stand per 1 januari	2.968	0
Dotatie frictiekosten reorganisatie	0	2.968
Vrijval frictiekosten reorganisatie	-382	0
Onttrekkingen	-382	0
Stand per 31 december	**2.204**	**2.968**

Door het ministerie van OCW is in 2012 aan het Commissariaat een bezuiniging opgelegd over de periode 2012 tot en met 2018 resulterend in een structureel bedrag van € 711.000 in 2018.

Om aan deze bezuiniging te kunnen voldoen is besloten om een volledige reorganisatie door te voeren, die in de loop van 2013 gestalte heeft gekregen. In 2012 is een voorziening voor de reorganisatie gevormd. Het Commissariaat heeft een extern bureau ingeschakeld dat voor elk van de medewerkers die zijn aangewezen als Van Werk Naar Werk-kandidaat, een Van Werk Naar Werk-onderzoek heeft uitgevoerd, resulterend in een Van Werk Naar Werkplan. Elk van de plannen bevat een inschatting van de termijn waarop de medewerker een nieuwe werkkring zou kunnen vinden. Die inschatting is bepalend geweest voor de omvang van de voorziening.

Voorts is, met de kennis van dit moment, een inschatting van kosten gemaakt voor overige uitgaven die verband houden met de reorganisatie, zoals juridisch advies en outplacementbegeleiding. Bij het bepalen van de omvang van de voorziening is ook hiermee rekening gehouden.

Overige voorzieningen	2013	2012
Voorziening wachtgeld	1.444	1.866
Voorziening jubileumuitkeringen	55	51
	1.499	**1.917**

Voorziening wachtgeld

Het verloop in 2013 is als volgt weer te geven:

	Wachtgeld	Wachtgeld commissarissen	Totaal
Saldo per 1 januari	1.343	523	1.866
Dotaties	44	80	124
Vrijval	-193	0	-193
Onttrekkingen	-259	-94	-353
Saldo per 31 december	**935**	**509**	**1.444**

De voorziening wachtgeld is gevormd om de te verwachten uitgaven voor wachtgeldverplichtingen te kunnen bekostigen. Jaarlijks wordt aan de hand van de op dat moment bekende gegevens de hoogte van de voorziening berekend. Zo nodig wordt via een extra dotatie de voorziening op peil gehouden.

Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 341.680 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Voorziening jubileumuitkeringen	2013	2012
Stand per 1 januari	51	45
Dotatie	9	6
Onttrekkingen	-5	0
Stand per 31 december	**55**	**51**

Met ingang van het verslagjaar 2006 is een voorziening getroffen voor in de toekomst te betalen jubileumuitkeringen aan het personeel. De voorziening wordt bepaald per personeelslid vanaf het moment dat de werknemer bij het ABP is verzekerd.

Van de totale voorziening heeft een bedrag van € 2.819 betrekking op een looptijd korter dan 1 jaar.

Kortlopende schulden

	2013	2012
Vooruit ontvangen subsidie OCW		
Mediaconcentraties	40	40
	40	**40**
Belastingen en (sociale) premies		
Loonbelasting	70	70
Sociale premies	25	27
Pensioenpremies	57	53
	152	**150**
Overige schulden		
Boetes/overige terugvorderingen door te betalen	311	664
Nog te betalen kosten	123	169
Terug te betalen subsidie BES/website VBP	96	54
Terug te betalen bijdrage frictiekosten 2012	55	56
Terug te betalen frictiekosten 2013	99	0
Terug te betalen aanloopkosten 2013	177	0
Reservering vakantiegeld en vakantiedagen	229	221
	1.090	**1.164**

De boetes betreffen de nog af te dragen boetes per 31 december. Het bedrag aan ontvangen boetes in 2013 van € 70.337 wordt begin 2014 aan het ministerie van OCW afgedragen en is op 31 december 2013 nog in de af te dragen boetes verwerkt.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Met Alphabet Nederland B.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting van 41 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2013 € 29.034. Waarvan een bedrag van € 8.498 betrekking heeft op een looptijd van een jaar.

Met Leaseplan Nederland N.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting van 18 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2013 € 23.829. Waarvan een bedrag van € 15.886 betrekking heeft op een looptijd van een jaar.

Met Leaseplan Nederland N.V. is een operational lease-overeenkomst gesloten voor een personenauto. De resterende leaseverplichting van 21 maanden, exclusief brandstof, bedraagt ultimo 2013 € 39.630. Waarvan een bedrag van € 22.646 betrekking heeft op een looptijd van een jaar.

Zoals eerder toegelicht is bij het bepalen van de omvang van de voorziening reorganisatie uitgegaan van de uitkomsten van het voor elke kandidaat uitgevoerde Van Werk Naar Werk-onderzoek, zoals neergelegd in het Van Werk Naar Werk-plan.

Een belangrijke uitkomst van de beoordelingen van deze Van Werk Naar Werk-plannen is dat voor de betreffende medewerkers nauwelijks rekening hoeft te worden gehouden met het vergoeden van een werkloosheidsuitkering (wettelijk en bovenwettelijk).

In de voorziening reorganisatie is dan ook slechts een beperkt bedrag opgenomen voor het voldoen van die uitkeringen. Mochten meer kandidaten wel in aanmerking komen voor een werkloosheidsuitkering, dan is het Commissariaat echter wel gehouden om die uitkeringen te financieren.

Een aantal medewerkers is in 2013 aangemerkt als Van Werk Naar Werk-kandidaat per 1 januari 2015, respectievelijk per 1 januari 2016. Aangezien voor deze medewerkers nog geen Van Werk Naar Werk-plan is opgesteld, kan de omvang van de verplichtingen jegens hen niet op betrouwbare wijze worden vastgesteld. Daarom zijn deze kosten niet opgenomen in de voorziening reorganisatie.

Overige informatie

In 2013 waren er gemiddeld 45,16 (2012: 51,94) personen (op basis van fte's) in dienst.

Eind 2013 waren er 43,05 (2012: 50,7) personen (op basis van fte's) in dienst.

Wet normering bezoldiging topfunctionarissen (WNT)

De bezoldiging van de topfunctionarissen is als volgt weer te geven (dit betreft gemiddeld 4,97 fte, en eind 2013 4,1 fte)

Naam	Functie	FTE	Periode	Tot en met
Mw. prof. mr. dr. M. de Cock Buning	voorzitter	0,7	01-01-2013	31-12-2013
Dhr. drs. E. Eljon	commissaris	0,7	01-01-2013	31-12-2013
Dhr. J.G.C.M. Buné RA	commissaris	0,7	01-09-2013	31-12-2013
Dhr. dr. E. Lauf	hoofd Strategie, Beleid en Onderzoek	1,0	01-01-2013	31-08-2013
Mw. drs. M.E.S. Groenhuijsen	hoofd Financieel Toezicht	1,0	01-01-2013	31-08-2013
Dhr. drs. W. Groen	hoofd Registratie, Vergunningen en Toezicht	1,0	01-01-2013	31-08-2013
	afdelingsmanager Onderzoek en Toegang	1,0	01-09-2013	31-12-2013
Mw. mr. S.H. Poelmann	hoofd Handhaving	1,0	01-01-2013	31-08-2013
	afdelingsmanager Handhaving Beleid en Uitvoering	1,0	01-09-2013	31-12-2013

	Lonen en salarissen	Pensioen-lasten	Sociale premies	Bruto onkosten-vergoedingen	Totaal
Mw. prof. mr. dr. M. de Cock Buning	77.173	21.674	6.941	5.024	110.812
Dhr. drs. E. Eljon	77.173	39.362	6.941	5.024	128.500
Dhr. J.G.C.M. Buné RA	23.496	15.574	2.314	1.675	43.059
Dhr. dr. E. Lauf	54.895	14.887	4.628	0	74.410
Mw. drs. M.E.S. Groenhuijsen	52.400	14.981	4.628	0	72.009
Dhr. drs. W. Groen	88.249	26.124	6.941	148	121.462
Mw. mr. S.H. Poelmann	88.255	23.294	6.941	54	118.544

5. EXPLOITATIEREKENING BEHEER

Naast de toezichttaken, die hun weerslag vinden in de jaarrekening 2013 van het apparaat, heeft het Commissariaat voor de Media de taak om de subsidies die door het ministerie van OCW beschikbaar worden gesteld met de Mediabegroting 2013, door te sluizen naar de mediainstellingen (NPO). Tevens ontvangt het Commissariaat van de STER de afdrachten van reclamegelden over 2013. Hieronder vindt u de verantwoording van de geldstromen over het jaar 2013.

Bedragen x (€ 1.000)

	2013	Begroting	2012
BATEN			
Rijksbijdragen media	634.202	638.077	667.201
Rijksbijdrage frictiekosten	37.017	0	41.253
Rijksbijdrage reorganisatiekosten	0		3.677
Reclamegelden STER	193.227	193.000	210.163
Bijzondere baten	71.600	0	1.380
Som der baten	*936.046*	*831.077*	*923.674*
LASTEN			
Verstrekte subsidies	881.523	827.727	923.697
Overige/Bijzondere lasten	1.045	0	183
Som der lasten	*882.568*	*827.727*	*923.880*
Bedrijfsresultaat	**53.478**	**3.350**	**-206**
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten	87	500	233
Exploitatieresultaat	**53.565**	**3.850**	**27**
Bestemming van het resultaat			
Toevoeging Bestemmingfonds (AMR)	53.565	3.850	27
	53.565	**3.850**	**27**

Bestemmingsfonds (Algemene Media Reserve)

Het verloop in 2013 is als volgt weer te geven:

	2013	2012
Saldo per 1 januari	94.577	94.550
Resultaatbestemming	53.565	27
Saldo per 31 december	**148.142**	**94.577**

6. TOELICHTING OP DE EXPLOITATIEREKENING BEHEER

(Bedragen x € 1.000)

	2013	Begroting	2012
Bijzondere baten			
Restitutie RNW	0	0	880
Bijdrage NPO in LPO-onderzoek	0	0	500
Terugvordering NPO Reserve Media-aanbod surplus	71.600	0	0
	71.600	**0**	**1380**

Het Commissariaat voor de Media heeft een vordering op de Nederlandse Publieke Omroep (NPO) ter hoogte van € 71.600.000. Dit bedrag is een voorlopige inschatting, vanuit verkregen informatie van de NPO, en kan vanaf 1 juli 2014 definitief worden vastgesteld. De vordering heeft betrekking op de door de Landelijke publieke media-instelling (via de NPO) per 31 december 2013 over te dragen Reserve voor Media Aanbod. Het teruggevorderde bedrag is toegevoegd aan de Algemene Mediareserve (Bestemmingsfonds).

Verstrekte subsidies			
Landelijke Omroepen	772.177	765.941	753.100
Wereldomroep	0	0	46.289
Muziekcentrum van de Omroep	8.332	14.581	30.904
Nederlands Omroepproductie Bedrijf	24.463	24.463	23.974
Nederlands Instituut voor Beeld en Geluid	20.924	20.925	20.506
Multiculturele Televisie Nederland	1.300	1.300	3.081
FunX	0	0	664
Organisatie van Lokale Omroepen in Nederland	506	518	506
Garantiebijdrage NOB	0	0	3.677
Reorganisatiekosten MCO	9.696	0	0
Frictiekosten RNW 2012	0	0	28.552
Frictiekosten overige omroepen	44.125	0	12.444
	881.523	**827.728**	**923.697**
Overige/Bijzondere lasten			
Organisatieadviezen	110	0	122
Accountantskosten	118	0	60
Onderzoek kostenbesparing LPO	708	0	0
Onderzoek distributie interactieve mediadiensten	109	0	0
Diversen	0	0	1
	1.045	**0**	**183**
Rentebaten en soortgelijke opbrengsten			
Rente lening u/g NPS	11	0	56
Rente Rekening-courantverhoudingen	76	500	177
	87	**500**	**233**

Overige informatie

In 2013 was er geen personeel in dienst van Beheer.

dubois & co
REGISTERACCOUNTANTS

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het College van Commissarissen van het Commissariaat voor de Media te Hilversum.

Bijgesloten samengevatte jaarrekening, opgenomen in hoofdstuk 9 van dit jaarverslag, bestaande uit de samengevatte balans per 31 december 2013 en de samengevatte exploitatierekening over 2013 met bijbehorende toelichtingen, zijn ontleend aan de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media per 2013. Wij hebben een goedkeurend oordeel verstrekt bij die jaarrekening in onze controleverklaring van 3 april 2014.

De samengevatte jaarrekening bevat niet alle toelichtingen die zijn vereist op basis van de Regeling vaststelling Handboek Financiële Verantwoording Commissariaat voor de Media. Het kennisnemen van de samengevatte jaarrekening kan derhalve niet in de plaats treden van het kennisnemen van de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media.

Verantwoordelijkheid van het College van Commissarissen
Het College van Commissarissen is verantwoordelijk voor het opstellen van een samenvatting van de gecontroleerde jaarrekening in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven op de pagina's 52 en 53.

Verantwoordelijkheid van de accountant
Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de samengevatte jaarrekening op basis van onze werkzaamheden, uitgevoerd in overeenstemming met Nederlands Recht, waaronder de Nederlandse Standaard 810, "Opdrachten om te rapporteren betreffende samengevatte financiële overzichten".

Oordeel
Naar ons oordeel is de samengevatte jaarrekening in alle van materieel belang zijnde aspecten consistent met de gecontroleerde jaarrekening van het Commissariaat voor de Media per 2013 en in overeenstemming met de grondslagen zoals beschreven in de toelichting op de pagina's 52 en 53.

Amsterdam, 3 april 2014 Dubois & Co. Registeraccountants

Origineel getekend door:
A.P. Buteijn RA

Oranje Nassaulaan 1
1075 AH Amsterdam
Postbus 53028
1007 RA Amsterdam

Telefoon 020 571 23 45
Telefax 020 664 21 87
E-mail info@dubois.nl
www.dubois.nl
KvK nummer 34374865

Dubois & Co. Registeraccountants is een maatschap van praktijkvennootschappen. Op alle opdrachten die aan ons kantoor worden verstrekt zijn onze algemene voorwaarden van toepassing. Deze voorwaarden, waarvan de tekst is opgenomen op de website www.dubois.nl, bevatten een aansprakelijkheidsbeperking.

Commissariaat voor de Media
Postbus 1426
1200 BK Hilversum
T 035 7737700
F 035 7737799
cvdm@cvdm.nl
www.cvdm.nl